

แนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
ของไทยอย่างเป็นรูปธรรม

โดย

พลโท ธนภัทร นิยมกุล
ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายเสนาธิการ
ประจำพลัดกระทรวงกลาโหม

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๒
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลเรื่อง “แนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม” ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ ของ พลโท ธนภัทร ฌิยกุล เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร การป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๒ ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓

พลโท

(พิสิทธิ์ ปฐมเอม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

ผู้วิจัย พลโท ธนภัทร ฌิยกุล   หลักสูตร วปอ.   รุ่นที่ ๖๒

เนื่องจากสถานการณ์โลก ด้านความมั่นคง การเมือง สังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี และการแข่งขันทางเศรษฐกิจ เพื่อชิงความได้เปรียบ และการขยายอิทธิพล ยังคงปรากฏการขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์ของชาติ มหาอำนาจ และความขัดแย้งในภูมิภาคต่างๆ ของโลกอยู่อย่างต่อเนื่อง สถานการณ์ดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียนด้วย ดังนั้น ความพร้อมรบและอำนาจกำลังรบเปรียบเทียบระหว่างกองทัพ จึงมีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์เชิงรับของประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้จึงมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทดังกล่าว ซึ่งอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นปัจจัยสำคัญ ในการส่งเสริมความมั่นคง และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีจุดเริ่มต้นมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๖ ในสมัยของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ก่อตั้งกรมโรงงานทหารขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม คือ โรงงานผลิตแบตเตอรี่ และโรงงานแก้ว จวบจนปัจจุบันยังขาดการขับเคลื่อน และทิศทางการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม ทำให้ไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มชั้นที่ ๓ หรือ Third Tier เป็นประเทศที่มีความสามารถผลิตได้เพียงบางส่วน และเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เพื่อการซ่อมบำรุง และผลิตอาวุธได้บางประเภทเท่านั้น

ในอดีตที่ผ่านมา กองทัพไทย จึงต้องพึ่งพาการจัดหาจากต่างประเทศด้วยงบประมาณจำนวนมาก และไม่สามารถส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองและสร้างรายได้ให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศ

ปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยเฉพาะในด้านความมั่นคงและการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และมีแผนงานในการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่างๆ บนพื้นฐานความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย โดยมุ่งให้เกิดการลงทุนเพื่อสร้างอนาคตทางเศรษฐกิจ ซึ่งอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ถูกกำหนดให้เป็นอุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมาย หรือ S-Curve ลำดับที่ ๑๑ จึงเป็นโอกาสที่สำคัญให้เกิดการปฏิรูปอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย บนหลักการพึ่งพาตนเอง เร่งรัดการส่งเสริม และต่อยอดการวิจัย พัฒนาแสวงหาความร่วมมือการทำงานกับทุกภาคส่วน มุ่งสู่การผลิตใช้ในราชการ การสร้างมาตรฐานทางทหาร ลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาต่อยอดความร่วมมือกับต่างประเทศ ในการลงทุน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ สามารถแข่งขันในระดับสากล สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต จึงเป็นจุดสนใจที่ทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการทราบถึงแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม

๒

ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในอนาคต ว่าเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน ประเทศไทยจะสามารถดำรง
ขีดความสามารถในการป้องกันประเทศได้ด้วยตนเอง

Abstract

Title Venues to Practically Steer Forward the Defence Industry
Activities of the Kingdom of Thailand

Field Economics

Name Lieutenant General Thanaphat Niyakul
Course NDC Class 62

The global state of affairs which includes: security, politics, social psychology, technological innovation, and economic competition for advancement and influence, still maintains its stance as a driving mechanism for the national strategy. Major leading power nations and continuous regional conflicts around the globe have affected Thailand and the ASEAN region. Therefore, combat preparedness and a comparison on strengths of the order of battle between armed forces, is vital in terms of a defensive national strategy. A promotion of defence industry to become a robust sector which can rely on itself is therefore, a necessity which can in turn correspond to the role of the defence institution. The defence industry is an important factor in fostering stability and economic growth. Its foundations were dated back to 1953 when Field Marshal Plaek Phibunsongkhram established military factories within the Office of the Permanent Secretary for Defence: the Battery Production Factory and the Glass Factory. Up until present, the defence industry still lacks a driving mechanism and direction for a practical improvement. This lack of direction have positioned Thailand in the Third Tier of nations which can only manufacture partial defence industrial products while being categorized into the small industrial production group that can only perform minimal maintenance and production.

In the past, the Royal Thai Armed Forces was required to depend on international procurement with a significant budget allocation, while being unable to promote a strong national defence industry that can rely on itself nor generating revenues to the national economy.

At present, the Government have executed a 20 Year National Strategy which focused on security and promotion of competitiveness as well as plans to drive various industries on the grounds of scientific, technological and research

capabilities. There were also an emphasis on investment for building the future economy. In this respect, the defence industry was designated as a targeted industry under the 11th category of the S-curve. This is an important opportunity to revolutionize the defence industry of Thailand on the basis of self-reliance, whilst a rapid promotion in the field, an expansion on researches, development and cooperation with other involved sectors. The aim is to manufacture defence products to be used by the public sector, standardize military equipment, reduce reliance on foreign products, while enhancing cooperation with the international community in terms of investment and of technology transfer that shall lead to production capability for commercial purposes. Commercial production to the international market will generate added value to the economic system of the nation in the future.

The mentioned subject provoked the attention of the researcher to conduct a study on venues to steer forward defence industry activities of the Kingdom of Thailand to become more practical and realized. This is to serve as a security safety-net measure for the future that when an emergency situation would to ever occur, Thailand will have the ability to protect itself with its own defence capabilities.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
คำนำ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ณ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
ขอบเขตของการวิจัย	๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๕
คำจำกัดความ	๖
บทที่ ๒ กฎหมาย ทฤษฎีและแนวความคิดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๗
ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	๘
ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	
กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙	๙
พระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๐
พระราชบัญญัติ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๔
พระราชบัญญัติว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ.๒๕๖๒	๑๕
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔	๑๙
แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย	
และแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้าง	
กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๙	๒๐
แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓	๒๔
นโยบายในการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๒๔
นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	๒๗

แผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	
กระทรวงกลาโหม	๒๗
Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคงและยั่งยืน	๒๘
หลักการบริหาร	๒๙
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๓๑
การประชุมการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม	
เมื่อ ๑๖ ม.ค.๖๓	๓๒
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๒
กรอบแนวคิดของการวิจัย	๔๕
สรุป	๔๖
บทที่ ๓ แนวการปรับปรุงกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๔๙
ส่วนนำของบท	๔๙
รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย	๔๙
รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมของภาคเอกชน	๕๐
รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ	๕๑
บทบาทและโครงสร้างองค์กรรับผิดชอบหลัก	๕๗
กระบวนการขับเคลื่อนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	๖๔
กระบวนการกำหนดแนวการปรับปรุงกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๖๗
เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย	
กับต่างประเทศ	๖๘
ปัญหาของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย	๗๓
การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๗๕
สรุป	๗๖
บทที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๗
วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค	๗๘
แนวทางการแก้ปัญหาการพัฒนาไปสู่การผลิตโดยภาคเอกชน	๘๔
เขตเศรษฐกิจพิเศษกับการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๘๙
ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๙๐
การกำหนดแนวทางการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ประเทศไปสู่เชิงพาณิชย์	
ที่เหมาะสม	๙๑
สรุป	๙๖
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๙๘
สรุป	๙๘
ข้อเสนอแนะ	๑๐๓

บรรณานุกรม	๑๐๗
ภาคผนวก	๑๐๘
ผนวก ก รายชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์	๑๐๙
ผนวก ข แบบการสัมภาษณ์	๑๑๐
ผนวก ค คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๔๓๕/๖๐ เรื่อง แต่งตั้ง คณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม	๑๑๑
ประวัติย่อผู้วิจัย	๑๑๔

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
	๓ - ๑ เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ	๗๑
	๓ - ๒ ปัจจัยความสำเร็จ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของต่างประเทศ	๗๒
	๓ - ๓ ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๗๕

สารบัญแนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒ - ๑	วงจการผลิต	๓๓
๒ - ๒	วงรอบการดำเนินการของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๓๕
๓ - ๑	ผังการจัดกิจการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย	๕๙
๓ - ๒	ผังการจัดศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	๖๑
๓ - ๓	กระบวนการและขั้นตอนการวิจัย	๖๗
๔ - ๑	วิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมความมั่นคงแบบองค์รวมของไทย	๗๘
๔ - ๒	โครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๘๒
๕ - ๑	แนวทางในการบูรณาการ	๑๐๕

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กำลังอำนาจแห่งชาติทางเศรษฐกิจและการมีขีดความสามารถทางอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยสำคัญและมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับกำลังอำนาจแห่งชาติทางทหาร อุตสาหกรรมมีบทบาทต่อกำลังอำนาจแห่งชาติ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น ประเทศที่มีความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมย่อมมีศักยภาพสูงกว่าประเทศล้าหลัง และย่อมทำให้กำลังอำนาจแห่งชาติทางทหารสูงตามไปด้วย การทำให้อุตสาหกรรมทั่ว ๆ ไปสามารถแปรเปลี่ยนไปเป็นอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการทหารได้ หรือการมีอุตสาหกรรมที่สนับสนุนการทหารโดยตรง ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของกำลังอำนาจแห่งชาติทางทหาร ทั้งนี้ เพราะการเข้าสู่สงคราม หรือการปกป้องผลประโยชน์ของชาตินั้น จำเป็นต้องเตรียมการที่จะสร้างฐานการผลิตโดยใช้ทรัพยากรของประเทศนำมาผลิตยุทโธปกรณ์สนับสนุนการสู้รบ หรือการเตรียมความพร้อมจึงจะทำให้เกิดศักยภาพและสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่ชัยชนะในสงคราม และการปกป้องผลประโยชน์ของชาติ

กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเข้ามามีบทบาททางการทหาร ในสมัยของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ใน พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้ก่อตั้งกรมโรงงานทหารขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เพื่อรวบรวมโรงงานทหารที่แยกกันอยู่ตามเหล่าทัพต่าง ๆ มาขึ้นตรงต่อผู้รับผิดชอบเพียงหน่วยงานเดียว ซึ่งจะมีผลต่อการระดมสรรพกำลังทางทหารได้สะดวกและรวดเร็ว โดยในระยะแรกคือโรงงานผลิตแก้วและโรงงานผลิตแบตเตอรี่ นอกจากนั้นยังมีหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูลในการระดมสรรพกำลังทางอุตสาหกรรมอื่นเพื่อการทหารด้วย เช่น การสำรวจโรงงานอุตสาหกรรมและสถาบันการศึกษาทางด้านการอุตสาหกรรมทั่วประเทศ เพื่อทราบขีดความสามารถในการเป็นฐานการผลิตทางการอุตสาหกรรม สำหรับการระดมสรรพกำลังทางทหารอีกทางหนึ่งแต่ความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่จะนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง ลดการนำเข้าจากต่างประเทศ ตลอดจนเป็นหลักประกันที่มั่นคงยามที่ประเทศตกอยู่ในภาวะฉุกเฉิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ฐานการผลิตจากภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ แต่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาทำไมภาคเอกชนจึงไม่สามารถร่วมดำเนินการ และ/หรือ ผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับภาครัฐได้อย่างยั่งยืน ทั้ง ๆ ที่มี กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ต่าง ๆ ในการส่งเสริม และรองรับให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

หากเราย้อนหลังไปในอดีตที่ผ่านมา ประเทศไทยได้พึ่งพาอาศัยแหล่งสนับสนุนด้านอาวุธยุทโธปกรณ์จากภายนอกประเทศเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือทั้งด้านอาวุธ การบริการ ตลอดจนเทคโนโลยี โดยการให้เปล่าและการให้สินเชื่อเป็นบางส่วน ต่อมาสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป การช่วยเหลือของประเทศสหรัฐอเมริกาเหลือเพียงการให้

สินเชื่อ ซึ่งนับวันจะน้อยลงไปเรื่อย ๆ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาตนเองในด้านปกป้องทรัพยากรของชาติได้อย่างแท้จริง การผลิตอาวุธยุทธโปกรณ์เนื่องจากในแต่ละปีมีมูลค่าการสั่งซื้ออาวุธยุทธโปกรณ์สูงมาก ย่อมไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศ และไม่มีหลักประกันในการปกป้องทรัพยากรของชาติ ดังจะเห็นได้จากการสู้รบครั้งสำคัญ ๆ ที่ผ่านมาไม่สามารถจัดหาอาวุธยุทธโปกรณ์ได้ทันทั่วทั้งที่ จากเหตุผลนี้การพึ่งพาตนเองด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้ได้มากที่สุด จะเป็นทางออกให้ประเทศชาติมีความมั่นคงปลอดภัย และสามารถรักษาอธิปไตย รวมทั้ง

อย่างไรก็ดี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่เป็นโอกาสและมีศักยภาพที่จะสร้างและพัฒนาให้ตอบสนองตรงตามความต้องการด้านยุทธโปกรณ์ของกองทัพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหลายประเทศในโลก รวมถึงประเทศอาเซียน เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ ได้พัฒนาอุตสาหกรรมด้านนี้อย่างจริงจัง เพราะนอกจากจะนำรายได้เข้าสู่ประเทศ และสร้างงานให้แก่ประชาชนเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมประเภทอื่นแล้ว ยังเป็นการสร้างความมั่นคงในด้านการทหารของชาติอีกด้วย หากประเทศไทยสามารถพัฒนาการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม จะสามารถช่วยระบบเศรษฐกิจในภาพรวมได้เป็นอย่างดี

เป็นที่ทราบกันดีว่าอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความมั่นคงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศนั้น ๆ แต่สำหรับประเทศไทยแล้ว อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกลับกลายเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่ปรากฏชื่อในระบบอุตสาหกรรมของประเทศไทย ในขณะที่หลาย ๆ ประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เช่น กลุ่มประเทศที่จัดอยู่ในกลุ่มประเทศชั้นนำ หรือ “First Tier” ซึ่งเป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศสมบูรณ์แบบและครบวงจร สามารถพัฒนาองค์ความรู้ต่อยอดได้ถึงระดับสูงสุด เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน และกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก ส่วนกลุ่มประเทศที่จัดอยู่ในชั้นที่ ๒ หรือ “Second Tier” ที่มีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศครบวงจร แต่ยังไม่สามารถพัฒนาองค์ความรู้ต่อยอดได้ถึงระดับสูงสุดด้วยข้อจำกัดบางประการ เช่น ข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจ หรือการเมือง ตัวอย่างประเทศในกลุ่มนี้ได้แก่ ประเทศเกาหลีใต้ อินเดีย บราซิล อาร์เจนตินา อิสราเอล ออสเตรเลีย สิงคโปร์ แคนาดา และแอฟริกาใต้ โดยภาคอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของทั้งสองกลุ่มนี้ มีขนาดใหญ่สามารถนำรายได้เข้าประเทศอย่างมหาศาล นอกจากนี้ยังสร้างความมั่นคงในลักษณะของการพึ่งพาตนเองได้อีกด้วย

สำหรับประเทศไทย จัดอยู่ในกลุ่มชั้นที่ ๓ หรือ “Third Tier” ซึ่งมีความสามารถที่จะผลิตยุทธโปกรณ์ได้เพียงบางส่วน เนื่องจากสภาพของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยในปัจจุบันเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีขีดความสามารถเพียงเพื่อการซ่อมบำรุง และสร้างอาวุธยุทธโปกรณ์บางประเภทสนับสนุนให้แก่กองทัพเท่านั้น หากพิจารณาจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในสังกัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งมีจำนวน ๔๘ โรงงาน โดยอยู่ในสังกัดของกองทัพบก ๒๑ โรงงาน กองทัพอากาศ ๗ โรงงาน กองทัพอากาศ ๑๒ โรงงาน กองบัญชาการกองทัพไทย ๑ โรงงาน

และสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๘ โรงงาน นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาคเอกชนอีกประมาณ ๖๐ บริษัท ซึ่งส่วนมากเป็นบริษัทที่รับซ่อมแซม ปรับปรุง หรือผลิต ยุทโธปกรณ์ทางทหารบางประเภท เช่น วัตถุระเบิด เชื้อปะทะ กระสุนปืน รถยนต์นั่งกันกระสุน ยานพาหนะช่วยรบ เสื้อเกราะป้องกันกระสุน แอมโมเนียมไนเตรต ไนโตรเซลลูโลส รวมถึง อุตสาหกรรมต่อและซ่อมเรือ ซึ่งบริษัทเหล่านี้ส่วนมากยังไม่มีขีดความสามารถสูงพอที่จะส่งออกสินค้า หรือแข่งขันในตลาดสากลได้

สภากลาโหมได้พิจารณาแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการปรับปรุงโครงสร้าง กระทรวงกลาโหม ๒๕๕๘-๒๕๖๗ ระยะเวลา ๑๐ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ โดยเน้นความคล่องตัว ทันสมัย ปฏิบัติภารกิจที่มีความหลากหลายเพื่อให้กระทรวงกลาโหมมีการปฏิรูปไปในทิศทางเดียวกัน มีความเป็นเอกภาพ ทั้งทางความคิดและการปฏิบัติ โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ การปฏิบัติงาน ตอบสนองเป้าหมายและวิสัยทัศน์ รวมถึงปรับโครงสร้าง ปรับโอนแปรสภาพ ยุบเลิก ปรับมาตรฐานและเพิ่มคุณสมบัติเพื่อเพิ่มขีดความสามารถกองทัพให้ทัดเทียมในภูมิภาค

ส่วนหนึ่งของแผนแม่บทคือการพัฒนาศักยภาพกองทัพเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน เช่น การพัฒนาระบบกำลังสำรอง อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การวิจัยพัฒนา ยุทโธปกรณ์ ตามแผนแม่บทดังกล่าวจึงจำเป็นที่ประเทศไทยต้องพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเราให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นเพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และเสริมสร้างสมรรถนะของทุกเหล่าทัพในการป้องกันประเทศ เพื่อความมั่นคงของชาติทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

ปัจจุบันเทคโนโลยีทางสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รัฐบาลจึงได้ขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยมุ่งให้เกิดการลงทุนเพื่อสร้างอนาคต บนพื้นฐานความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศที่มีอยู่ ตลอดจนผลักดันให้ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้เป็นอุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมาย หรือ S - Curve ลำดับที่ ๑๑ ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศในอนาคตและสอดคล้องกับหลักการพึ่งพาตนเอง โดยนโยบายเร่งด่วนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ให้เร่งรัดการส่งเสริมและต่อยอดการวิจัย พัฒนา และ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยการหาแนวทางการบูรณาการในการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อมุ่งสู่การผลิตใช้ในราชการ การสร้างมาตรฐานทางทหาร ลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ และพัฒนาต่อยอดไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ตลอดจนจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษรองรับ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าภาครัฐทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติพยายามส่งเสริม และผลักดันให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร การเตรียมความพร้อมด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะของทุกเหล่าทัพและการเพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง จึงเป็นแนวทางสำคัญสำหรับการวางแผนวิจัยพัฒนา การพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การบริหารจัดการงบประมาณต่างๆ ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถสนองตอบความต้องการของเหล่าทัพในอนาคต รวมถึงช่วยประเทศไทยประหยัดงบประมาณในการซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์จากต่างประเทศได้

หากผู้ประกอบการไทยมีขีดความสามารถผลิตสินค้าด้านนี้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ จึงควรที่หน่วยงานราชการ หาแนวทาง และมีเป้าหมายที่จะยกระดับธุรกิจกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในประเทศไทยให้กลายเป็นเขตเศรษฐกิจระดับโลก ทั้งนี้ เพื่อลดการนำเข้า สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประเทศสืบไป จึงเป็นจุดสนใจที่ทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการทราบถึงแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในอนาคต ว่าเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน ประเทศไทยจะสามารถดำรงขีดความสามารถในการป้องกันประเทศได้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย
๒. เพื่อศึกษาปัจจัยที่จะสนับสนุน ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในการผลิตยุทธโศปกรณ์
๓. เพื่อศึกษาหาแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย อย่างเป็นรูปธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษา “แนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย อย่างเป็นรูปธรรม” ในงานวิจัยครั้งนี้ จะดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

๑. ขอบเขตของเนื้อหาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในประเทศไทยและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในต่างประเทศ
๒. ขอบเขตประชากร สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง
๓. ขอบเขตเวลา กำหนดห้วงระยะเวลาการศึกษาครั้งนี้
เวลาการวิจัย ตั้งแต่ พ.ย. ๒๕๖๒ - พ.ค. ๒๕๖๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้ข้อมูล เพื่อศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในประเด็นปัญหาในแนวทางการผลิตยุทธโศปกรณ์เพื่อการพาณิชย์โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลดังนี้

๑. การรวบรวมข้อมูล
  - ๑.๑ ทฤษฎีภูมิ (secondary literature) ได้แก่ การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กฎหมาย พระราชบัญญัติ ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ พระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.๒๕๖๑ และแผนที่นำทาง Roadmap บทความ และการกำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้มีความชัดเจน และแปลงไปสู่การปฏิบัติได้จริง

๑.๒ ปฐมภูมิ (primary literature) ได้แก่ การศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล สำคัญทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการเจาะลึกในแนวความคิด และหลักในการปฏิบัติ

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูล ปฐมภูมิ และทุติยภูมิที่ได้มาทำการวิเคราะห์ เนื้อหา เพื่อหาสาเหตุและการสัมภาษณ์เชิงลึก สรุปผลเป็นกรอบแนวความคิด และข้อเสนอแนะ การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๒.๑ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความมั่นคง จำนวน ๕ คน

๒.๑.๑ นักวิชาการ จำนวน ๒ คน

๒.๑.๒ ผู้ใช้ทุโประกรณ์ จำนวน ๓ คน

๒.๒ บริษัทผู้ประกอบการภาคเอกชน จำนวน ๘ บริษัท

๓. การนำเสนอข้อมูล

การนำข้อมูลแบบรายงานวิจัยเชิงพรรณนาและวิเคราะห์ นำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากการศึกษาวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผลของการวิจัยทำให้สามารถหาแนวทาง แก้ไข ส่งเสริมสนับสนุน ให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพิ่มมากขึ้นและได้รับความนิยมน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ดังนี้

๑. ทำให้ทราบโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยที่มีความเหมาะสม และแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม

๒. ทำให้ทราบปัจจัยที่จะสนับสนุน ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในการผลิตทุโประกรณ์

๓. เสนอแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม

คำจำกัดความ

เทคโนโลยีป้องกันประเทศ	หมายถึง	วิทยาการในการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่หลากหลายแขนงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการป้องกันประเทศและด้านการทหารอื่น ๆ รวมถึงการประยุกต์ใช้ประโยชน์แก่ประเทศเป็นส่วนรวม
การวิจัย	หมายถึง	การศึกษาค้นคว้าที่มุ่งจะนำผลไปปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือกรรมวิธีการผลิตทางอุตสาหกรรมและบริการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศและด้านความมั่นคงรวมทั้งการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำมาซึ่งผลิตภัณฑ์ใหม่หรือกรรมวิธีการผลิตใหม่ ตลอดจนบริการหรือกิจกรรมใหม่ โดยรวมถึงการเผยแพร่และพัฒนาผลของการศึกษาค้นคว้าจนถึงขั้นการผลิตเชิงธุรกิจ
การพัฒนา	หมายถึง	การดำเนินกิจการที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้และความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศเพื่อยกระดับความสามารถทางการผลิตและการบริการตลอดจนระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยรวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถในการรับและถ่ายทอดเทคโนโลยีป้องกันประเทศทั้งภายในประเทศและจากต่างประเทศเพื่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน
อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	หมายถึง	กิจกรรมที่ใช้ทุน แรงงาน และเทคโนโลยีป้องกันประเทศเพื่อผลิต จำหน่าย ส่งออก ประกอบรวม ปรับปรุง ซ่อมสร้าง เปลี่ยนลักษณะแปรสภาพ หรือจัดให้มีบริการเกี่ยวกับกิจการป้องกันประเทศ
เขตเศรษฐกิจพิเศษ	หมายถึง	คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ได้ออกประกาศเรื่องการกำหนดเขตส่งเสริมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ตามโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor) ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ ๓ จังหวัดในภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

บทที่ ๒

กฎหมาย ทฤษฎีและแนวความคิดกิจการอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ

การศึกษาคณะนี้ แนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เข้าใจถึงบริบทที่เกี่ยวข้องว่าเหตุใดระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของประเทศไทย ซึ่งอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่เป็นโอกาสและมีศักยภาพที่ จะสร้างและพัฒนาให้ตอบสนองตรงตามความต้องการด้านยุทธโศปกรณ์ของกองทัพ และก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหลายประเทศในโลก รวมถึงประเทศอาเซียน เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ ได้พัฒนาอุตสาหกรรมด้านนี้อย่างจริงจัง เพราะนอกจากจะนำ รายได้เข้าสู่ประเทศ และสร้างงานให้แก่ประชาชนเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมประเภทอื่นแล้ว ยังเป็น การสร้างความมั่นคงในด้านการทหารของชาติอีกด้วย จึงมีความจำเป็น ต้องทำความเข้าใจ และ ทบทวนกรอบแนวความคิดในระดับนโยบาย แผนการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย พระราชบัญญัติ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ นโยบาย Thailand 4.0 ของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ ป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ตลอดจนนำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ร่วมด้วย เพื่อใช้เป็นแผนที่นำทาง (Roadmap) ในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้เป็นรูปธรรม ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙
๓. พระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒
๔. พระราชบัญญัติ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑
๕. พระราชบัญญัติว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒
๖. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔
๗. แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย
๘. แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๓
๙. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
๑๐. แผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม
๑๑. Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคงและยั่งยืน
๑๒. หลักการบริหาร
๑๓. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑๔. การประชุมการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม
เมื่อ ๑๖ ม.ค.๖๓
๑๕. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๑๖. กรอบแนวคิดของการวิจัย
๑๗. สรุป

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

วัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี คือการถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่อง มีการบูรณาการและการสร้างความเข้าใจถึงอนาคตร่วมกัน ก่อให้เกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคม ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ เป็นการใช้อิทธิพลและทรัพยากรของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมาย ที่กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบไปด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีมิติของความมั่นคงนั้นได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในเรื่องของการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการฉกฉวยกำลังป้องกันประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป็น ภาพฝันของแผนการพัฒนาประเทศ ที่จะกำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องทำตาม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ" หรือตามคติพจน์ "มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" โดยมีระยะเวลาบังคับนานถึง ๒๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐-๒๕๗๙

ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ฉบับสรุปย่อ ที่เผยแพร่ต่อประชาชน มีการแบ่งยุทธศาสตร์ออกเป็น ๖ ด้าน คือ

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

การศึกษายุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในบริบทของอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ เพราะเป็นโครงสร้างพื้นฐานและหลักประกันทางด้านความมั่นคงของประเทศต่อความพร้อมรบของกองทัพในด้านยุทธโศปกรณ์และขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจึงถูกยกให้เป็นวาระสำคัญที่บรรจุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ และอยู่ในนโยบายของกระทรวงกลาโหม ซึ่งจะเป็นกรอบที่จะต้องยึดเป็นแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านอื่นด้วย

ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙

โดยในอดีต กระทรวงกลาโหมเคยลงทุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบ้างพอสมควร ทำให้กองทัพสามารถวิจัยพัฒนาจรวดขนาดต่าง ๆ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๗ กองทัพเรือสามารถต่อเรือตรวจการณ์ใกล้ฝั่ง ชุดเรือ ต.๙๑ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๐ และกองทัพอากาศได้ออกแบบสร้างเครื่องบินทิ้งระเบิดแบบปริพัตร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๗๐ แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์และการเมืองระหว่างประเทศในอดีต ทำให้ขาดความต่อเนื่องในด้านนโยบายและงบประมาณจากรัฐบาล ส่งผลให้กระทรวงกลาโหมต้องพึ่งพาอาวุธยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีจากต่างประเทศทั้งหมดและมีข้อผูกพันห้ามมิให้นำอาวุธยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีดังกล่าวไปศึกษาวิจัยหรือพัฒนาต่อยอดได้

ผลกระทบของนโยบายและข้อจำกัดข้างต้น ทำให้งบประมาณด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศของไทยอยู่ในระดับที่ต่ำมาก โดยตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๕๐ งบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาของกระทรวงกลาโหม มีอัตราส่วนต่ำกว่าร้อยละ ๐.๑ ของงบประมาณที่กระทรวงกลาโหมได้รับมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะอยู่ภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ กระทรวงกลาโหมยังคงมีผลงานวิจัยที่ประสบความสำเร็จเป็นจำนวนมาก โดยปรากฏเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาขนาดเล็กที่ใช้งบประมาณต่ำกว่า ๑ ล้านบาทและมีผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว หน่วยงานวิจัยในกระทรวงกลาโหมได้พยายามประสานความร่วมมือกับองค์กรและหน่วยงานวิจัยนอกกระทรวงกลาโหมอยู่ตามสมควร แต่ยังมีประเด็นปัญหาและข้อจำกัดอื่น ๆ อีกมาก ทั้งในเรื่องบุคลากร งบประมาณ และการบริหารจัดการที่ยังเป็นระบบราชการ

นอกจากอุปสรรคข้างต้นแล้ว การพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ยังได้รับผลกระทบจากปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและสถานการณ์ความไม่สงบภายในประเทศอีก ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และ ๒๕๔๙ ที่ผ่านมาเป็นผลให้ขีดความสามารถและศักยภาพของกองทัพไทยมีข้อจำกัดอย่างมากทั้งในด้านการฝึกศึกษา การส่งกำลังบำรุงและระดับความพร้อมรบ กอปรกับแนวโน้มต้นทุนการจัดการเทคโนโลยีที่สำคัญจากต่างประเทศมีสูงมากขึ้นเป็นทวีคูณ เนื่องจากตลาดด้านอาวุธยุทโธปกรณ์เป็นผู้ผลิตและประเทศมหาอำนาจมีกลไกในการกำหนดกรอบและประเภทยุทโธปกรณ์ ดังนั้น หากกระทรวงกลาโหมไม่สามารถพึ่งพาตนเองด้านการพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ได้แล้ว ย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศ

ดังนั้น กระทรวงกลาโหมจึงได้กำหนดทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศอย่างเป็นรูปธรรมเป็นระยะเวลา ๑๕ ปี ภายใต้ข้อกำหนดเป้าประสงค์ใน ๔ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ (๑) สนับสนุนให้กระทรวงกลาโหมมีอาวุธยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยจำเป็น และเพียงพอในการต่อต้านภัยคุกคามทุกรูปแบบ (๒) เสริมสร้างและรักษาคุณภาพด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศในภูมิภาค (๓) เสริมสร้างและรักษาไว้ซึ่งความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และ (๔) เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ได้กำหนดเป้าหมายให้กระทรวงกลาโหม มีขีดความสามารถผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ เพื่อความพร้อมในการรบ รวมถึงสนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อผลิตใช้ในราชการและการพาณิชย์โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น ๔ ระยะ แบ่งออกเป็นระยะละ ๕ ปี

การศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ นั้น เพื่อมุ่งเน้นการศึกษาสร้างร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อให้สามารถขยายผลงานวิจัยและพัฒนาไปสู่การผลิตใช้ในราชการและจำหน่ายในเชิงพาณิชย์เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน และลดการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยให้นำยุทธโปกรณ์ที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาไปใช้ในกองทัพอย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรมและเป็นส่วนหนึ่งของอัตรการจัดยุทธโปกรณ์ของหน่วยตลอดจนแสวงหาความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศตามนโยบาย Thailand 4.0 ของรัฐบาล ในการหาแนวทางผลลัพธ์ของการวิจัย

พระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) หรือ สทป. เดิมเป็นหน่วยงานที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑ ภายใต้พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีวัตถุประสงค์หลักในการมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนายุทธโปกรณ์ เทคโนโลยีป้องกันประเทศ จากการดำเนินงานระยะเวลาประมาณ ๑๑ ปี สทป. สามารถดำเนินการได้ถึงขั้นการสร้างต้นแบบ แต่ยังไม่สามารถต่อยอดไปสู่ภาคอุตสาหกรรมได้ เนื่องจากไม่สามารถดำเนินการได้ครบวงจรตั้งแต่ขั้นการวิจัยพัฒนา จนถึงขั้นการผลิตและจำหน่าย ประกอบกับด้านการกำหนดนโยบายที่ต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานภาครัฐอื่น นอกเหนือจากกระทรวงกลาโหมด้วย

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพึ่งพาตนเอง นายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ในด้านความมั่นคง โดยให้กระทรวงกลาโหมเร่งรัดการดำเนินการศึกษา วิจัยและพัฒนาการผลิตอาวุธยุทโปกรณ์ในประเทศให้เกิดผลเป็นรูปธรรมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านความมั่นคง และลดภาระงบประมาณในการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยกระทรวงกลาโหม ได้พิจารณาภารกิจที่เกี่ยวข้อง และได้มีมติในการประชุมสภากลาโหม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ดำเนินการหารือร่วมกับกองบัญชาการกองทัพไทย เหล่าทัพ และ สทป. ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการพึ่งพาตนเอง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้มีการวิจัยพัฒนาสำหรับการผลิตใช้ในราชการ และการส่งออกในเชิงพาณิชย์ อันจะนำไปสู่การลดการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ และสร้างรายได้ให้กับประเทศ

ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้อนุมัติโดยมติที่ประชุมให้ สทป. ปรับปรุงโครงสร้างและระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และการวิจัยพัฒนากระทรวงกลาโหมโดยมี ปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นประธานการประชุม ปรับปรุงแก้ไขพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เพื่อยกระดับจากฐานะเดิม ให้มีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมิได้เป็นส่วนราชการที่สามารถสนับสนุนให้กับกระทรวงกลาโหม ในการดำเนินกิจการด้านการวิจัยพัฒนาและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อความมั่นคง รวมถึงต่อยอดผลการวิจัยและพัฒนาไปจนถึงขั้นการผลิต และจำหน่ายในเชิงพาณิชย์โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีอำนาจกำกับกิจการโดยทั่วไปของ สทป.

๑. การจัดตั้ง

สทป. ได้ดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. .... เพื่อให้มีสถานะเป็นองค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเฉพาะ ไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย ในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ใช้ชื่อว่า “พระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒” โดยพระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ

๑.๑ ชื่อสถาบัน เปลี่ยนจาก สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) เป็น “สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ” ชื่อย่อ “สทป.” และชื่อภาษาอังกฤษ เปลี่ยนจาก Defence Technology Institute (Public Organization) เป็น “Defence Technology Institute” ชื่อย่อว่า “DTI”

๑.๒ การกำหนด “คณะกรรมการนโยบายเทคโนโลยีป้องกันประเทศ” ให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นประธาน และมีกรรมการโดยตำแหน่งเป็นระดับปลัดกระทรวงที่เกี่ยวข้องอยู่ลำดับเหนือขึ้นไปจากคณะกรรมการสถาบัน

๑.๓ มีหน้าที่และอำนาจสำคัญในการกำหนดนโยบายและเป้าหมายในด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของสถาบัน กำหนดแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาครัฐและภาคเอกชนมีบทบาทในการดำเนินกิจการเทคโนโลยีป้องกันประเทศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมถึงการเสนอแนะและให้คำปรึกษาคณะรัฐมนตรีในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

๑.๔ เพิ่มวัตถุประสงค์ให้ทำการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม หน่วยงานอื่นของรัฐ และภาคเอกชน

๑.๕ เพิ่มหน้าที่และอำนาจให้ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การจัดตั้งหรือร่วมกับบุคคลอื่นในการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคล รวมถึงตลอดถึงการเข้าร่วมทุน ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนกับบุคคลหรือนิติบุคคลใด เพื่อดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การมอบหมายให้ผู้อื่นเป็นตัวแทนเพื่อประกอบกิจการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน การส่ง

ผู้ปฏิบัติงานไปปฏิบัติงานในกิจการที่สถาบันเข้าร่วมทุน ถือหุ้น เป็นหุ้นส่วนกับบุคคลอื่น หรือในกิจการของภาคเอกชนภายใต้วัตถุประสงค์ของสถาบัน การให้บริการทดสอบและรับรองผลการทดสอบเกี่ยวกับอุปกรณ์ ต้นแบบ หรือผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่สถาบันทดสอบ รวมถึงการส่งยุทธโศปกรณ์ซึ่งสถาบันได้ศึกษาวิจัยหรือร่วมศึกษาวิจัย ให้หน่วยงานของกระทรวงกลาโหมหรือหน่วยงานของรัฐที่มีขีดความสามารถ ผลิตเพื่อใช้ในกิจการของรัฐ หรือร่วมกับเอกชนหรือนิติบุคคลอื่นก่อตั้งนิติบุคคลเพื่อผลิตและขายตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

๑.๖ การให้กิจการที่สถาบันจัดตั้งหรือร่วมกับบุคคลอื่นจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคล ด้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน โดยจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องมีมาตรการกำกับดูแลหรือควบคุมตามแนวทางที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดไว้

๒. โครงสร้างของ สทป. ที่มีคณะกรรมการนโยบายเทคโนโลยีป้องกันประเทศเพิ่มเติมขึ้นมานั้น มีองค์ประกอบดังนี้

๒.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธานกรรมการ

๒.๒ กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๑๒ คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และประธานกรรมการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

๒.๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกิน ๖ คน ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี

๒.๔ ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

๒.๕ ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เป็นเลขานุการ

๓. สทป. มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๓.๑ กำหนดนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานของสถาบันฯ ในด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายของกระทรวงกลาโหม โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๓.๒ กำหนดแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาครัฐและภาคเอกชน มีบทบาทในการดำเนินกิจการเทคโนโลยีป้องกันประเทศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓.๓. เสนอแนะหรือให้ความเห็นต่อกระทรวงกลาโหมเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนเทคโนโลยีป้องกันประเทศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓.๔ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ สถาบันให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางที่คณะกรรมการนโยบายเทคโนโลยีป้องกันประเทศกำหนด

๓.๕ ออกระเบียบเกี่ยวกับลักษณะและประเภทของยุทธโศปกรณ์ รวมทั้งหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการผลิตและการขายยุทธโศปกรณ์ดังกล่าวตามมาตรา ๒๔

๓.๖ ออกข้อบังคับว่าด้วยการป้องกันการมีส่วนได้เสียและการรักษาความลับในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของกรรมการในคณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ที่ปรึกษาคณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ อนุกรรมการ ผู้อำนวยการ และผู้ปฏิบัติงานของสถาบัน

๓.๗ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายเทคโนโลยีป้องกันประเทศหรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

โดยในส่วนของคณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการโดยตำแหน่ง คือ จาก เดิม ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นคณะกรรมการสถาบันฯ เป็น กรรมการนโยบายเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และกำหนดให้มีผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็น กรรมการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารสถาบันฯ เช่นเดิม

๔. แผนปฏิบัติการด้านพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๘๐

การบังคับใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) มีผลให้การดำเนินการของ สทป. สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ประเด็นความมั่นคงแผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคาม และประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต แผนย่อยอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ และแผนปฏิรูปประเทศในด้านเศรษฐกิจด้วย

สำหรับการดำเนินการของ สทป. นั้น ได้มีการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๘๐ (เดิมคือแผนยุทธศาสตร์ สทป. พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๖๕) ซึ่งยังคงประเด็นยุทธศาสตร์ ๔ ประเด็น คือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่ประชาสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาองค์กรเพื่อความยั่งยืน

ซึ่งได้มีการทบทวนเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว

๕. เป้าหมายในการตอบสนอง S-Curve ที่ ๑๑

ปัจจุบัน สทป. ได้เสนอแนวทางการดำเนินการที่แบ่งเป็น ๔ ระยะ (เร่งด่วน : เม.ย.-ก.ย.๖๒ ระยะสั้น : ต.ค.๖๒-ก.ย.๖๓ ระยะกลาง ต.ค.๖๓-ก.ย.๖๕ และ ระยะยาว ต.ค.๖๕-ก.ย.๗๐) โดยกระทรวงกลาโหมได้ร่วมกับส่วนงานที่เกี่ยวข้องกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีความพร้อมในการผลิตเชิงพาณิชย์ จำนวน ๗ โครงการ ได้แก่

๑. การผลิตและประกอบรวมลูกระเบิดยิง ขนาด ๔๐ มม.
๒. การผลิตชนวนท้ายสำหรับกระสุนปืนพกและปืนเล็กยาว
๓. โครงการผลิตอากาศยานไร้คนขับปีกนึ่งขึ้น-ลงทางดิ่ง FUVEC, การผลิตอากาศยานไร้คนขับ
๔. การจัดตั้งโรงงานซ่อมสร้างยุทโธปกรณ์ทางทหารร่วมกับสาธารณรัฐประชาชนจีน
๕. โครงการอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็กแบบส่งด้วยมือ และการต่อเรือ และระยะต่อไปจำนวน ๒ โครงการ ได้แก่
๖. โครงการผลิตกระสุนขนาด ๓๐ มม. ชนิดลูกจริง
๗. โครงการยานเกราะล้อสำหรับปฏิบัติการกิจของนาวิกโยธิน ซึ่งผลิตภัณฑ์ทั้งหมดนี้จะถูกผ่านการประเมินความคุ้มค่า การทดสอบ การนำเข้าสู่สายการผลิต จนเริ่มมีผลผลิตออกมาเป็นรูปธรรมในห้วงระยะกลาง

การศึกษาพระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ นี้ เพื่อใช้ประโยชน์ที่จะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ จากหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อพัฒนา ด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยที่ชัดเจน และเป็นระบบ ตั้งแต่การศึกษาวิจัยการผลิตและการนำมาใช้ประโยชน์ เพื่อปรับเปลี่ยนสถานะของประเทศไทยจากการเป็นผู้ซื้อมาเป็นผู้วิจัยและพัฒนาและผู้ผลิตเพื่อการใช้ภายในประเทศและการส่งออกต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้ภาระทางงบประมาณแผ่นดินในด้านความมั่นคงของประเทศลดลง และเป็นช่องทางหนึ่งในการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศเพิ่มขึ้นอันจะก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑

พระราชบัญญัติ(พ.ร.บ.)เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือที่เรียกกันว่า “พ.ร.บ. อีอีซี” กฎหมายฉบับนี้ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศครั้งใหญ่ สิ่งที่น่าสนใจปรากฏอยู่ในคำปรารภซึ่งกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการตรากฎหมายนี้ว่าเป็นไปเพื่อ “พัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกให้เป็นระบบและโดยสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” นโยบายพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว เริ่มต้นมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกหรือ Eastern Seaboard เมื่อกว่า ๓๐ ปีที่แล้ว ต่อมา รัฐบาล คสช. มีนโยบายกระตุ้นการลงทุนด้วยการผลักดันโครงการ “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor - EEC)”

โดยออกคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๒/๒๕๖๐ เพื่อจัดตั้งองค์กรสำคัญ ๆ ที่จะขับเคลื่อนอีอีซีในระหว่างรอร่างกฎหมายซึ่งอยู่ในการพิจารณาของ สนช. และยังมีกรออกคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๒๘/๒๕๖๐ และ ๔๗/๒๕๖๐ มาเพิ่มเติมเพื่อความคล่องตัวในการดำเนินการด้วย เมื่อ พ.ร.บ.นี้ประกาศใช้จึงถือว่าเป็นการแปรสภาพคำสั่งหัวหน้า คสช. ให้กลายเป็นกฎหมายในระบบปกติ

สาระสำคัญของ พ.ร.บ. อีอีซี ก็คือการกำหนดพื้นที่จังหวัดเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง รวมถึงพื้นที่อื่นใดที่จะกำหนดเพิ่มเติม ให้เป็น “เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” โดยให้อำนาจในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจที่สำคัญ ๆ รวมศูนย์อยู่ที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (“คณะกรรมการนโยบาย”) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน คณะกรรมการดังกล่าวมีโครงสร้างคล้ายคลึงกับคณะกรรมการนโยบายตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๒/๒๕๖๐ เพียงแต่เพิ่มติมองค์ประกอบให้มีจำนวนมากขึ้น ในส่วนฝ่ายประจำนั้นกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายฯ โดยมีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชา และเป็นผู้มีบทบาทในการใช้อำนาจสำคัญตามกฎหมายนี้ในหลายเรื่อง

การศึกษานโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เนื่องจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ ซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบตั้งแต่การศึกษาวิจัย การผลิต และการนำมาใช้ประโยชน์ ซึ่งต้องได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นของกระทรวงกลาโหมและภาคเอกชน แต่รูปแบบของหน่วยงานของรัฐในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมสำหรับภารกิจข้างต้น แต่นโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ได้กำหนดให้ ‘อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ’ เป็นหนึ่งใน ‘กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ’ ซึ่งมีจำนวน ๑๒ กลุ่ม โดยอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศอยู่ในอันดับที่ ๑๑ ทั้งนี้ อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศเป็นโครงสร้างพื้นฐานและหลักประกันทางด้านความมั่นคง ของประเทศต่อความพร้อมรบของกองทัพในด้านยุทธโประกรณ์และขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง การพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศจึงถูกยกให้เป็นวาระสำคัญที่บรรจุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และอยู่ในนโยบายของกระทรวงกลาโหม

พระราชบัญญัติว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศฉบับดังกล่าวระบุว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรมีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐพระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การคัดเลือกเอกชนร่วมลงทุนในโครงการลงทุนของรัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และปราศจากการมีส่วนได้เสียในการดำเนินการคัดเลือกเอกชนร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัตินี้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในการได้รับการบริการของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าทีรัฐสภา

สำหรับพระราชบัญญัตินี้มีทั้งหมด ๗๐ มาตรา

สำหรับ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มีบทบัญญัติในเรื่องของขอบเขตของโครงการที่ให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐอย่างกว้างขวาง อันส่งผลให้มีโครงการร่วมลงทุนที่ไม่ได้อยู่ในกิจการที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะซึ่งเป็นภารกิจของรัฐที่ต้องจัดทำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่รัฐประสงค์จะสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุนต้องเข้ามาสู่กระบวนการตามกฎหมายดังกล่าว นอกจากนี้ กฎหมายปัจจุบันยังไม่มีการสะท้อนถึงความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชนที่ร่วมลงทุนในโครงการของรัฐที่ชัดเจน ประกอบกับยังขาดมาตรการในการแก้ไขปัญหาระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและมาตรการส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนอันส่งผลให้การดำเนินโครงการมีความล่าช้า และเอกชนยังไม่ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมลงทุนในโครงการของรัฐเท่าที่ควร จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายของรัฐที่ชัดเจน และแน่นอนในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ โดยมุ่งเน้นการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชน กำหนดกลไกในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค หรือความล่าช้าในการจัดทำ หรือดำเนินโครงการร่วมลงทุน และมีมาตรการส่งเสริมการร่วมลงทุนให้แก่โครงการร่วมลงทุนอย่างเหมาะสม ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลัง โดยมุ่งเน้นการใช้ความเชี่ยวชาญและนวัตกรรมของเอกชน รวมทั้งการถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวไปยังหน่วยงานและบุคลากรของภาครัฐ ในขณะเดียวกันหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการจัดทำโครงการร่วมลงทุน ยังคงกระชับ โปร่งใส และตรวจสอบได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ อันมีผลเป็นการยกเลิก พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. กำหนดเป้าประสงค์ของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนให้มีการจัดทำและดำเนินโครงการร่วมลงทุนที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชน (Partnership) โดยมุ่งเน้นการใช้ความเชี่ยวชาญและนวัตกรรมของเอกชนในโครงการร่วมลงทุนและมีการถ่ายทอดความรู้ ความเชี่ยวชาญไปยังหน่วยงานของภาครัฐ

๒. กำหนดนโยบายของรัฐที่ชัดเจนและแน่นอนในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะโดยให้มีการจัดทำแผนโครงการร่วมลงทุนและกำหนดให้โครงการที่ไม่ได้อยู่หรือเกี่ยวข้องกับกิจการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะเช่น โครงการพัฒนาที่ดินเชิงพาณิชย์ ไม่ต้องเข้ามาสู่กระบวนการตามกฎหมายดังกล่าวทั้งนี้ การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐและทรัพยากรธรรมชาติจะต้องมีกฎระเบียบรองรับที่เหมาะสมในการคัดเลือกและการกำกับดูแลต่อไป

๓. กำหนดให้โครงการที่เข้าข่ายต้องปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ จะต้องพิจารณาจากนิยามตามร่างมาตรา ๔ คำว่า “โครงการ” กล่าวคือ เป็นโครงการลงทุนของรัฐในกิจการที่หน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานรวมกันมีหน้าที่และอำนาจต้องทำตามกฎหมายหรือกฎ หรือที่มีหน้าที่และอำนาจต้องทำตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งและนิยามคำว่า “ร่วมลงทุน” กล่าวคือ ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุน

แต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใดโดยจะต้องเป็นโครงการร่วมลงทุนในกิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗

๔. ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนโดยเพิ่มเติมผู้แทนจากหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการให้สิทธิและประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนร่วมเป็นกรรมการรวมทั้งประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและประธานสมาคมธนาคารไทยเพื่อให้การกำหนดนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนมีมุมมองจากภาคเอกชนบนพื้นฐานของความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชนและกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงการร่วมลงทุนเป็นองค์ประกอบในคณะกรรมการคัดเลือก

๕. กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการดำเนินการโครงการร่วมลงทุนที่กระชับ โปร่งใส และตรวจสอบได้มากยิ่งขึ้นรวมถึงกำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากภาคเอกชนในขั้นตอนต่างๆ

๖. กำหนดให้ในกรณีที่เกิดปัญหาหรืออุปสรรค หรือเกิดความล่าช้าในการจัดทำหรือดำเนินโครงการร่วมลงทุนให้หน่วยงานเจ้าของโครงการสามารถเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนและคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดกรอบระยะเวลา หรือพิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ทำให้สามารถดำเนินโครงการร่วมลงทุนได้อย่างรวดเร็วและเกิดการแก้ไขปัญหาอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗. กำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมการลงทุนให้แก่โครงการร่วมลงทุนอย่างเหมาะสมภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังเช่น สิทธิและประโยชน์ที่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน สิทธิการเช่าที่ดินหรือสิ่งสาธารณูปโภคในโครงการร่วมลงทุนที่มีระยะเวลาการเช่าไม่เกิน ๕๐ ปี

๘. กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการโดยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีสามารถใช้อำนาจเพื่อประโยชน์สาธารณะในการเข้าดำเนินโครงการร่วมลงทุนหรือมอบให้ผู้อื่นดำเนินโครงการร่วมลงทุนเป็นการชั่วคราว แก้ไขสัญญาร่วมลงทุน หรือบอกเลิกสัญญาร่วมลงทุนได้ โดยในกรณีที่เหตุจากการใช้อำนาจนั้นไม่ได้มาจากความผิดของเอกชนคู่สัญญา ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจ่ายค่าชดเชยแก่เอกชนคู่สัญญาอย่างเป็นธรรม

การลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเป็นวิธีการลงทุนภาครัฐ (Public Investment) ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจไทย โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) อันจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ก่อให้เกิดการสร้างงาน เพิ่มผลิตภาพและศักยภาพการผลิตในระยะยาว แต่เนื่องจากการลงทุนดังกล่าวต้องใช้เม็ดเงินจำนวนมากหากเป็นการลงทุนจากภาครัฐเพียงฝ่ายเดียวอาจไม่สามารถระดมเงินทุนได้เพียงพอ เนื่องจากข้อจำกัด ในด้านการระดมทุนและการดำเนินนโยบายด้านการลงทุนที่ต้องคำนึงถึงเสถียรภาพการคลังของประเทศด้วย ซึ่งมีแหล่งการระดมทุนของภาครัฐจาก 3 แหล่งคือ เงินกู้ต่างประเทศ เงินกู้ในประเทศ และการระดมทุน รูปแบบใหม่ๆ เช่น การเปิดให้ภาคเอกชนเข้าร่วมลงทุนในรูปแบบ Public Private Partnership หรือ PPP ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ทั้งนี้การลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเป็นการเพิ่มศักยภาพในการลงทุนโครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคที่สำคัญยังสามารถถ่ายโอนความเสี่ยงให้ภาคเอกชนซึ่ง

ภาคเอกชนจะมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงได้มากกว่าภาครัฐ นอกจากนี้ ยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและยังช่วยส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรม การถ่ายโอนเทคโนโลยี หรือให้เกิดการขยาย ตลาดทุนภายในประเทศโดยแต่เดิมได้มีการตรากฎหมายที่ใช้บังคับกับการดำเนินการดังกล่าว คือ พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ.๒๕๕๖ แต่เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีขอบเขตของกฎหมายที่กว้างขวางส่งผลทำให้มีโครงการที่ไม่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะต้องเข้ามาสู่กระบวนการตามกฎหมายร่วมลงทุน อีกทั้งยังไม่สะท้อนถึงความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชนที่ชัดเจน ประกอบกับ ขาดมาตรการในการแก้ไขปัญหาระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและมาตรการส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ทำให้การดำเนินโครงการมีความล่าช้าและเอกชนยังไม่ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมลงทุนในโครงการของรัฐเท่าที่ควร จึงได้มีการปรับปรุงกฎหมายใหม่ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งได้มีการประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๒ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒

สำหรับการจัดทำแผนโครงการร่วมลงทุนในประเทศไทย คณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน มีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นชอบแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน และกำหนดแนวทาง การจัดทำ ปรับปรุงและติดตามผลการดำเนินการตามแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน ซึ่งประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอัยการสูงสุด โดยกฎหมายใหม่ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนโดยเพิ่ม ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทยขึ้นเพื่อให้มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงการร่วมลงทุนเป็นองค์ประกอบคณะกรรมการในการกำหนดนโยบายการร่วมลงทุนเพื่อให้มีมุมมองจากภาคเอกชนบนพื้นฐานความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชน

โครงการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทยส่วนใหญ่นิยมมีรูปแบบหลักๆ ๕ วิธี คือ

๑. Build-Operate-Transfer (BOT) เป็นรูปแบบการให้สัมปทานที่ผู้รับสัมปทานจะถือกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์ตลอดระยะเวลาที่ให้บริการ (และมีความเป็นเจ้าของสินทรัพย์นั้น) ไปจนกระทั่งสิ้นสุดระยะเวลาสัมปทาน

๒. Build - Transfer-Operate (BTO) เป็นรูปแบบสัมปทาน ที่ความเป็นเจ้าของจะถูกโอนเป็นของรัฐเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ โดยผู้รับสัมปทานจะได้รับสิทธิในการดำเนินงานตามช่วงเวลาที่กำหนด

๓. Build-Own-Operate-Transfer (BOOT) เป็นรูปแบบการให้สัมปทานที่รัฐให้สิทธิแก่เอกชนในการจัดหาแหล่งเงินทุน ออกแบบ ก่อสร้าง และดำเนินการให้บริการในช่วงระยะเวลาที่กำหนดโดยความเป็นเจ้าของสินทรัพย์จะโอนกลับไปสู่ภาครัฐเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามที่กำหนด

๔. Build-Lease-Operate-Transfer (BLOT) ภาคเอกชนออกแบบ หาแหล่งเงินทุน สร้างอยู่บนพื้นที่ ที่เช่าภาครัฐ โดยภาคเอกชนจะดำเนินงานตามช่วงเวลาที่ได้เช่าจากภาครัฐและท้ายที่สุดก็จะโอนกรรมสิทธิ์ ในสิ่งก่อสร้างให้ภาครัฐ

๕. Build-Rent-Own-Transfer (BROT) ภาคเอกชนผู้ดำเนินการเช่าทรัพย์สินจากภาครัฐหลังจากที่ได้โอนทรัพย์สินให้ภาครัฐแล้ว หลักเกณฑ์ของโครงการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ จะต้องพิจารณาจากบทบัญญัติในนิยามที่สำคัญ ดังนี้

โครงการ หมายความว่า โครงการลงทุนของรัฐในกิจการที่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานรวมกันมีหน้าที่และอำนาจต้องทำตามกฎหมายหรือกฎ หรือที่มีหน้าที่และอำนาจต้องทำตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

ร่วมลงทุน หมายความว่า ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียวโดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

หน่วยงานของรัฐ หมายความว่า ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

พ.ร.บ. การร่วมลงทุนฯ จะเป็นมติใหม่สำหรับการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนหรือ PPP ของประเทศไทย ซึ่งจะมีผลให้การจัดทำโครงการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะอันเป็นภารกิจของรัฐเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักการสากลเรื่อง PPP ที่สะท้อนหลักความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชน และมีมาตรการในการส่งเสริมการร่วมลงทุนภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลัง โดยคำนึงถึงความสำเร็จของโครงการร่วมลงทุน ทำให้ภาครัฐสามารถยกระดับในการให้บริการประชาชนได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ในส่วนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา พร้อมทั้งแผนงานที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นจังหวะเวลาที่ท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมาก ทั้งนี้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ในหัวข้อที่ ๓.๒.๖ ระบุว่าจะต้องมีการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยเสริมสร้างการวิจัยและพัฒนาควบคู่ไปกับการสร้างความร่วมมือ

ระหว่างภาครัฐ เอกชน และมิตรประเทศในการสร้างองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์ พร้อมทั้งส่งเสริมนวัตกรรมด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยหน่วยงานภาครัฐ

การศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เนื่องจากส่วนหนึ่งระบุไว้ว่า จะต้องมีการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยเสริมสร้างการวิจัยและพัฒนา ควบคู่ไปกับการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และมิตรประเทศ

แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๙

สงครามเย็นได้ยุติลงในช่วงปี ๒๕๒๓ ถึง ๒๕๓๓ ซึ่งหมายความว่าโลกได้เข้าสู่ยุคหลังสงครามเย็นมาแล้วถึง ๑ ทศวรรษ หากพิจารณาในเชิงของปัจจัยเวลาจะเห็นได้ว่าการจัดเตรียมกำลังกองทัพสำหรับสภาพแวดล้อมของสงครามเย็นได้ผ่านเลยมาแล้ว ๑๐ ปี นอกจากนั้น ยังมีปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ที่เป็นแรงผลักดัน เช่น การเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้าจากนวัตกรรมทางเทคโนโลยี การประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งนำไปสู่การปฏิรูปการเมืองและระบบราชการ และวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อกิจการทหารโดยตรง ไม่ว่าจะในเชิงของความเป็นสถาบันหรือความเป็นวิชาชีพ ซึ่งทำให้ต้องทบทวนกระบวนการจัดเตรียมกำลังกองทัพอย่างจริงจัง กล่าวโดยสรุปก็คือสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิงจากยุคสงครามเย็น การปฏิบัติภารกิจป้องกันประเทศและการรักษาผลประโยชน์ของชาติในปัจจุบัน และในอนาคตมีองค์ประกอบที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการบริหารการป้องกันประเทศในปัจจุบันและในอนาคต จึงต้องได้รับการทบทวนด้วยความรอบคอบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ มีกำลังกองทัพประจำการที่มีขนาดเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์และภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศ มีระบบกำลังสำรอง และระบบการระดมสรรพกำลังที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถขยายกำลังกองทัพได้อย่างรวดเร็ว เพียงพอในการปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศ

ในระหว่างปี ๒๕๔๐ ถึง ๒๕๔๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ได้ร่วมกับกองบัญชาการทหารสูงสุด(ขณะนั้น) และเหล่าทัพ นำแนวความคิดพื้นฐานตามที่กล่าวแล้วไปพิจารณาจัดทำแผนแม่บทในขอบเขตความรับผิดชอบของตนผ่านกระบวนการพิจารณากลับกรองในรูปของคณะกรรมการร่วมระดับต่าง ๆ จนกระทั่งได้รับความเห็นชอบจากสภากลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้อนุมัติให้ใช้เป็นแผนแม่บทตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๔๒ แผนแม่บทฉบับนี้เรียกว่า “แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย” เป็นแผนที่กำหนดกรอบระยะเวลาการปฏิบัติเป็น ๓ ห้วงระยะเวลาตามปีงบประมาณประกอบด้วย การปฏิบัติในระยะสั้น เป็นการปฏิบัติในปี ๒๕๔๓ ถึง ๒๕๔๔ รวม ๒ ปี การปฏิบัติในระยะปานกลาง

เป็นการปฏิบัติตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ จนถึงปี ๒๕๔๙ รวม ๗ ปี และการปฏิบัติในระยะยาว เป็นการปฏิบัติ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ จนถึงปี ๒๕๕๔ รวม ๑๒ ปี โดยกำหนดแนวความคิดในการปฏิบัติแยกเป็นกลุ่มงาน ๕ กลุ่มงานหลัก และ ๔ ระบบงาน มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

กลุ่มงานแรกได้แก่ กลุ่มงานบริหารและบัญชาการ ซึ่งประกอบด้วย ๒ องค์กรคือ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม และกองบัญชาการกองทัพไทย ในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวง กลาโหม มีแนวความคิดในการปฏิบัติคือ ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง เป็นการปรับปรุงสายงาน ความรับผิดชอบโดยแบ่งออกเป็น ๔ สายงานคือ สายงานบริหาร สายงานนโยบาย สายงาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสายงานกิจการพิเศษ ทั้งนี้มีการปรับสายการบังคับบัญชาและปรับ

ภารกิจ ปรับการจัดหน่วยในบางหน่วยงาน โดยดำเนินการแก้ไขกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในระยะปานกลางถึงระยะยาว เป็นการรวมหน่วยงานที่มีลักษณะงาน คล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน รวมทั้งยกเลิกการปฏิบัติงานบางประเภท และ/หรือ รับโอนหน่วยงานจาก กองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพเข้ามาไว้ที่สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม หรือปรับโอน งานบางอย่างให้กับส่วนราชการอื่นหรือภาคเอกชน

ในส่วนของกองบัญชาการกองทัพไทย มีแนวความคิดในการปฏิบัติ ดังนี้ ในระยะสั้นถึง ระยะปานกลาง เป็นการปรับโครงสร้างกรมฝ่ายเสนาธิการร่วมจาก ๖ กรมฝ่ายเสนาธิการร่วม เป็น ๙ กรมฝ่ายเสนาธิการร่วม โดยเพิ่มกรมนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ กรมระบบควบคุมบังคับ บัญชาและสารสนเทศ และกรมปฏิบัติการร่วมและผสม ทั้งนี้มีการปรับการจัดหน่วยในส่วนบังคับ บัญชา ส่วนปฏิบัติการ ส่วนกิจการพิเศษ และส่วนการศึกษา

นอกจากนั้น การปฏิบัติในระยะยาว ยังจะได้พิจารณาปรับปรุงการปฏิบัติงานร่วมกัน ในงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ งานนโยบายและความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาค และการบริหารทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ ระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวงกับกองบัญชาการ ทหารสูงสุด ให้มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กลุ่มงานที่สองได้แก่ กลุ่มงานด้านการเตรียมกำลังและปฏิบัติการป้องกันประเทศ ซึ่งประกอบด้วยเหล่าทัพ และระบบการอำนวยความสะดวกยุทธร่วมและผสม มีแนวความคิดในการปฏิบัติ ดังนี้ กองบัญชาการกองทัพไทย ปรับปรุงระบบอำนวยความสะดวกทั้งในยามปกติและยามสงคราม ให้เกิดประสิทธิภาพในการยุทธร่วม โดยจัดตั้ง “คณะผู้บัญชาการทหาร” ซึ่งประกอบด้วย ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพ และเสนาธิการทหาร ทั้งนี้จะมีการปรับปรุงหลักนิยม กองทัพไทย ระบบควบคุมบังคับบัญชา และระเบียบปฏิบัติประจำต่าง ๆ ให้เสร็จสิ้นภายในปี ๒๕๔๔

ในส่วนของเหล่าทัพ กำหนดให้ดำเนินการปรับโครงสร้างกองทัพด้วยการยุบหน่วย โอนหน่วย และปรับการจัดหน่วย ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง

กลุ่มงานที่สามได้แก่ กลุ่มงานพัฒนาประเทศ มีแนวความคิดในการปฏิบัติ เพื่อให้ การปฏิบัติการกิจพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน นโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านการป้องกันประเทศ และนโยบายการทหารกระทรวงกลาโหม สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กลุ่มงานที่สี่ได้แก่ กลุ่มงานการวิจัยและพัฒนาทางทหาร มีแนวความคิดในการปฏิบัติ โดยกำหนดให้มีการรวมการงานวิจัยและพัฒนาทางทหารไว้ในระดับกระทรวงกลาโหม โดยสำนักงาน ปลัดกระทรวงเป็นหน่วยรับผิดชอบ พร้อมทั้งพิจารณาใช้ขีดความสามารถของหน่วยงาน/สถาบัน ภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อตอบสนองความต้องการทางทหาร และนำไปสู่การวิจัยเพื่อสนับสนุนต่อ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ในระยะสั้น และระยะปานกลาง จะเป็นการปรับปรุงระบบบริหารการจัดการงานวิจัย ระบบงานมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ รวมทั้งปรับปรุงภารกิจจัดการหน่วย และระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้เกื้อกูลต่อแนวคิดพื้นฐานของการปรับปรุงกลุ่มงานนี้ สำหรับการดำเนินการในระยะยาว จะเป็นการพัฒนาอุปกรณ์ทางการวิจัย การพัฒนาบุคลากรและการพัฒนางานวิจัยไปสู่สายการผลิต

กลุ่มงานสุดท้ายคือกลุ่มงานที่ห้า ได้แก่ กลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีแนวความคิดในการปฏิบัติ กำหนดให้มีการรวมการงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไว้ในระดับ กระทรวงกลาโหม โดยมีสำนักงานปลัดกระทรวงเป็นหน่วยรับผิดชอบ มุ่งเน้นประสิทธิภาพ ความสามารถในการแข่งขันเชิงพาณิชย์ การพึ่งพาตนเองได้ในด้านยุทธโธปกรณ์ทางทหารของประเทศ โดยมุ่งไปสู่การให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งนี้ใน อุตสาหกรรมบางประเภทที่รัฐมีความจำเป็นต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด ให้พิจารณานำภาคเอกชน เข้าร่วมลงทุน ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินการร่วมกับภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โอนหน่วยงาน/โรงงานจากเหล่าทัพ เข้าไว้กับสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม พร้อมทั้งปรับ การจัดการหน่วย โอนงาน/แปรรูปหน่วยงานหรือโรงงานที่มีความเหมาะสมให้กับภาคเอกชน ในระยะยาว จะดำเนินการปรับลดโครงสร้างหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศลงตามความเหมาะสม แปรรูปงานด้านปิโตรเลียมให้รัฐวิสาหกิจหรือภาคเอกชน และจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และในการประชุมสภากลาโหม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๙ เมื่อ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีและ รมว.กลาโหม เป็นประธาน โดยในที่ประชุมได้เห็นชอบร่างแผนแม่บท การปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ ระยะเวลา ๑๐ ปี โดยยึดโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหม ๒๐ ปี ที่จัดทำมาก่อนหน้านี้ สอดคล้องกับมติสภากลาโหมที่เกี่ยวข้องและนโยบาย รมว.กลาโหม

แผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ ระยะเวลา ๑๐ ปี แบ่งเป็น ๕ ปีแรก คือ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ จะมุ่งเน้นการบริหาร จัดการและประสิทธิภาพของระบบวิธีทำงานใน ๓ ระบบ คือ

๑. ระบบงานกำลังพล ในเรื่องจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร การพัฒนาข้าราชการ พลเรือน กระทรวงกลาโหม ถือเป็นข้าราชการไม่มียศ พร้อมขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ กำลังสำรอง พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อให้สามารถบรรจุกำลังพลสำรองทำหน้าที่ทหารได้ในยามปกติ

๒. ระบบงานข่าวกรอง บูรณาการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในและภายนอก โดยมุ่งเน้นสู่การสร้างเครือข่ายความเป็นศูนย์กลางงานด้านการข่าว

๓. ระบบอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เน้นการบริหารจัดการเพื่อผลิตรายงานที่มีคุณภาพและดำเนินการเชิงพาณิชย์

นอกจากนี้จะมีการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหมเท่าที่จำเป็น เน้นปรับปรุงโครงสร้างบางส่วนที่ตอบสนองนโยบายเร่งด่วน รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) รวมทั้งเตรียมความพร้อมเผชิญภัยคุกคามเฉพาะหน้าเร่งด่วน โดยดำเนินการบูรณาการ ปิดเกลี้ย ปลดสภาพ ยกย่องเพื่อเกิดความคล่องตัว สามารถรวมการปฏิบัติการป้องกันประเทศและช่วยเหลือประชาชน เช่น การจัดตั้งศูนย์ไซเบอร์กระทรวงกลาโหม เพื่อพัฒนาขีดความสามารถรักษาความปลอดภัยทางด้านไซเบอร์ของกองทัพ การปรับปรุงศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล ให้มีความพร้อมเผชิญเหตุอย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ อาทิ กองทัพบก จะมีการแปรสภาพทหารสารวัตร (สท.) ของมณฑลทหารบก และกองพันสารวัตรทหาร เป็นหน่วยของกองทัพภาคที่๑ เพื่อรวมภารกิจการรักษาความสงบเรียบร้อย ส่วนกองทัพเรือ ยกย่องศูนย์ปฏิบัติการการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล (ศร.ชล.) เพื่อให้สามารถสนับสนุนการแก้ปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายและการพิทักษ์ผลประโยชน์ทางทะเล ในขณะที่กองทัพอากาศ ปรับปรุงส่วนกำลังรบให้มีมาตรฐานฐานการบินและการพัฒนาระบบการควบคุม การสกัดกั้น

สำหรับ ๕ ปีต่อไป คือ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ มุ่งพัฒนากองทัพให้มีโครงสร้างที่เหมาะสมสามารถปฏิบัติการกิจหลากหลาย เช่น ปรับปรุงโครงสร้างกรมการสรรพกำลังทหาร กรมการสรรพกำลังกลาโหม เพื่อให้เป็นหน่วยดำเนินการตาม พ.ร.บ.กำลังสำรอง พ.ศ.๒๕๕๘ การแปรสภาพศูนย์รักษาสันติภาพให้เป็นหน่วยรับผิดชอบการปฏิบัติการรักษาสันติภาพและการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ เช่น กองทัพบก จะปรับปรุงหน่วยกองพลทหารราบ และกองพลทหารม้า ให้มีกำลังรบผสมระดับกรมร่วมกัน กองทัพเรือ จะปรับปรุงหน่วยกำลังรบเพื่อรองรับขีดความสามารถการทำสงครามใต้น้ำและขยายขีดความสามารถกำลังทางเรือในการป้องกันชายฝั่งอันดามัน กองทัพอากาศ จะเพิ่มขีดความสามารถเทคโนโลยีด้านอวกาศมากขึ้น

ในภาพรวมกระทรวงกลาโหม ยังคงดำรงการปรับลดอัตรากำลังพล โดยเฉพาะตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิและนายทหารระดับปฏิบัติการตามเป้าหมาย และพิจารณาปิดการบรรจุ ปิดหน่วยงานที่ไม่จำเป็นหรือไม่คุ้มค่าและปรับโอนภารกิจให้ภาคเอกชน กำหนดประเมินผลใน ๒ ลักษณะ คือ ตามเป้าหมายที่กำหนดตามแผนงาน และตามนโยบายของ รมว.กลาโหม อย่างไรก็ตาม พล.อ.ประวิตร ได้กำชับให้ดำเนินการตามมาตรฐานกำลังพลในทุกส่วนโดยเฉพาะการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้กำลังพลทุกเหล่าทัพมีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน ให้ความสำคัญข้าราชการ กำลังพล กระทรวงกลาโหม คือการบรรจุพลเรือนรับราชการไม่มีชั้นยศ ไม่ให้เป็นภาระงบประมาณ

การศึกษาแผนแม่บท ทำให้ทราบแนวความคิดในการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม เพื่อใช้เป็นแนวทางปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓

แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน ๖ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะร่วมให้การสนับสนุนและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้เกิดความพร้อมในการป้องกันในประเทศ

๒. ให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นในการวางแผนปฏิบัติการ อำนวยการประสานงาน สนับสนุน และบูรณาการการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โครงสร้าง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีความทันสมัยไว้ภายในประเทศ การส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การขยายผลิตภัณฑ์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่าง กระทรวงกลาโหม กับหน่วยงานอื่นของภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มประเทศอาเซียนหรือมิตรประเทศซึ่งมี ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การผลิตสนับสนุนภารกิจกองทัพ ได้แก่ กท. ผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ รายการที่จำเป็น และเอกชนผลิตตามกลไกตลาดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายใต้นโยบายส่งเสริมของรัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร ได้แก่ ปรับปรุงโครงสร้างด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กท. และการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ นโยบายรัฐบาล มาตรการจูงใจ การร่วมทุน E-Government การปรับปรุง กฎ ระเบียบ และการพัฒนาบุคลากร

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ R&D ต้นแบบ การนำงานวิจัยสู่สายการผลิต และการรับรองทรัพย์สินทางปัญญา /มาตรฐานผลิตภัณฑ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างและพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้เติบโตและแข่งขันได้ ได้แก่ การรวมกลุ่มอุตสาหกรรม การตลาด และกิจกรรมความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับกระทรวงกลาโหมอาเซียน

นโยบายในการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑. ที่มาของนโยบาย

๑.๑ มติคณะรัฐมนตรี

จากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และจากการที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป กท. และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย ให้ระงับการจัดตั้งหรือ

ขยายหน่วยงานใหม่ และในส่วนที่มีการขอปรับปรุงส่วนราชการโดยไม่เพิ่มหรือขยายหน่วย จะต้องไม่ทำให้งบประมาณด้านบุคลากรของส่วนราชการนั้นเพิ่มขึ้น

๑.๒ มติสภากลาโหม และอนุมัติหลักการของ รมว.กท.

รมว.กท.ได้อนุมัติหลักการ เมื่อ ๓ ก.ย.๓๙ ตามข้อเสนอของ บก.กองทัพไทย ในการกำหนดแนวความคิดขั้นต้น เพื่อการปรับโครงสร้างกองทัพ โดยให้แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการปฏิรูป กท. และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และให้นำทรัพยากรที่มีอยู่เดิมมาจัดใหม่เป็นกลุ่มงาน เดิมมีการจัดเป็น ๖ กลุ่มงาน แต่ผลสรุปในที่ประชุมสภากลาโหม ให้มีการจัดเป็น ๕ กลุ่มงาน ได้แก่

๑.๒.๑ กลุ่มงานบริหารและบัญชาการ ซึ่งได้แก่ สล., สป., รอ. และ บก.กองทัพไทย

๑.๒.๒ กลุ่มงานเตรียมกำลังและปฏิบัติการป้องกันประเทศ ซึ่งได้แก่ ทบ., ทร., ทอ. และ กกล.ฉก.ต่าง ๆ

๑.๒.๓ กลุ่มงานพัฒนาประเทศ ซึ่งได้แก่ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และ หน่วยทหารพัฒนาอื่น ๆ

๑.๒.๔ กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาการทหาร ซึ่งได้แก่ สวพ.กท. และหน่วยงานวิจัยพัฒนาการทหารอื่น

๑.๒.๕ กลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งได้แก่ ศอพท. และหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอื่น ๆ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ รวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเหล่าทัพ ในลักษณะงานที่เหมือนกันมาอยู่รวมกัน และจัดระบบองค์กรเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับโดยมีเงื่อนไขคือ กำลังพล และงบประมาณจะต้องไม่เพิ่มขึ้น รวมทั้งขจัดงานที่ซ้ำซ้อนออกไป เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและปฏิบัติงาน

๒.๒ ให้การดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สามารถยืดหยุ่นได้ด้วยตนเอง และเพื่อเป็นการลดการจัดหาจากต่างประเทศโดยกระทรวงกลาโหม หรือกระทรวงกลาโหม ร่วมลงทุนกับภาคเอกชน หรือเอกชนดำเนินการเอง โดยอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม

๒.๓ ปรับปรุงระบบงานในสายงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การลดขนาดโครงสร้างและความเป็นมาตรฐานของหน่วยงานและ สนับสนุนนโยบายการปฏิรูประบบราชการของรัฐบาล

๓. กรอบนโยบาย

คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงการจัดส่วนราชการใน กท. ได้กำหนดกรอบนโยบายทั่วไป และนโยบายเฉพาะ เพื่อเป็นหลักการในการดำเนินการกว้าง ๆ ดังนี้

๓.๑ นโยบายทั่วไป

๓.๑.๑ การปฏิรูป กท. ควบคู่ไปกับการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย ให้มีการปฏิรูปการบริหารจัดการของส่วนราชการไปพร้อม ๆ กับการปรับปรุงโครงสร้างกำลังกองทัพไทย ทั้งนี้ เนื่องจากมาตรการด้านการบริหารจัดการหลาย ๆ ประการ สามารถนำไปปฏิบัติได้โดยไม่ต้องรอผลจากการปรับโครงสร้างกำลัง ตัวอย่างเช่น มาตรการลดกำลังพล ประเภทนายทหารชั้นนายพล มาตรการพิจารณาโครงการจัดหายุทโธปกรณ์แบบรวมการ และมาตรการการใช้ขีดความสามารถของภาคเอกชน เป็นต้น

๓.๑.๒ การกำหนดเป้าหมายและขั้นตอนที่ชัดเจน การดำเนินการตามนโยบาย และ/หรือ มาตรการ จะต้องกำหนดเป้าหมายและขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ตามห้วงระยะเวลาที่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น การกำหนดเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว การกำหนดแผนปฏิบัติการ และปฏิทินการดำเนินงาน เป็นต้น

๓.๑.๓ ประสิทธิภาพและความประหยัด การดำเนินงานจะต้องมุ่งสู่ประสิทธิภาพและความประหยัด โดยขจัดความซ้ำซ้อน ก่อให้เกิดการรวมการ และการเชื่อมโยง/ส่งเสริมขีดความสามารถระหว่างส่วนราชการใน กท. และระหว่าง กท. กับส่วนราชการภายนอก กท. รวมทั้งภาคเอกชนอันจะนำไปสู่การใช้ทรัพยากรร่วมกัน และการปฏิบัติการร่วมกัน

๓.๑.๔ การมีส่วนร่วมของกำลังพลใน กท. และภาคประชาสังคม การดำเนินงานต้องมีเหตุผล มีความโปร่งใส เพื่อให้กำลังพลใน กท. และภาคประชาสังคม (ภาครัฐที่เป็นพลเรือน, องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป) มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิรูป กท. และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย

๓.๒ นโยบายเฉพาะในด้านการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓.๒.๑ รวมการงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเข้าไว้ในระดับ กท. (สป.)

๓.๒.๒ ผลผลิตจากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จะต้องมุ่งตอบสนองความต้องการของกองทัพเป็นหลัก แต่จะต้องมีความคุ้มทุนในเชิงธุรกิจ

๓.๒.๓ ปรับปรุง แก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้ภาคเอกชนในประเทศ สามารถเข้าร่วมทุนและรองรับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ต้องมีมาตรการควบคุมเรื่องความลับทางราชการ

๓.๒.๔ การร่วมทุนกับต่างประเทศ ต้องเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยมีการประสานกับหน่วยงานวิจัยพัฒนาและเทคโนโลยีของ กท. อย่างใกล้ชิด เพื่อแสวงประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ ๆ

๓.๒.๕ การมอบหมายงานที่มีใช้ภารกิจโดยตรงของส่วนราชการใน กท. ให้ภาคเอกชน ดำเนินการ

๔. แนวความคิดในการปฏิบัติ

๔.๑ เป้าหมายระยะยาวของการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ

๔.๑.๑ มีการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และการสนับสนุนหลักการและงบประมาณเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในระดับรัฐบาลที่ชัดเจน เช่น การบรรจุใน

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างจริงจัง

๔.๑.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพความสามารถในการพึ่งพาตนเองให้ได้ในด้านยุทธโธปกรณ์ทางทหารของประเทศ และการแข่งขันในเชิงพาณิชย์ ดังนั้น การดำเนินการปรับปรุงจะมุ่งไปสู่การให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบางประเภท ส่วนกิจการที่มีความจำเป็นต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด ให้พิจารณานำภาคเอกชนมาร่วมลงทุน

๔.๒. การดำเนินการในระยะสั้นและปานกลาง

๔.๒.๑ ปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และรวมการกลุ่มกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่อยู่ในสังกัด กท. ในปัจจุบัน เพื่อลดข้อจำกัดและเอื้ออำนวยต่อการนำภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการและนำไปสู่เป้าหมายระยะยาว

๔.๒.๒ ให้มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สถาบันวิจัย และภาคเอกชน เพื่อระดมความคิดและทรัพยากรในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๔.๒.๓ แสวงหาความร่วมมือกับมิตรประเทศ ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี เกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยมุ่งที่จะรับถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมและเกื้อกูลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

การศึกษาแผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๓ นั้น เพื่อจะได้ทราบทิศทาง หลักการในการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การปรับปรุงระบบงานในสายงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และนโยบายของกระทรวงกลาโหม ในการศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยเหมาะสม ให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันต่อไป

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมให้ความสำคัญกับการดำเนินการในเรื่องของการพัฒนากิจการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการวิจัยและพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่การผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเร่งขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในทุก ๆ มิติ นับตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำ คือ การวิจัยและพัฒนา จนกระทั่งไปสู่กระบวนการปลายน้ำ คือ ภาคการผลิตอุตสาหกรรม

แผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม

ส่งเสริมงานด้านการวิจัยพัฒนา และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม

พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถขยายผลงานวิจัยและพัฒนาไปสู่การผลิตใช้ในราชการและจำหน่ายในเชิงพาณิชย์เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนและลดการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยให้นายุทธโธปกรณ์ที่ได้จากการวิจัยและพัฒนามาใช้ในกองทัพอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นส่วนหนึ่งของอัตราการจัดยุทธโปกรณ์ของหน่วยตลอดจนแสวงหาความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศตามนโยบาย Thailand ๔.๐ ของรัฐบาล

Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคงและยั่งยืน

Thailand 4.0 เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำ และกับดักความไม่สมดุล พร้อมๆกับเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ **ประเทศในโลกที่หนึ่ง** ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของโลกยุค **The Fourth Industrial Revolution** อย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางที่แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีได้วางไว้ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ตามแนวคิด **“ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”** โดยขับเคลื่อนผ่านกลไก **“ประชารัฐ”**

Thailand 4.0 น้อมนำพระราชดำริสข้างต้นของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และถอดรหัสออกมาเป็น ๒ ยุทธศาสตร์สำคัญ คือ

๑. การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strength from Within)
๒. การเชื่อมโยงกับประชาคมโลก (Connect to the World) เพื่อให้อยู่คู่กับประชาคมโลกอย่างเป็นปกติสุข ในการขับเคลื่อน **Thailand 4.0** รัฐบาลจึงได้น้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก โดยเน้น
  - ๒.๑ การอนุรักษ์โลก (Saved the Planet)
  - ๒.๒ การสร้างสันติภาพที่มั่นคง (Secured Peace)
  - ๒.๓ การเติบโตที่ยั่งยืน (Sustainable Growth)
  - ๒.๔ การสร้างความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน (Shared Prosperity)

อาจกล่าวได้ว่า แก่นยุทธศาสตร์ **Thailand 4.0** ว่าด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายในและการเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลกนั้น ตั้งอยู่บนฐานความคิดจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับ Sustainable Development Goals ของ UN

“Thailand 4.0” เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ได้แก่

๑. เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม
๒. เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์
๓. เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้น ภาคบริการมากขึ้น

หลักการบริหาร

ในการดำรงชีวิตของคนเรานั้น เกี่ยวข้องอยู่กับการจัดการอยู่ตลอดเวลา เช่น ในระยะเวลา ๑ วัน ตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าจนกระทั่งหลับอีกในเวลากลางคืน เราต้องผ่านพฤติกรรมหลายอย่าง ตั้งแต่อาบน้ำ ทานข้าว ทำกิจกรรมงานต่าง ๆ เราอาจ จะตั้งใจเอาไว้ว่าในช่วงเช้าเราจะทำกิจกรรมอะไร ในช่วงบ่ายเราจะไปไหน และในตอนเย็นเราจะทำอะไร ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ที่เราตั้งใจเอาไว้ เกี่ยวกับเวลา เกี่ยวกับผลสำเร็จที่คาดหวัง ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เป็นกระบวนการของการจัดการ เพียงแต่ว่า ถ้าหากเรามองที่ตัวเราเพียงคนเดียวแล้วมันอาจจะไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน แต่ถ้าหากเราจะทำกิจกรรมอะไรก็ตามที่ต้องไปเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับคนอื่น แล้วปัญหาความยุ่งยากต่าง ๆ จะตามมา อย่าลืมนึกว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม ก็จะต้องอยู่รวมกลุ่มรวมเหล่ามีความหลากหลายในเชื้อชาติ ภาษา และ วัฒนธรรม แต่การที่คนเหล่านี้มาอยู่ร่วมกัน ทำงานในที่เดียวกัน แล้วไม่เกิดปัญหา ก็เพราะเขาเหล่านั้นมีความต้องการ และกระบวนการของการจัดการร่วมกันที่สอดคล้องกัน นักเรียน นักศึกษา จะต้องมีการจัดการร่วมกันที่ดีภายในห้อง จึงจะทำให้ในห้องเรียนของเราประสบความสำเร็จในการเรียน และถ้าหากในโรงเรียน หรือวิทยาลัยแห่งนั้น นักเรียน นักศึกษา แต่ละห้องมีการจัดการร่วมกันที่สอดคล้องกันแล้ว ย่อมจะทำให้โรงเรียน หรือวิทยาลัยแห่งนั้นพบกับความสำเร็จ ความมีชื่อเสียงในสังคม ถ้าหากนักเรียน นักศึกษา มีความเข้าใจในเรื่องของการจัดการ เมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพในโรงงาน ในบริษัท ห้างร้าน หรือหน่วยงานของราชการ ไม่ว่าเราจะประกอบอาชีพอะไรก็ตาม เราจะเห็นคำว่า การจัดการไปไม่ได้เด็ดขาด เราจึงควรมาทำความเข้าใจเรื่องของการจัดการ หรือการบริหารให้ดีขึ้นกว่าที่เรามีอยู่แล้ว

การจัดการหรือการบริหาร ในภาษาอังกฤษมีคำใ้ใช้อยู่ ๒ คำ คือคำว่า Administration และ Management คำว่า Administration มักจะเป็นการบริหารในเรื่องนโยบาย ส่วน Management เป็นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในสภาพที่นำคำไปใช้จะสังเกตเห็นว่า คำว่า Administration นิยมนำไปใช้ในทางการบริหารราชการ ส่วนคำว่า Management นิยมใช้ในทางการบริหารธุรกิจ แต่อย่างไรก็ตามคำสองคำนี้ อาจใช้แทนกันได้และหมายถึงการบริหาร เช่นเดียวกันความหมายของการบริหาร ได้มีผู้อธิบายความหมายเอาไว้ ดังนี้ ฮาลอร์ด ดีคูลย์ (Harold D.Koontz, ๑๙๗๒) ได้กล่าวว่า การบริหาร คือการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น เออเนสดี เดลล์ (Ernest Dale, ๑๙๗๓) ได้ให้ความหมายของการบริหาร ว่าเป็นกระบวนการจัดองค์การ และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า นิวต์แมน และซัมเมอร์ (Newman and Summer, ๑๙๖๔) ยังได้เสนอแนะว่าการบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยชุดกิจกรรม อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและกิจกรรมต่าง ๆ นั้น มักจะเกี่ยวข้องกับ การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ณรงค์ นันทวรรณ ได้เสนอความหมายของการบริหารว่า เป็นการดำเนินงาน หรือกระบวนการของบุคคลทั้ง ๒ คนขึ้นไป มาร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกันทำงาน เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ พงศ์ศรีโรจน์ ได้

เสนอว่าการบริหาร คือการดำเนินงานร่วมกันของคณะบุคคล ซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารขององค์การใน ส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผน การจัดตั้งองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุม กิจกรรม ให้ดำเนินไปตามนโยบายจนบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่วางไว้อย่างประหยัด และมี ประสิทธิภาพที่สุด ธีรวุฒิ บุญโสภณ และวีรพงษ์ เฉลิมจิระวัฒน์ ได้เสนอว่า การบริหารหรือการ จัดการ คือกระบวนการอย่างหนึ่งภายในองค์การซึ่งมีลำดับการทำงานเป็นขั้นตอน มีกลุ่มบุคคลเป็น กลไกสำคัญในการบริหารงาน มีเงินทุน เครื่องจักร และวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบด้วย

กล่าวโดยสรุปแล้ว การบริหาร คือ กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่วางแผนการจัดองค์การ จัดคนเข้าทำงาน สั่งการ และควบคุม การทำงานให้กิจกรรมขององค์การดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานของปัจจัยในการบริหาร

องค์ประกอบของการบริหาร จากแนวความคิดการบริหารงานของนักวิชาการต่าง ๆ ที่ ได้ในความหมายของการบริหารเอาไว้จะเห็นว่าการบริหารนั้นมีองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ

๑. มีเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่แน่นอนในการบริหารองค์การ ผู้บริหารจะต้องมี การกำหนดทิศทางหรือวัตถุประสงค์ของการทำงานไว้ชัดเจน

๒. มีปัจจัยในการบริหาร โดยทั่วไปแล้วปัจจัยในการบริหารที่เป็นพื้นฐาน มี ๕ ประการ คือ

- ๒.๑ คน
- ๒.๒ เงิน
- ๒.๓ วัสดุ
- ๒.๔ เทคนิควิธี
- ๒.๕ เครื่องจักร

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยพื้นฐานของการบริหาร ๕ ประการที่กล่าวมานี้ อาจจะไม่เป็น การเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพสังคมปัจจุบันมีการแข่งขันกันรุนแรงทุกด้าน เช่น ธุรกิจ การค้า ระบบการผลิต ตลอดทั้งทางด้านการศึกษา ปัจจัยการบริหารอาจจะมีปัจจัยอื่นนอกเหนือจาก ๕ ประการที่กล่าวมา เช่น การตลาดและอื่น ๆ เป็นต้นลักษณะของการบริหาร การบริหารเป็นทั้ง ศาสตร์และทั้งศิลป์ที่ผู้บริหารจะต้องนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อ องค์การ จนมีคำกล่าวที่ว่า “ **ที่ใดมีผู้นำที่ดี ที่นั่นก็จะมีความสำเร็จ** ”

ความหมายของผู้นำ ตามพจนานุกรม หมายถึง ผู้มีอำนาจในการสั่งหรือมีผลต่อการสั่งการ นั้น

ผู้นำ คือ ผู้ที่สามารถรวมคนให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ให้ได้

ผู้นำ คือ บุคคลที่ถูกเลือกหรือได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นำกลุ่มและมีอิทธิพลต่อ กิจกรรมต่างๆของกลุ่มเพื่อทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย

ผู้นำ ตามพจนานุกรมฉบับมติชน พ.ศ.๒๕๔๗ หมายถึง หัวหน้า ผู้มีตำแหน่งสูงสุด

ผู้นำ คือ บุคคลที่ริเริ่มหรือส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนแปลงการกระทำของกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นผู้นำที่สนับสนุนส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่มดำเนินไปด้วยดี

ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีบารมี และสามารถตัดสินใจได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถกระตุ้นบุคคลอื่นให้ทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้

สรุป “ผู้นำ” หมายถึง บุคคลที่มีบารมีและมีบทบาทรวมทั้งมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น สามารถชักจูงสั่งการหรือชี้นำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้นำอาจได้รับตำแหน่งมาโดยการแต่งตั้ง หรือเลือกตั้ง หรือยกตัวเองขึ้นเป็นผู้นำก็ได้แต่สมาชิกกลุ่มยอมรับว่าเป็นผู้นำอย่างจริงจัง

การศึกษาหลักการบริหารนี้ เพื่อใช้แนวความคิดในเรื่อง Management ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติวางแผนการจตุการ จัดคนเข้าทำงาน สั่งการ และควบคุม การทำงานให้กิจกรรมขององค์การดำเนินไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานของปัจจัยในการบริหาร

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรากฏอยู่ในการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาช้านาน ในรูปของหลักการสร้างความ “พออยู่ - พอกิน” และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงพระราชทานแนวคิดนี้เพื่อใช้ปรับทิศทางการพัฒนาประเทศไทย โดยมีข้อความสำคัญตอนหนึ่งว่า “การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือความพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้นซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด”

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่แสดงให้เห็นถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการควบคุมกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน โดยรัฐบาลต้องมีความมุ่งมั่นและให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศโดยใช้แนวทางการพัฒนาที่มุ่งสู่ความสมดุลและยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาแบบกองทัพ บก เรือ อากาศ และศักยภาพของหน่วยงานด้านการป้องกันประเทศให้เข้มแข็งน่าเกรงขาม เพื่อป้องกันประเทศที่เป็นอันตรายและเพื่อการติดต่อเจรจาต่าง ๆ ให้ประเทศมีความน่าเกรงขาม เพื่อเป็นศักยภาพในการป้องกันประเทศซึ่งจะสร้างความเชื่อมั่นในระบบทหาร อย่างเช่น ประเทศอเมริกาที่ติดต่อกับประเทศอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่จะมุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุด

การประชุมการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหม เมื่อ ๑๖ ม.ค.๖๓ ณ ห้องยุทธนาธิการ ในศาลาว่าการกลาโหม โดยมี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธานการประชุม ฯ

วัตถุประสงค์ของการประชุมฯ เพื่อติดตามความคืบหน้า ผลการดำเนินการ และปัญหาข้อขัดข้อง รวมทั้งพิจารณาแนวทางการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อเป็น อุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษที่ ๑๑ (New S-Curve 11) เพื่อให้การขับเคลื่อนงานด้านอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหม เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแผนแม่บทและยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และนโยบาย ประเทศไทย ๔.๐ ของรัฐบาล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาของ พลเอก ภาณุพล บรรณกิจโสภณ (๒๕๕๙) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการ ส่งเสริมพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบนพื้นฐานของภาคเอกชน ภายในประเทศ พบว่า

๑. สาเหตุในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ

๑.๑ การผลักดันนโยบายให้มีผลในทางปฏิบัติ ไม่สามารถสนองตอบในการ ควบคุม ประสานงาน กำกับดูแล และนำผลการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง เช่น มติสภาคลาโหม , ครม. ไปปฏิบัติ

๑.๒ กฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้มีความคล่องตัว ในการดำเนินงานกับภาคเอกชน หรือการบริหารงานเชิงธุรกิจ ยังเป็นกรอบที่ทำให้เกิดข้อจำกัดใน การดำเนินงาน

๑.๓ ทัศนคติ มุมมองระหว่างภาครัฐและเอกชน ยังไม่มองภาพของผลประโยชน์ ของชาติเป็นส่วนรวม

๑.๔ การแทรกแซง ตลอดจนการแข่งขันด้านการตลาดยังมีสูง

๑.๕ ข้อจำกัดด้านการตลาด

๑.๖ ภาคเอกชน ยังต้องการความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

๑.๗ ภาคเอกชนยังประสบกับสภาพคล่องในการลงทุนการดำเนินกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ยังไม่สามารถเป็นจุดศูนย์รวมพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก หรือกระตุ้นให้ เอกชนมีความตื่นตัว

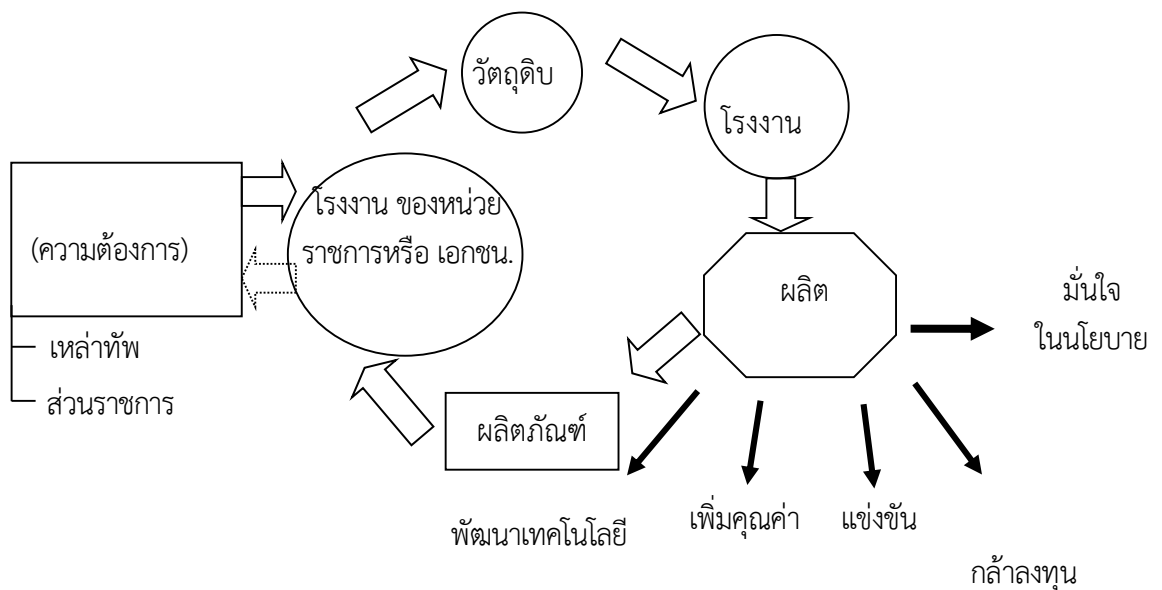
๒. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทำให้ทราบแนวทางการส่งเสริมให้ภาคเอกชนภายในประเทศของ ไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมได้ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

แนวคิดหลักที่จะส่งเสริมภาคเอกชนในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ

๑. การดำเนินกิจการร่วมกันหรือร่วมดำเนินการ ระหว่างภาครัฐกับเอกชนนั้น ต้องพิจารณาถึงพื้นฐานความต้องการว่าภาครัฐมีความต้องการอะไร เช่น เทคโนโลยี ความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ ประสิทธิภาพการเตรียมการให้สามารถแปรเปลี่ยนเป็น อุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ ฯลฯ และภาคเอกชนมีอุปสรรคที่จะให้ภาครัฐสนับสนุนเกื้อกูล อย่างไร เช่น ความมั่นใจ ความเชื่อถือต่อนโยบายการสนับสนุนในการปฏิบัติงานทั้งในแง่ของทัศนคติ มุมมองกฎระเบียบ การตลาด การกำหนดทิศทาง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้นต้อง รวมสิ่งที่เป็นปัจจัยที่ขัดเคยความต้องการทั้งสองส่วนเข้าด้วยกัน สิ่งใดที่ยังไม่มีก็ต้องสร้างเสริมขึ้นมา เพิ่มเติม เพื่อให้เกิดการเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและกัน จะเป็นการเพิ่มศักยภาพของกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

๒. วงจรการผลิตที่จะทำให้ภาคเอกชน ซึ่งเป็นฐานการผลิต เปิดสายการผลิตได้ก็ ต่อเมื่อเริ่มต้นด้วย การสั่งซื้อ หรือมีความต้องการเกิดขึ้นตามภาพ

แผนภาพที่ ๒-๑ วงจรการผลิต

ดังนั้นปมเงื่อนของการส่งเสริมภาคเอกชน คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดจุดเริ่มต้น คือ ความต้องการ (ใบสั่งซื้อ) เพื่อจะทำให้เกิดสายการผลิตต่อไป เมื่อเกิดวงจรการผลิตได้ ภาคเอกชนจะมีความมั่นใจในนโยบายที่ต่อเนื่อง กล้าลงทุน การพัฒนาเทคโนโลยี การเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์จะตามมา และเกิดการแข่งขันในด้านการตลาด ขยายผลไปสู่เชิงพาณิชย์ในโอกาสต่อไป

จากแนวคิดดังกล่าว เห็นควรดำเนินการทั้งสองระดับ คือ ระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ ดังนี้

๑. ระดับนโยบาย

๑.๑ ภาครัฐ

๑.๑.๑ กำหนดเป็นนโยบายของรัฐบาล และระดับองค์กรที่เกี่ยวข้อง
 ๑.๑.๒ จัดตั้งองค์กรกลาง รูปแบบองค์กรหรือคณะกรรมการที่จะสนองตอบ
 กิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบนฐานการผลิตของภาคเอกชน

๑.๑.๒.๑ รมว.กท.

๑.๑.๒.๒ ปล.กท.

๑.๑.๒.๓ ผบ.ทหารสูงสุด

๑.๑.๒.๔ ผบ.เหล่าทัพ

๑.๑.๒.๕ ปลัดกระทรวงการคลัง

๑.๑.๒.๖ ปลัดกระทรวงพาณิชย์

๑.๑.๒.๗ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

๑.๑.๒.๘ ผอ.สำนักงบประมาณ

๑.๑.๒.๙ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๑.๒.๑๐ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

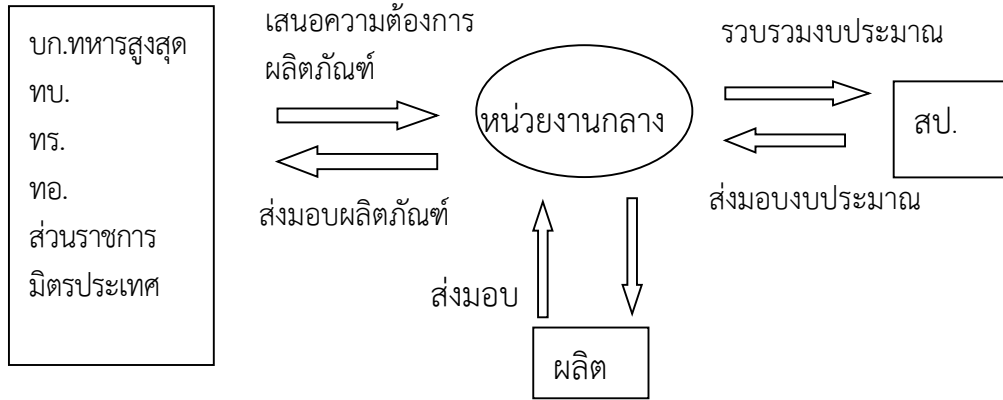
๑.๑.๒.๑๑ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๑.๑.๒.๑๒ ประธานกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

๑.๑.๒.๑๓ ตัวแทนผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกัน

ประเทศ

๑.๑.๓ การริเริ่มใช้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในการจัดหาอาวุธ
 ยุทโธปกรณ์เป็นส่วนรวมให้กับกองทัพ

๑.๑.๔ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางการทหารให้มากขึ้น

๑.๑.๕ แก้ไขปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ให้รองรับให้ภาคเอกชนสามารถทำการตลาดแก่มิตรประเทศทั่วโลก

๑.๑.๖ มาตรการส่งเสริมการลงทุน ตลอดจนการให้สิทธิพิเศษในระยะเริ่มต้นให้กับภาคเอกชน

๑.๑.๗ การปรับปรุง กฎ ระเบียบ ข้อกำหนดต่าง ๆ

๑.๑.๘ การพัฒนาด้านการตลาด

๑.๑.๙ การรวมกลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน

๑.๑.๑๐ ส่งเสริม และตรวจสอบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มีคุณภาพทัดเทียมหรือดีกว่ามาตรฐานสากล และนำทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อลดต้นทุน

๑.๒. ภาคเอกชน

๑.๒.๑ มีการบริหารจัดการที่ดี (Good Management)

๑.๒.๒ มีขนาดที่เหมาะสม (Good Size)

๑.๒.๓ มีหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

๑.๒.๔ มีขีดความสามารถที่ดี (Good Capacities)

๒. ระดับปฏิบัติ

๒.๑ การพัฒนาองค์กรไปสู่การแข่งขันตามนโยบาย สามารถพึ่งพาตนเองได้

๒.๒ นำจุดเด่น จุดแข็งของแต่ละฝ่ายมาเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและกัน

๒.๓ การพัฒนาการปฏิบัติร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

๒.๔ การปรับทัศนคติของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

๒.๕ ภาครัฐต้องมีจริยธรรม ลด ละ เลิกการคอร์รัปชัน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในระยะยาวเป็นหลัก

การศึกษาทบทวนวรรณกรรมในเรื่องนี้ ทำให้ทราบข้อจำกัดของโรงงานในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม คือ ไม่สามารถให้บริการแบบครบวงจร (One Stop Service) ไม่สามารถรวมโรงงานเพื่อสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการจัดระเบียบ กำหนด มาตรฐานต่าง ๆ ได้ และข้อจำกัดของโรงงานเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้นเป็นเรื่องของความมั่นคงของประเทศ ตลอดจนอุปสรรคจากกฎระเบียบของภาครัฐที่มีรายละเอียดซับซ้อน จนบางครั้งอาจมีผลกระทบกับการวางแผนของบริษัทในการค้าขายกับระบบโลกาภิวัตน์ได้ตามวัตถุประสงค์ ในข้อ ๒ “เพื่อศึกษาปัจจัยที่จะสนับสนุน ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในการผลิตยุทธโศปกรณ์”

การศึกษาของ พลโท อนิรุจน์ มัสโอติ (๒๕๖๐) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย พบว่า

“...การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ในปัจจุบันมีการดำเนินการโดย กระทรวงกลาโหมเป็นหลัก โดยมีโรงงานผลิตของตนส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ แล้วอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของ กระทรวงกลาโหม ภายใต้ พ.ร.บ.โรงงานผลิตอาวุธเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และการดำเนินการภายใต้โครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการนโยบายที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน คณะกรรมการที่ ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธานและคณะทำงานอีก ๓ คณะที่ รองปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน ซึ่งโครงสร้างดังกล่าวก็นำไปสู่การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ระดับหนึ่ง แต่เมื่อมีนโยบายที่จะพัฒนาให้พึ่งพาตนเองได้ และให้พัฒนาไปสู่เชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม โครงสร้างที่เป็นอยู่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สามารถตอบสนองนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๑. แนวทางปรับปรุงโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม

จัดตั้งองค์กรกลางในรูปแบบหน่วยงานอิสระให้สามารถประสานหน่วยงานทั้งภายในกองทัพ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเชื่อมต่อกับภาคเอกชน การตลาด เทคโนโลยี ต่างประเทศ ตลอดจนสามารถกำหนดนโยบายให้ชัดเจนต่อเนื่อง รวมทั้งผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติ กล่าวคือ

๑.๑ กลไกการขับเคลื่อนโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม

ที่มุ่งให้เกิดกลไกที่มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีศักยภาพของประเทศ ลดปัญหาการซ้ำซ้อนของการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยคณะกรรมการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และทำให้เกิดการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมและมีการบูรณาการ จึงเสนอให้ใช้คณะกรรมการนโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร ซึ่งมี องค์ประกอบ คือ

๑.๑.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ประธานกรรมการ

๑.๒.๒ ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรม กรรมการและเลขานุการป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

ปรับเปลี่ยน เป็น กลไก “คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ” เป็นกลไกหลักในลักษณะ Super Board เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีศักยภาพของประเทศ อยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการระดับชาติที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของกระทรวงกลาโหม ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นประธาน และ องค์ประกอบกรรมการฯ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงกลาโหม และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ และผู้แทนภาคเอกชน เพื่อให้องค์ประกอบครบถ้วน ดังนั้น อย่างไรก็ตามควรมีการปรับปรุงโครงสร้างองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน และเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีเอกภาพในการดำเนินงานมากขึ้น ดังนี้

การปรับปรุงองค์ประกอบ สรุปได้ดังนี้ ประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย รองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม กรรมการ ผู้บัญชาการกองบัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๓ คน กรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เสนาธิการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๑.๒ ตั้งองค์กรกลางเพื่อดำเนินการตอบสนองต่อนโยบายคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ และเป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างโรงงานส่วนราชการและภาคเอกชน เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยแบ่งเป็น ๕ ส่วน คือ

- ๑.๒.๑ ส่วนสนับสนุนเงินทุน
- ๑.๒.๒ ส่วนการตลาดในประเทศ และต่างประเทศ
- ๑.๒.๓ ส่วนกำหนดมาตรฐานยุโรปกรณี (กลาง)
- ๑.๒.๔ ส่วนการวิจัยและพัฒนา
- ๑.๒.๕ ส่วนเทคโนโลยี

๒. องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ภาคเอกชนภายในประเทศของประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของ องค์กรกลาง ให้เป็นกลไกเชิงนโยบาย (Policy Board) ที่มีบทบาทในการชี้นำทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพิ่มมากขึ้นจากเดิมที่มีลักษณะเป็นกลไกประสานงานการพัฒนา ดังนี้

๒.๑ กำหนดทิศทางนโยบาย แผนแม่บท และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ รวมทั้งกำหนดอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการ หรือแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดบูรณาการอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๒.๒ ขับเคลื่อนการดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับทิศทางนโยบาย แผนแม่บทและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศที่กำหนด รวมทั้งกำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

๒.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพและผลิตด้วยการสร้างและประยุกต์ใช้งานวิจัยพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรม ตลอดจนสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน

๒.๔ ส่งเสริม สนับสนุน รวมถึงกำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่สอดคล้องกับนโยบายแผนแม่บทและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

๒.๕ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนการพัฒนาอุตสาหกรรม ทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ และรายสาขาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพที่กำหนด รวมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมทราบ

๓. แนวทางการสนับสนุนจากภาครัฐของโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

การศึกษาทบทวนวรรณกรรมในเรื่องนี้ ทำให้ทราบ ข้อมูลการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ที่เป็นรูปธรรม มาตรการจูงใจ แนวทางการสนับสนุนและการขยายโอกาสการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเอกชน แนวทางปรับปรุงโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม ตามวัตถุประสงค์ในข้อ ๓ “เพื่อศึกษาหาแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม”

การศึกษาของ พลโท เอกชัย หาญพูนวิทยา (๒๕๖๑) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม พบว่า

การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ตามที่ได้กำหนดในยุทธศาสตร์การพัฒนาของกระทรวงกลาโหม รวมถึงแผนที่นำทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีความเป็นไปได้อย่างไร เพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุด ในการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้ เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ หากจะให้การการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศเป็นไปตามแผน ส่งผลดีในภาพรวม จำเป็นต้องคำนึงถึงระบบบริหารจัดการงบประมาณเป็นอันดับ แรกด้วยการปรับระบบบริหารจัดการงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม

ดังนั้นปมเงื่อนของการส่งเสริมภาคเอกชน คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดจุดเริ่มต้น คือ ความต้องการงบประมาณ เพื่อจะทำให้เกิดสายการผลิตต่อไป เมื่อเกิดวงจรการผลิตได้ ภาคเอกชนจะ มีความมั่นใจในนโยบายที่ต่อเนื่อง กล้าลงทุน การพัฒนาเทคโนโลยี การเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์จะ ตามมา และเกิดการแข่งขันในด้านการตลาด ขยายผลไปสู่เชิงพาณิชย์ในโอกาสต่อไป

จากแนวคิดดังกล่าว เห็นควรดำเนินการการบริหารงบประมาณ ดังนี้

กลไกงบประมาณเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และเพื่อให้เกิดการ ขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมการจัดสรรงบประมาณการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศจะต้องเป็นไป ในทิศทางเดียวกับการปรับเปลี่ยนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่มีจุดประสงค์ให้การวิจัยและ นวัตกรรมสามารถปลดล็อกปัญหาของภาคอุตสาหกรรม ตอบโจทย์ประเทศ ตอบโจทย์สังคม และ เอกชนได้ ดังนั้นประเด็นการวิจัยและนวัตกรรมจะต้องเป็นเรื่องที่มีศักยภาพมีเป้าหมายชัดเจน และ สร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจได้ในวงกว้าง โดยกำหนดให้ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ เป็นกรอบการจัดสรร งบประมาณ แบ่งออกออกเป็น ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อ การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อ การสร้างองค์ความรู้พื้นฐานของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร และระบบวิจัยและนวัตกรรม ของประเทศ

การดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแนวทางการขับเคลื่อนกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม ของแต่ละยุทธศาสตร์หลัก จะประสบ ผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ได้ จะต้องมีปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้

๑. ประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการแผนงานบูรณาการและแผนงานวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญ (Spearhead program)

๒. การสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาสังคมในระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ อย่างกว้างขวาง มุ่งเน้นการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทุกมิติ

๓. การสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการนำเป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ กับหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ โดยการแปลงเป้าหมายและยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นเป้าหมายและแผนงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมของหน่วยงาน

๔. การปรับเปลี่ยนแนวคิดและกระบวนทัศน์การพัฒนาาระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศจากเดิมไปเป็นแบบใหม่ ที่มีทั้งวิธีการและเป้าหมายที่ชัดเจนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

๕. การกำหนดให้ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ เป็นแนวทางหลักในการปรับปรุงมิติต่าง ๆ ในระบบวิจัยและนวัตกรรม ไม่ว่าจะเป็นในด้านงบประมาณ บุคลากรโครงสร้างพื้นฐาน และอื่น ๆ

๖. การปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพ

๗. การสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศของการวิจัยและนวัตกรรมให้มีลักษณะบูรณาการและเชื่อมโยงกัน เพื่อการใช้ประโยชน์ในทุกมิติ

การศึกษาของ พลโท จิรวีทย์ เดชจรัสศรี (๒๕๖๒) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เชิงพาณิชย์ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี พบว่า

โดยการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยที่ผ่านมาจะมีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ

๑. การดำเนินงานโดยภาคเอกชนภายในประเทศเอง ตามนโยบายของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธสำหรับราชการทหาร และตำรวจ โดยการขออนุญาตจัดตั้งโรงงานขึ้นในประเทศ ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (ปัจจุบันตราเป็นพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐) นับตั้งแต่นั้นมา ภาคเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเรื่อยมา และมีเอกชนได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงงาน ๆ แล้ว จำนวน ๘ บริษัท ปัจจุบันปิดกิจการไปแล้ว ๑ บริษัท ซึ่งข้อจำกัดของโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นบทบาทของภาครัฐที่มีความสัมพันธ์กับภาคเอกชน และส่งผลให้ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ

๑.๑ การผลักดันนโยบายกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มีผลในทางปฏิบัติการสนองตอบต่อนโยบายที่ยังไม่สามารถสนองตอบในการควบคุมการบริหาร ประสานงาน กำกับดูแล และนำผลการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง เช่น มติสภากลาโหม ครม. นำไปปฏิบัติ รวมถึง

การดำเนินงานตามนโยบายและความต้องการผลิตภัณฑ์ของภาครัฐที่มีความไม่แน่นอน มักจะเปลี่ยนไปเมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารระดับสูงของภาครัฐ และปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม

๑.๒ กฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานกับภาคเอกชน หรือการบริหารงานเชิงธุรกิจ ยังเป็นกรอบที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินงาน ขั้นตอนการดำเนินการทางด้านเอกสารกับภาครัฐมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้เวลาในการดำเนินการมาก บางครั้งทำให้กระทบกับแผนการผลิตของโรงงาน

๑.๓ ทัศนคติ แนวคิด มุมมองระหว่างภาครัฐและเอกชน ยังขาดมุมมองภาพของผลประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ภาครัฐยังมีมุมมองในแง่ของส่วนราชการที่จะต้องควบคุมตรวจสอบ กำกับดูแลภาคเอกชนเป็นหลัก ส่วนภาคเอกชนจะมองในแง่เชิงธุรกิจมิติเดียว ทำให้การประสานงาน ความเข้าใจที่จะประสานประโยชน์ให้เกื้อกูลทั้งสองฝ่าย เพื่อจะนำไปสู่ผลประโยชน์ของชาติเป็นส่วนรวม ยังเป็นความขัดแย้งกันอยู่ที่ไม่อยู่ในฐานะ win-win ของทั้งสองฝ่าย

๑.๔ การแทรกแซง ตลอดจนการแข่งขันด้านการตลาดยังมีสูง มีผลกระทบให้บริษัทซึ่งได้ลงทุนร่วมวิจัย พัฒนา ตั้งแต่ต้น เมื่อผลงานสำเร็จถูกแทรกแซงด้านการตลาด ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องเมื่อจะต้องผลิตออกมาขาย ทำให้ขาดจุดเริ่มต้นในการผลิต คือ ใบบังชี้อ

๑.๕ ข้อจำกัดด้านการตลาด คือ มีตลาดเฉพาะในส่วนของแต่ละทัพ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่วนราชการพลเรือน ซึ่งเป็นตลาดที่มีความแคบ มีการสั่งซื้อน้อยทำให้การผลิตมีต้นทุนสูง บางครั้งไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคากับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ การส่งเสริมทางด้านตลาดทำได้อย่างจำกัด การผลิต การเก็บรักษา การขาย และการส่งมอบผลิตภัณฑ์ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดซึ่งเป็นข้อดี แต่ก็ทำให้บริษัท/โรงงานมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้ความก้าวหน้าในการปรับปรุงพัฒนา ไม่ขยายผลไปสู่เป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

๑.๖ การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ยังไม่สามารถเป็นจุดศูนย์กลางพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก หรือกระตุ้นให้เอกชนมีความตื่นตัว เสมือนเป็นนิวเคลียสที่จะดึงดูดการลงทุนที่เป็นอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมหลัก เพื่อให้เกิดการผลิตวัสดุภายในประเทศ ลักษณะของอุตสาหกรรมขนาดย่อม ซึ่งจะเป็นฐานที่แข็งแกร่งภายในประเทศในการระดมสรรพกำลังทางทหารต่อไป

๑.๗ ภาคเอกชน ยังต้องการองค์ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน เพื่อดำเนินกรรมวิธีที่เกี่ยวข้องกับส่วนต่าง ๆ ของภาครัฐ เพื่อให้การทำงานไม่ซ้ำซ้อน ลดเวลาในการทำงาน ประสานการปฏิบัติให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

๑.๘ ภาคเอกชนยังขาดแหล่งทุน เนื่องจากการทำอุตสาหกรรมอาวุธมีการลงทุนค่อนข้างสูง จึงทำให้จากสภาพคล่องในการลงทุน

๒. การดำเนินงานโดยส่วนราชการกระทรวงกลาโหม จะมีทั้งในส่วนของแต่ละทัพที่ตั้งโรงงานขึ้นมาผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เอง และในส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการเงินทุนหมุนเวียน

ที่ดำเนินการในลักษณะของการใช้โรงงานของเหล่าทัพ หรือโรงงานของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นฐานการผลิต เช่น โครงการลูกระเบิดยิงจากเครื่องยิงลูกระเบิด ขนาด ๖๐ มิลลิเมตร และ ๘๑ มิลลิเมตร ใช้โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารบก เป็นฐานการผลิต โครงการประกอบลูกปืนต่อสู้อากาศยาน ขนาด ๓๗ มิลลิเมตร ใช้ โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารเรือ โครงการลูกระเบิดอากาศ (ชนิดฝึก) ใช้โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารอากาศ โรงงานผลิตอาวุธของศูนย์อาวุธ โรงงานผลิตแบตเตอรี่ทหาร เป็นต้น กิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ทหารดำเนินการไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากมีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ประกอบกับโรงงานของทหารในปัจจุบันเสมือนยังไม่สามารถตอบสนองอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างเต็มที่ บางครั้งเป็นภาระต่อภาระที่จะดำรงสภาพให้สามารถตอบสนองความต้องการของเหล่าทัพได้ ซึ่งปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ มีดังนี้

๒.๑ ขอบประมาณที่ได้รับในการผลิตมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถขยายกำลังการผลิตได้เต็มขีดความสามารถ ไม่คุ้มค่าต่อการเปิดสายการผลิตเนื่องจากใช้กำลังการผลิตได้ไม่เต็มขีดความสามารถ ทำให้กำลังผลผลิตตกชะงักในการผลิตอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งไม่ได้รับความสนใจในการวิจัยและพัฒนา เพื่อดำรงไว้ หรือต่อยอดผลิตภัณฑ์

๒.๒ ปัญหาเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งผู้ซื้อไม่มีความเชื่อถือในคุณภาพ ขาดการยืนยันหรือยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐด้วยกัน

๒.๓ ปัญหาด้านการตลาด เนื่องจากโครงสร้างการจัดหน่วยงานและระเบียบราชการมีข้อจำกัดในการดำเนินการ จึงทำให้การกำหนดตลาดหรือการวางแผนการผลิตในอนาคตเป็นไปด้วยความยากลำบาก และไม่สามารถพยากรณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากการขายให้กับเหล่าทัพ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่วนราชการต่าง ๆ แล้ว การขยายตลาดเพื่อไปสู่การขายให้กับต่างประเทศก็มีข้อจำกัดด้านกฎ ระเบียบ เช่นกัน

๒.๔ การบริหารจัดการที่ติดขัดต่อ กฎ ระเบียบของทางราชการ ทำให้การแก้ไข ปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที และไม่สามารถที่จะบริหารงานเชิงรุกได้

๒.๕ ปรับเปลี่ยนอัตรากำลังพลบ่อย ทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง และบางครั้งได้กำลังพลที่ไม่ตรงตามสายงานและความชำนาญในแต่ละด้าน ต้องมีการศึกษาใหม่ ทำให้เสียเวลาและกำลังพลจำนวนหนึ่ง

๒.๖ ขาดงบประมาณต่อเนื่องในการผลิต และการวิจัยพัฒนา

๒.๗ ไม่มีหน่วยงานที่ดำเนินการในภาคปฏิบัติในรูปแบบบูรณาการในส่วนราชการทหาร ส่วนราชการพลเรือน และภาคเอกชน ที่จะร่วมกันขับเคลื่อน เกื้อกูลกัน

๒.๘ โรงงานของทหารในปัจจุบันเสมือนยังไม่สามารถตอบสนองอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างเต็มที่ บางครั้งเป็นภาระต่อภาระที่จะดำรงสภาพให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเหล่าทัพได้ ดังนั้น การสรรหา การจัดหายุทธโศปกรณ์เพื่อสนับสนุนเหล่าทัพ หรือความสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้การพึ่งพาตนเอง ลดการนำเข้า ไม่สะสมเกินความจำเป็น แต่สามารถระดมได้เมื่อเผชิญกับสภาวะฉุกเฉิน ทั้งหมดนี้จะเป็นไปได้ด้วยการลดภาระการผลิตของโรงงานเหล่าทัพ

โดยการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมกับภาคเอกชนในประเทศ ในกิจการ
อุตสาหกรรมทหาร หรืออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

**การศึกษาของ นาวาอากาศเอก ชนวุฒิ เบญจามูวัตร (๒๕๕๗) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง
แนวทางการร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมตาม
กรอบแนวความคิดด้านความร่วมมือทางอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประชาคม
อาเซียน พบว่า**

ควรมีแนวทาง การดำเนินการต่างๆดังนี้

๑. รัฐบาลต้องกำหนดนโยบายที่ชัดเจนว่าประเทศไทยจะมุ่งสร้างอุตสาหกรรมป้องกัน
ประเทศที่เป็นของคนไทยอย่างแท้จริงด้านใดบ้าง และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในเบื้องต้น โดย
พิจารณาจากความต้องการ และแนวโน้มของเทคโนโลยีของกองทัพและตลาดต่างประเทศ รวมถึง
พื้นฐานและศักยภาพของอุตสาหกรรมและนักวิจัยของไทย ซึ่งปัจจุบันอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่
มีพื้นฐาน มีเทคโนโลยีรองรับและมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาร่วมกับประเทศในประชาคมอาเซียนได้
เช่น อุตสาหกรรมการต่อเรือ อุตสาหกรรมจรวด อุตสาหกรรมยานยนต์รบ อุตสาหกรรมเครื่องมือ
สื่อสาร อุตสาหกรรมอาวุธปืนและกระสุน และอุตสาหกรรมดาวเทียม

๒. รัฐบาลต้องสนับสนุนการวิจัยที่เป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่สามารถนำไปสู่การ
ผลิตในภาคอุตสาหกรรมของคนไทยทั้งภาคอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และภาคอุตสาหกรรมอื่นๆ
หมายถึงการลงทุนการวิจัยเทคโนโลยีจะมุ่งให้เกิดประโยชน์ทั้งสองทาง คือใช้ได้สำหรับกองทัพ และ
พลเรือน อีกทั้งการส่งเสริมให้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีไปใช้และจำหน่ายสู่ตลาดระดับสากล
ซึ่งจะประกอบด้วยการสนับสนุนการฝึกอบรม พัฒนาบุคลากรและสร้างเครือข่ายเพื่อประสานความ
ร่วมมือทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันการศึกษาต่างๆทั้งในและต่างประเทศ
สอดคล้องกับนโยบายทางเศรษฐกิจ

๓. รัฐบาลต้องให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในรูปแบบต่างๆในการสร้างและพัฒนา
อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้สามารถอยู่รอดและมีศักยภาพสามารถทำการแข่งขัน
และร่วมมือกับอุตสาหกรรมต่างประเทศ เช่น การเสริมสร้างทักษะขีดความสามารถ ให้อุตสาหกรรม
ของคนไทยเป็นที่ยอมรับมีมาตรฐาน รวมถึงการช่วยหาตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

๔. รัฐบาลต้องสนับสนุนการสร้างกลไก และปรับแก้ไขข้อขัดข้องในกฎระเบียบต่างๆ
ของรัฐที่ไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชนให้สามารถนำไปสู่ภาคการผลิต และ
จำหน่ายยุทธโศปกรณ์ได้เป็นรูปธรรม โปร่งใสและเป็นธรรม

๕. รัฐบาลต้องสร้างความร่วมมือกับประเทศในประชาคมอาเซียนทั้งในด้านการวิจัย
และการผลิตยุทธโศปกรณ์โดยเฉพาะประเทศที่มีเทคโนโลยี และอุตสาหกรรมทางทหารใกล้เคียงกัน ซึ่ง
จะสามารถผลักดันให้เกิดความร่วมมือกันได้ง่ายมากกว่าการร่วมมือกับประเทศที่มีความก้าวหน้า
แตกต่างกันทางเทคโนโลยีสูง

๖. ในส่วนของกระทรวงกลาโหมควรจะศึกษารูปแบบแนวทางในการดำเนินการแบบ
ครบวงจร แล้วนำไปเสนอต่อรัฐบาลเพื่อที่จะนำไปกำหนดเป็นนโยบายระดับชาติในภาพรวม ซึ่งจะ

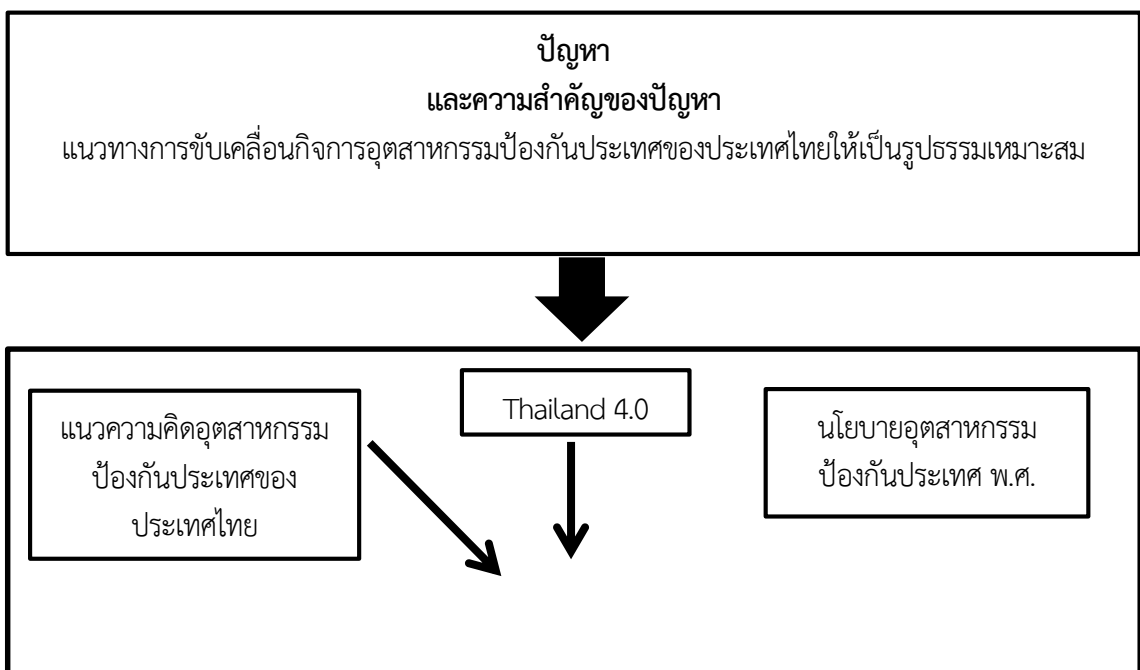
ไม่ได้เพียงมุ่งแต่การผลิตในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเท่านั้น แต่จะรวมถึงตั้งแต่ ความต้องการของ กองทัพ การวิจัยพัฒนา การสร้างต้นแบบ การทดสอบทดลอง การผลิต ไปจนถึงการนำไปใช้ และการนำไปสู่ตลาดสากลซึ่งการร่วมมือของกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน นอกจากจะสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันแล้ว ยังลดการแข่งขันกันเอง อีกทั้งการรวมตัวกันได้จะสร้างความเข้มแข็งให้สินค้าของกลุ่มประเทศในประชาคมอาเซียนสามารถแข่งขันกับกลุ่มภูมิภาค หรือประเทศมหาอำนาจทาง อุตสาหกรรมป้องกันประเทศอื่นๆได้ โดยประเทศไทยจะได้ประโยชน์จากความร่วมมือด้าน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับกลุ่มประเทศในประชาคมอาเซียน ใน ๓ ประการ คือ

๖.๑ เป็นการสร้างหลักประกันเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Assurance) ได้แก่การที่ ประเทศมีขีดความสามารถเป็นของตนเอง ไม่เสี่ยงจากการพึ่งพา การจัดซื้อยุทธโปกรณ์จาก ต่างประเทศในยามคับขัน หรือการถูกตัดสิทธิ์ (embargo) เมื่อประเทศมีเหตุการณ์ปฏิวัติ หรือ สถานการณ์ในประเทศที่ไม่เป็นประชาธิปไตย

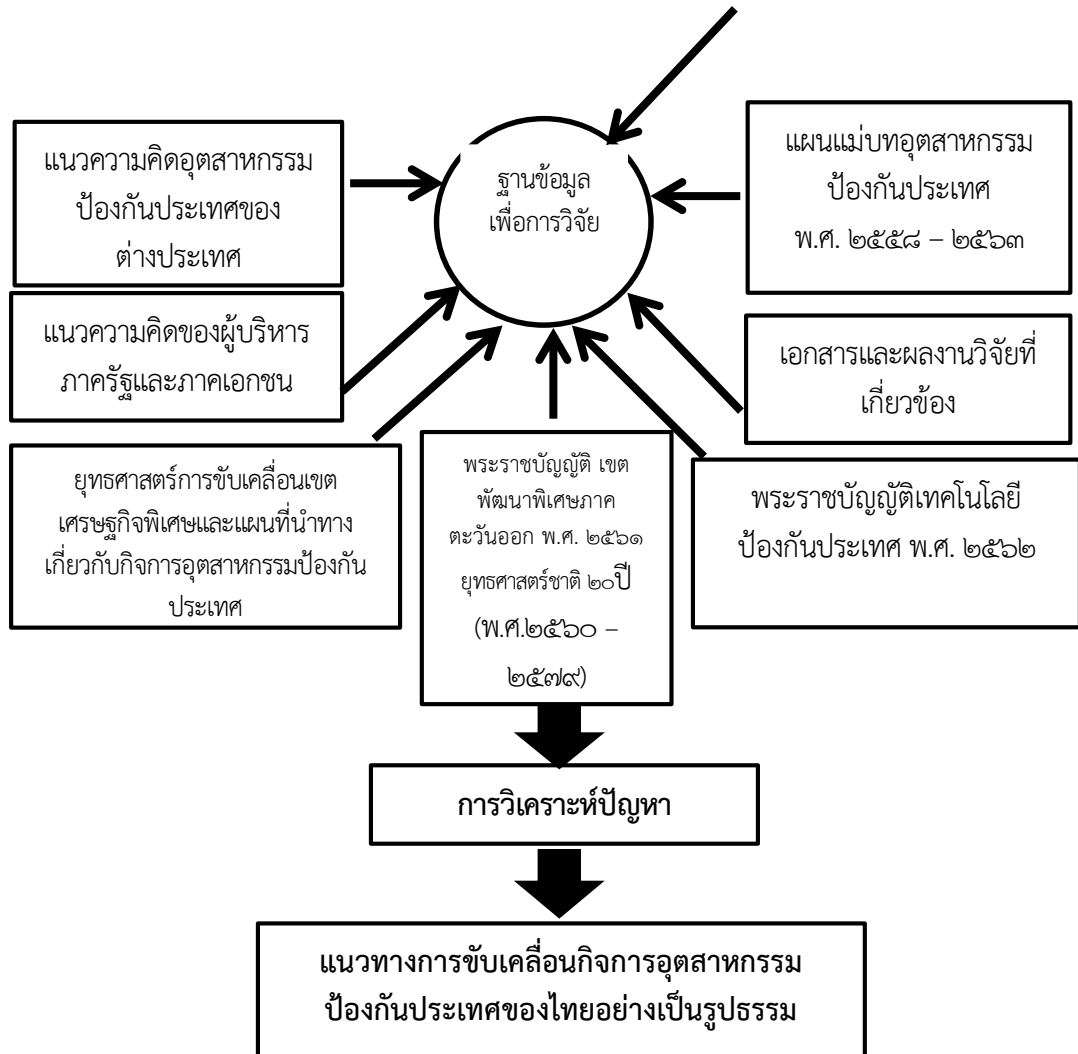
๖.๒ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการป้องกันประเทศ (Defence Capability) โดยจะเป็นการสร้างขีดความสามารถให้เหนือฝ่ายตรงข้ามได้ง่าย รวมทั้งยังสร้างความอ่อนตัวให้รับ ขีดความสามารถให้ร่วมกับประเทศในประชาคมอาเซียน ซึ่งจะนำมาถึงการสร้างอิทธิพลเชิง ยุทธศาสตร์ (Strategic Influence) จากการมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ก้าวหน้าร่วมกันย่อมลด ความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน สร้างความยำเกรงทางการเมือง การทหาร และการอุตสาหกรรม ต่อ ประเทศและกลุ่มประเทศอื่นๆ รวมถึงการเพิ่มอำนาจการต่อรองในเวทีประชาคมโลก

๖.๓ เป็นการสร้างผลกำไรทางเศรษฐกิจ (Wider Economic Benefits) อุตสาหกรรมป้องกันประเทศจะสร้างนักวิจัยและแรงงานที่มีทักษะขั้นสูงและยังสร้างนวัตกรรมทาง เทคโนโลยีที่สามารถส่งถ่ายไปสู่ภาคการพาณิชย์และการส่งออก อีกทั้งเทคโนโลยีที่เกิดจากนวัตกรรม อาจจะไปประยุกต์ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับภาคอุตสาหกรรมอื่นๆได้อีกด้วย ซึ่งจะเป็นการเพิ่ม มูลค่าเข้าสู่ภาคเศรษฐกิจและสังคม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุป

ในการศึกษาเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นทางการ จำเป็นต้องเข้าใจในแนวความคิดของ นโยบาย ระดับต่าง ๆ กฎหมาย ทฤษฎี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาครัฐและภาคเอกชน อีกทั้งต้องมีความเข้าใจในรูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการจัดขององค์กรแนวความคิดให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ซึ่งจะได้ทราบว่า แนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นทางการ ภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องร่วมมือกันเสริมสร้างความแข็งแกร่งทั้งภายในและภายนอก ผลักดันให้ระบบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความมั่นคง มีความตื่นตัว และมีทิศทางที่มีมาตรฐานสากล

กฎหมาย ทฤษฎีและแนวความคิดกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ได้กล่าวถึงนั้น จะเห็นว่า การศึกษายุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในบริบทของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพราะเป็นโครงสร้างพื้นฐานและหลักประกันทางด้านความมั่นคงของประเทศต่อความพร้อมรบของกองทัพ ในด้านยุทธโธปกรณ์และขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จึงถูกยกให้เป็นวาระสำคัญที่บรรจุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ นโยบาย Thailand 4.0 ของรัฐบาล และอยู่ในนโยบายของ กระทรวงกลาโหม ซึ่งจะเป็นกรอบที่จะต้องยึดเป็นแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ด้านอื่นด้วย ตลอดจนแผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓ นั้น ซึ่งจะทราบ ทิศทาง หลักการในการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การปรับปรุงระบบงานในสาย งานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และนโยบายของกระทรวงกลาโหม ในการศึกษาโครงสร้าง อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยเหมาะสม ตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ในปัจจุบันต่อไปในการหาแนวทางผลลัพธ์ของการวิจัยการศึกษาคั้งนี้

การศึกษาพระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ นี้ เพื่อใช้ประโยชน์ ที่จะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ จากหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อพัฒนาด้านเทคโนโลยี ป้องกันประเทศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยที่ชัดเจน และเป็นระบบตั้งแต่การศึกษาวิจัย การผลิต และการนำมาใช้ประโยชน์ เพื่อปรับเปลี่ยนสถานะของประเทศไทยจากการเป็นผู้ซื้อมาเป็น ผู้วิจัยและพัฒนาและผู้ผลิตเพื่อการใช้ภายในประเทศและการส่งออกต่อไป และจะได้สอดคล้อง กับนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ได้กำหนดให้ ‘อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ’ เป็นหนึ่งใน ‘กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ’ ซึ่งมีจำนวน ๑๒ กลุ่ม โดยอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศอยู่ในอันดับที่ ๑๑ สามารถมีแนวทางในการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของไทยอย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และเน้นการพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบน พื้นฐานของภาคเอกชนภายในประเทศของ พลโท ภาณุพล บรรณกิจโสภณ มีประเด็นที่สนับสนุนต่อ แนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม คือการปรับปรุง โครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศด้วยการจัดตั้งองค์กรกลาง รูปแบบองค์กรหรือคณะกรรมการ ที่จะสนองตอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ในด้านนโยบาย กฎหมาย จะเห็นว่าแผนแม่บท อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๓มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิต หลักสนับสนุนกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภาครัฐเพียงกำกับดูแลและมอบหมายนโยบาย หากวิเคราะห์ถึงความสำเร็จของกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศที่ประสบ ความสำเร็จมีความก้าวหน้า จะเห็นว่าประเด็นที่สำคัญในการขับเคลื่อนที่แท้จริง คือการจัดตั้งบริษัท ภายใต้อำนาจกำกับดูแลของภาครัฐ ฯ ในการดำเนินการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อการผลิตอาวุธยุทธโธปกรณ์เชิงพาณิชย์

ข้อจำกัดของโรงงานในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม คือ ไม่สามารถให้บริการแบบครบวงจร (One Stop Service) ไม่สามารถรวมโรงงานเพื่อสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการจัดระเบียบ กำหนด มาตรฐานต่าง ๆ ได้ และข้อจำกัดของโรงงานเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้นเป็นเรื่องของความมั่นคงของประเทศ ตลอดจนอุปสรรคจากกฎระเบียบของภาครัฐที่มีรายละเอียดซับซ้อน จนบางครั้งอาจมีผลกระทบกับการวางแผนของบริษัทในการค้าขายกับระบบโลกาภิวัตน์ได้ (ภาณุพล, ๒๕๕๙)

การศึกษาของ พลโท อนิรุจน์ มัสโอตี (๒๕๖๐) เรื่องแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย มีประเด็นที่สนับสนุนต่อแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม คือ แนวทางปรับปรุงโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม พัฒนาให้พึ่งพาตนเองไปสู่เชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรมได้ด้วยหลักการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน และเพื่อให้เกิดความคล่องตัว และมีเอกภาพในการดำเนินงานมากเสริมมาตรการจูงใจ แนวทางการสนับสนุนและการขยายโอกาสการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเอกชน

การศึกษาของ พลโท เอกชัย หาญพูนวิทยา(๒๕๖๑) เรื่องการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม มีประเด็นที่สนับสนุนต่อแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม คือ ต้องคำนึงถึงระบบบริหารจัดการงบประมาณเป็นอันดับแรกด้วยการปรับระบบบริหารจัดการงบประมาณวิจัยและนวัตกรรม อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม ดังนั้นประเด็นของการส่งเสริมภาคเอกชน คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดจุดเริ่มต้น คือ ความต้องการงบประมาณ เพื่อจะทำให้เกิดสายการผลิตต่อไป เมื่อเกิดวงจรการผลิตได้ ภาคเอกชนจะมีความมั่นใจในนโยบายที่ต่อเนื่อง กล้าลงทุน การพัฒนาเทคโนโลยี การเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์จะตามมา และเกิดการแข่งขันในด้านการตลาด ขยายผลไปสู่เชิงพาณิชย์ในโอกาสต่อไป

การศึกษาของ พลโท จิรวินัย เดชจรัสศรี (๒๕๖๒) เรื่องการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เชิงพาณิชย์ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี มีประเด็นที่สนับสนุนต่อแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม คือ ได้ทราบถึงแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม ที่ผ่านมามาจนถึงสภาวะปัจจุบัน และแนวทางการสนับสนุนภาครัฐและเอกชนของไทย ให้มีขีดความสามารถในการผลิตและจำหน่ายให้แก่ผู้ใช้ภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการรับรองมาตรฐานสากล

การศึกษาของ นาวาอากาศเอก ชนวุฒิ เบญจานันท์ (๒๕๕๗) เรื่องแนวทางการร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมตามกรอบแนวความคิดด้านความร่วมมือทางอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประชาคมอาเซียน มีประเด็นที่สนับสนุนต่อแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม คือ ความสอดคล้องของแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม รวมถึงปัญหา และอุปสรรค ที่เกิดขึ้น

การดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประชาคมอาเซียน และแนวทางความร่วมมือ และ การสนับสนุนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ร่วมกับประเทศในประชาคมอาเซียน ตาม แนวความคิดด้านความร่วมมือทางอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

บทที่ ๓

โครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

การศึกษารณี แนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย อย่างเป็นรูปธรรม การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ การค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในลักษณะการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง และ ประสพการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้วิจัย โดยมีรายละเอียดตามระเบียบวิธีการวิจัยที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

โดยทั่วไปอุตสาหกรรมมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมป้องกันประเทศซึ่งจะมีความสำคัญต่อกำลังอำนาจของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบสุขของประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มีความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพ เพื่อความพร้อมในการป้องกันประเทศ และรักษาผลประโยชน์ของชาติจึงมีความสำคัญ โดยผลจากการที่จะได้รับชัยชนะหรือพ่ายแพ้สงครามมีอิทธิพลต่อความก้าวหน้า ทางด้านอุตสาหกรรมทางทหาร กำลังอำนาจแห่งชาติทางเศรษฐกิจและการมีขีดความสามารถทาง อุตสาหกรรมจึงเป็นปัจจัยสำคัญ และมีความเกี่ยวข้องต่อกำลังอำนาจแห่งชาติทางทหาร เห็นได้จาก ประเทศใดที่มีความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมสูงย่อมทำให้กำลังอำนาจแห่งชาติทางทหารสูงตามไป ด้วย เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ดังนั้นการทำให้อุตสาหกรรมทั่ว ๆ ไปสามารถแปรเปลี่ยนไป เป็นอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการทหารได้ หรือการมีอุตสาหกรรมที่สนับสนุนการทหารโดยตรงเป็น ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของการเพิ่มกำลังอำนาจแห่งชาติทางการทหาร

นอกจากนี้ การร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนควรได้รับการสนับสนุนเพื่อให้ เกิดการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันการทำอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยให้ความสำคัญ ต่อการวิจัยและพัฒนาให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์ได้มาตรฐานเพื่อให้ตนเองเป็นเจ้าของเทคโนโลยี ปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน และให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนการซ่อมบำรุง ยุทโธปกรณ์ ซึ่งจะช่วยให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยสามารถพัฒนาได้

โดยสรุปแล้วบทบาทของงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่พึงปรารถนา คือ

๑. สร้างหลักประกันในความมั่นคงด้านการทหาร ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งในภาวะปกติและภาวะสงคราม

๒. ลดการสูญเสียงบประมาณรายจ่าย ในการซื้อยุทธปัจจัยจากต่างประเทศ

๓. เพิ่มรายได้จากการขายยุทธปัจจัย หากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยมีความเจริญก้าวหน้าและทันสมัย

สำหรับกระทรวงกลาโหม กิจกรรมอุตสาหกรรมเข้ามามีบทบาททางการทหารในสมัยของจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม โดยรัฐบาลไทยเห็นความจำเป็นในการมีอุตสาหกรรมอาวุธ จึงได้จัดตั้งกรมโรงงานทหารขึ้นในวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๔๘๖ ภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นกรมการอุตสาหกรรมทหาร ปัจจุบันกรมการอุตสาหกรรมทหารขึ้นตรงกับศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมโรงงานอุตสาหกรรมจากที่มีอยู่ในเหล่าทัพต่าง ๆ เข้ามาอยู่ในความควบคุมเดียวกัน สำรวจโรงงานอุตสาหกรรมและสถาบันการศึกษาทั่วประเทศเพื่อทราบขีดความสามารถซึ่งจะมีผลต่อการระดมสรรพกำลังทางทหารได้สะดวกและรวดเร็ว

รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมของภาคเอกชน

บทบาทของภาคเอกชนต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พบว่า ภาคเอกชนยังมีส่วนร่วมน้อยมากในด้านอุตสาหกรรมด้านความมั่นคง เกิดจากการได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากรัฐบาลหรือกองทัพยังไม่เต็มที่ การรับรู้ข้อมูลความต้องการจากราชการยังไม่เพียงพอ และปริมาณความต้องการไม่คุ้มกับการลงทุน อย่างไรก็ตาม สทป. เป็นผู้บูรณาการในการอุตสาหกรรม ยานยนต์เข้าสู่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยร่วมทำการวิจัย Common Plat Form กับภาคเอกชนเพื่อให้เป็นรถแห่งชาติที่ใช้ในราชการทหาร นอกจากนี้ ภาครัฐควรส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างต่อเนื่องและมีระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพอย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถกำหนดมาตรการด้านภาษีช่วยเหลือภาคเอกชนที่ประกอบการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและขายให้กับส่วนราชการ ให้มีการลดหย่อนภาษี

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ นับได้ว่าเป็นปีที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย เมื่อรัฐบาลได้กำหนดกลยุทธ์ในแผนงานด้าน การวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยไว้ในแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการเชื่อมโยงนโยบายด้านความมั่นคงในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพและระบบป้องกันประเทศกับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและปรากฏออกมาให้เห็นเป็นผลผลิตอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศและอวกาศ การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร การวิจัยและพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ด้านยุทธโศปกรณ์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ทั้งหมดนี้เพื่อให้เกิดการบูรณาการขีดความสามารถระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในทุกกระดับ ที่จะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทธโศปกรณ์ ตามที่ได้ระบุไว้ในยุทธศาสตร์กระทรวงกลาโหมและนโยบายที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้มอบหมายให้เป็นแนวทางในเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพและระบบป้องกันประเทศให้มีความพร้อมในการพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคง และผลประโยชน์แห่งชาติ และแนวทางในการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยบูรณาการ

ขีดความสามารถของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งใช้ประโยชน์จากความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์

รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

อัตราการเคลื่อนไหวของอาวุธยุทโธปกรณ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมากในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕ โดยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๑๗ จาก พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๕๐ ประเทศที่มีการนำเข้าอาวุธยุทโธปกรณ์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเภทของยุทโธปกรณ์ทางเรือและอากาศยานรบที่ใช้เทคโนโลยีสูง อาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีการนำเข้าสู่กลุ่มประเทศเหล่านี้ เป็นอาวุธประเภทที่ใช้งานทางทะเลร้อยละ ๕๒ ของจำนวนการนำเข้าอาวุธทั้งหมดระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕ นอกจากนี้ร้อยละ ๓๗ เป็นอากาศยาน ซีปนาวุธ และเรดาร์ที่มีความมุ่งหมายในการใช้งานทางทะเล โดยอาวุธยุทโธปกรณ์ที่นำเข้าเหล่านี้มีความทันสมัย ใช้เทคโนโลยีสูง และมีขีดความสามารถในการรบที่เพิ่มสูงขึ้น

ในอดีตที่ผ่านมา เอเชียถือว่าเป็นตลาดอาวุธที่ใหญ่เป็นอันดับสองของโลก รองจากตะวันออกกลาง ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๓ มูลค่าของสัญญาในการนำอาวุธเข้าของประเทศในเอเชียคิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓ ของมูลค่าของสัญญาของการนำอาวุธเข้าของประเทศกำลังพัฒนาทั่วโลก และในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๔ สัดส่วนของมูลค่าดังกล่าวขยับตัวสูงขึ้น คือมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๓๙.๐ (สถาบันเอเชียศึกษา, ๒๕๕๕)

ในกรอบความร่วมมือด้านต่าง ๆ ของประเทศในอาเซียนนั้น มีกรอบความร่วมมือหนึ่งที่มีความน่าสนใจและมีผลต่อความมั่นคงของอาเซียนด้วย คือ กรอบความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกลุ่มอาเซียน (ASEAN Defense Industry Collaboration: ADIC) ซึ่งได้รับการรับรองเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ในการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ครั้งที่ ๕ (5th ASEAN Defense Ministers' Meeting: ADMM) ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และต่อมาได้มีการจัดตั้งคณะที่ปรึกษา (Consultative Group) ทำหน้าที่ประสานงานดำเนินการให้มีผลในทางปฏิบัติ ตลอดจนกำกับดูแลโครงการตามที่ได้ตกลงกันภายใต้ ADIC โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในกลุ่มประเทศสมาชิกให้มีความพร้อมที่จะเผชิญภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ โดยกรอบความร่วมมือนี้จะช่วยนำไปสู่การแลกเปลี่ยนประสบการณ์องค์ความรู้ และพัฒนาศักยภาพด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในกลุ่มสมาชิกให้มีความแข็งแกร่งสามารถลดการพึ่งพาจากภายนอกได้ (สุนทรตรา, ๒๕๕๙)

๑. สาธารณรัฐสิงคโปร์

สิงคโปร์มีลักษณะภูมิประเทศที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ล้อมรอบด้วยทะเล น่านน้ำและน่านฟ้ามีพื้นที่จำกัด และมีจำนวนประชากรเพียง ๙ ล้านคน ด้วยข้อจำกัดดังกล่าว ทำให้การจัดวางยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศเป็นไปได้โดยมีข้อจำกัด การเคลื่อนย้ายกำลังพลและยุทโธปกรณ์ในยาม

สงครามขาดความคล่องตัวในการรุกหรือในการถอยร่นเพื่อไปตั้งแนวรับ ด้วยข้อจำกัดเหล่านี้ ทำให้ประเทศสิงคโปร์จำเป็นต้องอยู่ในสภาพที่พร้อมรบอยู่ตลอดเวลา และต้องพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพของตนให้ก้าวหน้ากว่าประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเป็นการป้องกันปรามภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต โดยเฉพาะความขัดแย้งในเรื่องดินแดน และเส้นเขตแดน การแย่งชิงกันครอบครองทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญ ซึ่งการที่สิงคโปร์มีที่ตั้งอยู่บนจุดยุทธศาสตร์ในภูมิภาค (Choke Point) คือช่องแคบมะละกา ที่ควบคุมเส้นทางเดินเรือจากทะเลจีนใต้ไปยังทะเลอันดามันและมหาสมุทรอินเดีย ที่นำมาซึ่งรายได้หลักของสิงคโปร์ นั่นคือเป็นจุดพัก-ส่งสินค้าทางเรือ มีการประมาณว่าจำนวนเรือสินค้าที่เดินทางผ่านเส้นทางนี้มีจำนวนมากถึง ๑ ใน ๓ ของจำนวนเรือสินค้าที่เดินเรืออยู่ในทุกพื้นที่ทั่วโลก ดังนั้นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากการรักษาไว้ซึ่งเสรีภาพในการเดินเรือ (Freedom of Navigation) และความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผลประโยชน์แห่งชาติหลักของสิงคโปร์ และเพื่อตอบสนองนโยบายด้านการป้องกันประเทศ สิงคโปร์ได้มุ่งมั่นและทุ่มเทในการเสริมสร้างองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ โดยได้ทะยานสถานภาพตนเองจากประเทศที่ผลิตและส่งออกสิ่งทอ ไปสู่ประเทศที่สามารถส่งออกยุทธโปกรณ์ไปแข่งขันในเวทีโลกได้

ปัจจุบันสิงคโปร์เป็นประเทศผู้นำเข้าอาวุธรายใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นอันดับที่ ๕ ของโลกใน พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามรายงานของ SIPRI กองทัพสิงคโปร์ในปัจจุบันมียุทธโปกรณ์ที่มีความทันสมัยมากที่สุด และมีขีดความสามารถสูงที่สุดในภูมิภาค เมื่อพิจารณาในแง่ของความทันสมัยของยุทธโปกรณ์และเทคโนโลยี แม้ว่ากองทัพสิงคโปร์จะมีขนาดเล็ก โดยมีกำลังทหารประจำการทุกเหล่าทัพเพียง ๗๒,๕๐๐ นาย สิงคโปร์จึงใช้หลักนิยมในการป้องกันประเทศแบบเบ็ดเสร็จ (Total Defense) ซึ่งทุกภาคส่วนของประเทศจะต้องมีหน้าที่ในการป้องกันประเทศ โดยทำงานประสานสอดคล้องซึ่งกันและกัน ประกอบกับการใช้ขีดความสามารถที่เหนือกว่าของเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า ปัจจัยทวีกำลัง (Force Multiplier Effect) เพื่อให้กองทัพที่มีขนาดเล็กมีขีดความสามารถที่เทียบเท่ากับกองทัพที่มีขนาดใหญ่กว่า

สิงคโปร์เป็นเพียงประเทศเดียวในอาเซียนที่มีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอยู่ในระดับที่ได้มาตรฐาน และส่งออกไปยังทวีปยุโรป โดยบริษัทอุตสาหกรรมด้านความมั่นคงหลักของสิงคโปร์ คือ บริษัท ST Engineering ซึ่งรายงานของ SIPRI ระบุว่าบริษัท ST Engineering ติดอันดับบริษัทผู้ผลิตยุทธโปกรณ์ที่มียอดขายสูงเป็นอันดับ 52 ของโลก ด้วยรายได้ประมาณ ๑,๙๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ บริษัท ST Engineering ได้มีการพัฒนาอาวุธยุทธโปกรณ์หลายชนิด และได้รับคัดเลือกเข้าไปใช้งานในกองทัพ เช่น รถเกราะแบบ Terrex 8x8 ที่มีการพัฒนาออกมาหลายแบบ เช่น รถรบทหารราบ รถเกราะติดตั้งอาวุธนำวิถีต่อสู้รถถัง รถพยาบาล รถกู้ซ่อม เป็นต้น และยุทธโปกรณ์ที่ส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ ได้แก่ รถสายพานอเนกประสงค์ Bronco ที่ส่งออกไปยังประเทศอังกฤษ เครื่องยิงลูกระเบิดและเรือ LPD ชั้น Endurance หรือ เรือยกพลขึ้นบกขนาดใหญ่ที่กองทัพเรือไทยได้จัดซื้อจากสิงคโปร์ จำนวน ๑ ลำ คือ เรือหลวงอ่างทอง

๒. ประเทศมาเลเซีย

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ รัฐบาลมาเลเซียประกาศแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมการบินของประเทศในงานแสดง ทางทหาร LIMA1997 หรือ Langkawi International Maritime and Aerospace ที่จัดขึ้น ณ เกาะลังกาวิ ประเทศมาเลเซีย เป็นประจำทุกสองปี จนถึงวันนี้ มาเลเซียมีอุตสาหกรรมการบินที่ก้าวหน้า บริษัทของมาเลเซียสามารถแทรกตัวเข้าไปอยู่ในโซ่คุณค่าของบริษัทผลิตเครื่องบินยักษ์ใหญ่ระดับโลกด้วยการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานทั้งพลเรือนและทหาร อุตสาหกรรมต่อเรือเริ่มพัฒนาขึ้นจนมีขีดความสามารถในการต่อและซ่อมบำรุงเรือรบได้เอง ซึ่งในงานแสดงทางทหาร LIMA2011 นายกรัฐมนตรีของมาเลเซียได้ประกาศที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมทางทหาร อุตสาหกรรมต่อเรือ และอุตสาหกรรมอากาศยานให้ก้าวหน้าขึ้นไปสู่ระดับโลกด้วยการดึงดูดบริษัทชั้นนำของโลกอย่าง EADS, Spirit Aero, GE, Honeywell, Thales และอื่น ๆ ให้เข้ามาลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่กำลังจัดสร้างพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเรือให้แข่งขันได้ในระดับโลก รวมไปถึงการจัดตั้งหน่วยงานขายอาวุธของรัฐบาลที่จะช่วยนำบริษัทของมาเลเซียออกไปสู่ตลาดโลกได้

โดยมาเลเซียต้องเตรียมพร้อมกับการแข่งขันที่รุนแรงในการดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศเมื่อค่าแรงของชาวมาเลเซียไม่ถูกอีกต่อไป ทำให้รัฐบาลมาเลเซียได้ปรับปรุงเพื่อเตรียมประเทศให้พร้อมในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่แม้มาเลเซียจะมีนโยบายเรียกร้อยการชดเชยเพื่อความเสมอภาค (Offset Policy) ที่กำหนดให้ประเทศที่ขายอาวุธให้กับมาเลเซียต้องถ่ายทอดเทคโนโลยีและทำการลงทุนในมาเลเซียกว่า ๒๐ ปีแล้ว เพื่อให้ Offset Policy ของมาเลเซียในรุ่นที่สองมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อมาเลเซียมากที่สุด

ในขณะที่มาเลเซียกำลังเตรียมจัดหาเครื่องบินขับไล่แบบใหม่จำนวน ๑๘ ลำ เพื่อทดแทน MiG-29 ที่จะต้องปลดประจำการลง รัฐมนตรีกลาโหมของมาเลเซียได้แถลงอย่างชัดเจนในงาน LIMA 2011 ซึ่งมีบริษัทผลิตเครื่องบินขับไล่จำนวนมากเข้าร่วมงานว่า Offset จะเป็นส่วนสำคัญที่จะตัดสินใจว่าเครื่องบินแบบใดจะเหมาะสมกับมาเลเซียมากที่สุด (โดยไม่ได้คำนึงถึงประสิทธิภาพของเครื่องเพียงอย่างเดียว) ซึ่งมาเลเซียกำหนดให้ประเทศที่ขายอาวุธให้กับมาเลเซียต้องทำการค้าต่างตอบแทน (Counter Trade) เป็นมูลค่าไม่น้อยกว่า ๕๐% ของเงินที่มาเลเซียจ่ายไป โดยมีเป้าหมายที่ ๑๐๐% และครึ่งหนึ่งของมูลค่าเหล่านั้นต้องเป็นการให้ Offset ต่อมาเลเซีย

ไม่ใช่เพียงแต่การจัดหาเครื่องบินในครั้งนี้นี้เท่านั้นที่มาเลเซียเรียกร้อย Offset ในอดีตการจัดซื้อ Su-30MKM ก็ทำให้มาเลเซียได้รับ Offset จำนวนมากจากรัสเซีย ทั้งการพัฒนาโครงการอวกาศของมาเลเซีย การจัดตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงเครื่องบินของรัสเซียในมาเลเซีย ไปจนถึงการให้บริษัทของมาเลเซียทำการผลิตชิ้นส่วนบางชิ้นของเครื่องบินรบ เพื่อส่งออกขายไปยังประเทศอื่น ๆ ที่ใช้เครื่องบินแบบเดียวกัน เช่น การผลิตเครื่องยนต์ของเครื่องบินแบบ Su-30 และ MiG-29 การผลิตแบตเตอรี่ของ Su-30 การผลิต Pylon ของ Hawk ซึ่งล้วนแต่เป็นเครื่องบินที่มาเลเซียจัดซื้อเข้าประจำการทั้งสิ้น ทำให้นอกจากมาเลเซียจะสบายใจได้ว่าอุตสาหกรรมภายในประเทศของมาเลเซียอย่างบริษัท SME Aerospace, Aerotree, CTRM หรือ Ariod มีความสามารถในการซ่อมบำรุงเครื่องบินแล้ว ยังสามารถสร้างรายได้จากการส่งออกและนำเงินตรากลับเข้าประเทศได้อีกด้วย

ไม่เพียงแต่เครื่องบินรบเท่านั้น มาเลเซียยังขยายความรู้ความเชี่ยวชาญไปในการรับการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานให้กับเครื่องบินโดยสารอย่าง Airbus หรือ Boeing เช่นการรับผลิต Share Float Assembly และ Leading Edge ให้กับ Boeing 747-800 การผลิต Spoiler Center Hinge รวมถึงการประกอบชิ้นรูปในส่วน Aileron, Spoiler และ Trailing Edge ให้กับ A320 ของ Airbus

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ประเทศมาเลเซียมีอัตราการใช้จ่ายงบประมาณทางทหารอยู่ในอันดับ ๔ ของภูมิภาค โดยงบประมาณทางทหารของประเทศมาเลเซียมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๙ โดยที่มาเลเซียยังคงอัตราส่วนของงบประมาณทางทหารไว้ที่ประมาณร้อยละ ๒ ของ GDP อย่างไรก็ตามในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๕ ประเทศมาเลเซียได้ปรับลดงบประมาณทางทหารลงจากเดิมร้อยละ ๓ เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ โดยในแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๐ ของมาเลเซียที่ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๔ นั้น ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการใช้จ่ายด้านงบประมาณทางทหารมากนัก อย่างไรก็ตาม ได้มีการประมาณการโดย HIS Jane's ว่างบประมาณทางการทหารของมาเลเซียสามารถที่จะเพิ่มสูงขึ้นได้ถึง ๖.๕ พันล้านเหรียญสหรัฐใน พ.ศ. ๒๕๕๙ และในปีต่อไป

แผนการปรับปรุงขีดความสามารถของกองทัพมาเลเซียจึงได้รับผลกระทบจากความไม่เพียงพอของงบประมาณ เมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการในการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ใหม่ๆ เข้ามาเพิ่มเติมในกองทัพ อย่างไรก็ตามในช่วงสิบปีที่ผ่านมา มาเลเซียก็ได้มีการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่หลายแบบเข้ามาใช้งานในกองทัพ และมีแผนการในการจัดหาเพื่อปรับปรุงขีดความสามารถของกองทัพอีกหลายรายการ

การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของมาเลเซียเป็นตัวอย่างที่น่าสนใจที่ประเทศไทยซึ่งยังไม่มีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยมีจุดแข็งหลายอย่างเหนือมาเลเซีย ด้วยการพัฒนาอย่างถูกต้อง การสนับสนุนจากภาครัฐ การมีแผนแม่บทการพัฒนาที่ชัดเจน การเรียกร้อง Offset การเปิดโอกาสให้บริษัทเอกชนของมาเลเซียเข้าร่วมอย่างเต็มที่ จะทำให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของมาเลเซียก้าวขึ้นไปยืนอยู่แถวหน้าของ ภูมิภาคได้ในเวลาไม่นานจะสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชาวมาเลเซีย และช่วยผลักดันให้มาเลเซียก้าวข้ามจากอุตสาหกรรมรับจ้างผลิตไปสู่อุตสาหกรรม ที่ใช้นวัตกรรม (Innovative Industry) ที่จะช่วยสนับสนุนให้มาเลเซียก้าวข้ามจากกับดักของประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) ให้กลายเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วตามหลักเกณฑ์ของธนาคารโลกในปี ๒๐๒๐ ในที่สุด

๓. ประเทศอิสราเอล

นโยบายส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาในอิสราเอล รัฐบาลคือผู้ผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ผ่านการวิจัยและพัฒนา โดยจะนับตั้งแต่ในอดีตจะมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสถาบันวิจัยภายในประเทศ มีนโยบายส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้วยการให้ทุนสนับสนุนลงในการวิจัยในอัตราส่วนร้อยละ ๒๘ ของงบประมาณกลาโหม นโยบายนำภาคอุตสาหกรรมสู่ห่วงโซ่อุปทานโลก (Global Supply Chain) ในประเทศอิสราเอล อุตสาหกรรมป้องกันประเทศถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตยุทโธปกรณ์เพื่อประจำการในประเทศแล้ว ยังสามารถส่งออกไปยังตลาด

ต่างประเทศได้ถึงร้อยละ ๗๐ ซึ่งอัตราส่วนที่สูงนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินการส่งเสริมของรัฐบาล

๔. ประเทศออสเตรเลีย

รัฐบาลของประเทศออสเตรเลียได้กำหนดขีดความสามารถที่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อยุทธศาสตร์ชาติจะต้องดำรงไว้ภายในประเทศ ซึ่งการกำหนดขีดความสามารถนี้จะเป็นสะพานเชื่อมโยงภาคการผลิตเข้าด้วยกัน โดยกลุ่มผู้ประกอบการจะรับทราบทิศทางหรือแนวโน้มของแผนพัฒนากองทัพและความต้องการด้านยุทธโปกรณ์ โดยภาคอุตสาหกรรมจะนำข้อมูลไปใช้ในการเตรียมการเพื่อรองรับกับความต้องการที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความตระหนักรู้ให้กับภาคอุตสาหกรรม ได้โดยเปิดช่องทางการสื่อสารเพื่อใช้ในการติดต่อและสื่อสารกับภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ประเทศออสเตรเลียมีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา โดยการให้ทุนเพื่อใช้สำหรับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมายและสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ เพื่อสร้างนวัตกรรมที่เข้มแข็ง และรัฐบาลมีศูนย์ให้บริการคำแนะนำและช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME ด้านการส่งออก มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้นำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่แก่กลุ่มอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งมีหน่วยงานคอยจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ระหว่างผู้ประกอบการและหน่วยงานผู้ใช้ เพื่อลดต้นทุนให้แก่ SME และมีโครงการ Global Supply Chain Program ทำหน้าที่ส่งเสริมการเข้าไปเป็นส่วนร่วมในห่วงโซ่อุปทานโลก และยังมีหน่วยงาน Defence Export Unit ที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการส่งออกโดยเฉพาะ

๕. สาธารณรัฐเกาหลี (ประเทศเกาหลีใต้)

สำหรับประเทศเกาหลีใต้ มีการผลักดันให้การวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือในการเติมเต็มช่องว่างด้านเทคโนโลยีในสาขาที่ยัง มีการส่งเสริมให้ SME สามารถเข้าสู่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีการกำหนดเป้าหมายที่จะให้ SME มีการเติบโตจนสามารถแข่งขันในตลาดสากลได้ นอกจากนี้ นโยบาย Offset ของประเทศเกาหลีใต้ที่กำหนดให้การจัดหาที่มีมูลค่าสัญญาตั้งแต่ ๑๐ ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ ๓๕๐ ล้านบาท บริษัทผู้ขายจะต้องทำการชดเชยขั้นต่ำที่คำนวณออกมาเป็นมูลค่า ๕๐% ของวงเงินในสัญญาจัดหา ยกตัวอย่าง เช่น โครงการจัดซื้ออากาศยานแบบ F-16 จากบริษัท Lockheed Martin (ประเทศสหรัฐอเมริกา) โดยนโยบาย Offset ของเกาหลีใต้ กำหนดให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและให้ความร่วมมือในการพัฒนาเครื่องบินฝึกแบบ T-50 ที่จำหน่ายไปยังลูกค้าในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซียโดยดำเนินการชดเชยในรูปแบบของการร่วมทุนและร่วมผลิต โดยรัฐบาลเกาหลีใต้ลงทุนร้อยละ ๗๐ บริษัท KAI ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในเกาหลีใต้ลงทุนร้อยละ ๑๗ และที่เหลือร้อยละ ๑๓ บริษัท Lockheed Martin (ประเทศสหรัฐอเมริกา) เป็นผู้ลงทุน

ในกระทรวงกลาโหมของสาธารณรัฐเกาหลี เมื่อกองทัพมีความต้องการยุทธโปกรณ์ หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดหาคือจะเป็นผู้ตอบสนอง โดยเริ่มต้นจากการวิจัยและพัฒนาชิ้นใหม่ หรือสั่งซื้อ

จากต่างประเทศ ซึ่งสรุปได้ ๓ วิธี ได้แก่ การวิจัยและพัฒนา การผลิตที่มีการใช้เทคโนโลยี และการจัดซื้อจัดหาจากต่างประเทศ

การวิจัยและพัฒนา ดำเนินการจากการคัดเลือกบริษัทเอกชนในประเทศเพื่อออกแบบ พัฒนา ผลิต และทดสอบยุทโธปกรณ์ที่กองทัพต้องการ ซึ่งเป็นการส่งเสริมฐานการผลิตอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยทั่วไปหากเป็นโครงการของรัฐบาล หน่วยงาน ADD (Agency for Defense Development) จะเป็นผู้ดำเนินการ แต่มีบางโครงการที่เอกชนจะเป็นผู้ดำเนินการภายใต้สัญญาและการกำกับดูแลของรัฐบาล ซึ่งถือได้ว่ารัฐบาลเกาหลีจะส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในการสนองต่อความต้องการยุทโธปกรณ์ และหากการวิจัยและพัฒนาที่ในประเทศไม่สามารถดำเนินการได้ รัฐบาลเกาหลีจะพัฒนาโดยร่วมมือกับมิตรประเทศ ซึ่งนอกจากจะสนองต่อความต้องการยุทโธปกรณ์แล้ว ยังสามารถรับเทคโนโลยีใหม่เข้ามาในประเทศได้ด้วย

การผลิตที่มีการใช้เทคโนโลยี นโยบายของรัฐบาลเกาหลีจะส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและความสามารถในการผลิตในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทำให้ภาคเอกชนได้รับความสามารถและความชำนาญ ไม่เพียงแต่สนองความต้องการของเหล่าทัพเท่านั้น ยังสามารถขยายตลาดไปยังต่างประเทศได้

การจัดซื้อจัดหาจากต่างประเทศ โดยการซื้อผ่านรัฐบาลต่อรัฐบาล (G-to-G) หรือซื้อโดยตรงจากบริษัทต่างประเทศ ซึ่งทำให้ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีน้อยมาก อย่างไรก็ตาม สาธารณรัฐเกาหลียังมีสมาคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเกาหลี (Korean Defense Industry Association: KDIA) ซึ่งเป็นสมาคมอิสระ มีภารกิจในการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน และเป็นผู้ออกใบอนุญาตให้กับบริษัทเอกชนในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับต่างประเทศ โดยมีบริษัทเอกชนขึ้นทะเบียนไว้กับสมาคมจำนวน ๑๔๐ บริษัท และทางสมาคมจะดำเนินการหาตลาดและพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดให้บริษัทเป็นตัวแทนของประเทศในการขายผลิตภัณฑ์ (ภาณุพล, ๒๕๕๙)

กองทัพเกาหลีใต้เคยพึ่งพาความช่วยเหลือทางทหารจากสหรัฐอเมริกาเต็มรูปแบบจนกระทั่งกลางทศวรรษ ๑๙๖๐ ในปี ๑๙๗๑ กระทรวงกลาโหมเกาหลีใต้ได้จัดตั้ง DPA ทำหน้าที่เป็นสำนักงานจัดซื้อจัดจ้างแบบบูรณาการสำหรับกองทัพเกาหลีใต้ รวมทั้งการจัดการส่งกำลังบำรุง การประมาณการสำหรับอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ เจรจาต่อรอง กำหนดคุณลักษณะและการกำหนดมาตรฐานอาวุธยุทโธปกรณ์ของกองทัพเพื่อปรับปรุงอาวุธยุทโธปกรณ์ของกองทัพเกาหลีใต้ให้ทันสมัย เป็นการเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพเกาหลีใต้ ในปัจจุบัน DPA จัดการงบประมาณกว่า ๔ ล้านล้านวอน

ปัจจุบันเกาหลีใต้ส่งออกอาวุธยุทโธปกรณ์ไปยังหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และตะวันออกกลาง เช่น เครื่องบินฝึกแบบ KAI KT-1 Woongbi ให้กองทัพอากาศอินโดนีเซีย ตุรกี และเปรู เครื่องบินโจมตีฝึกแบบ KAI T/A-50 Golden Eagle ให้กองทัพอากาศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ อิรัก และ ไทย จำนวน ๔ ลำ

๖. สาธารณรัฐประชาชนจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีนมีคณะกรรมการวิชาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Commission of Science, Technology and Industry for National Defense: COSTIND) ดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยรัฐวิสาหกิจ เช่น บริษัท China National Electronics Import and Export Corporation (CEIEC) บริษัท NORINCO ฯลฯ ดำเนินการวิจัย พัฒนาและผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อการป้องกันประเทศ เพื่อใช้ภายในประเทศ และส่งออกไปจำหน่ายยังมิตรประเทศ

ตามนโยบายปฏิรูปเปิดประเทศของจีน สภาประชาชนจีนชุดที่ ๘ สมัยประชุมที่ ๑ เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๓๖ ได้อนุมัติให้หน่วยผลิตทางด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ แยกตัวเป็นอิสระ จัดตั้งเป็นบริษัท มีอิสระในการบริหารกิจการ รับผิดชอบต่อผลกำไรขาดทุน สามารถลงนามสั่งซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์กับหน่วยใช้โดยตรงภายใต้นโยบายของชาติ และอยู่ภายใต้การควบคุมทางนโยบายกับ COSTIND ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจการทหาร ซึ่งแม้ว่าอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของจีนจะถูกควบคุมโดยหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล แต่ก็มีอิสระในการบริหารเชิงพาณิชย์ (ภาณุพล, ๒๕๕๙)

บทบาทและโครงสร้างองค์กรรับผิดชอบหลัก

การบริหารและดำเนินกิจการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกองทัพไทย ได้กำหนดให้ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารเป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก เครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงกลาโหม คือ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ซึ่งได้มาจากการดำเนินงานของคณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๔๓๕/๒๕๖๐ ดังนี้ (แผนภาพที่ ๓-๑)

๑. คณะกรรมการนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม มี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เป็นกรรมการและเลขานุการ

๒. คณะกรรมการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการทหาร กระทรวงกลาโหม (กวท.กท.) มี รองปลัดกระทรวงกลาโหม (รับผิดชอบสายงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ) เป็นประธานกรรมการ และรองเจ้ากรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม เป็นกรรมการและเลขานุการ

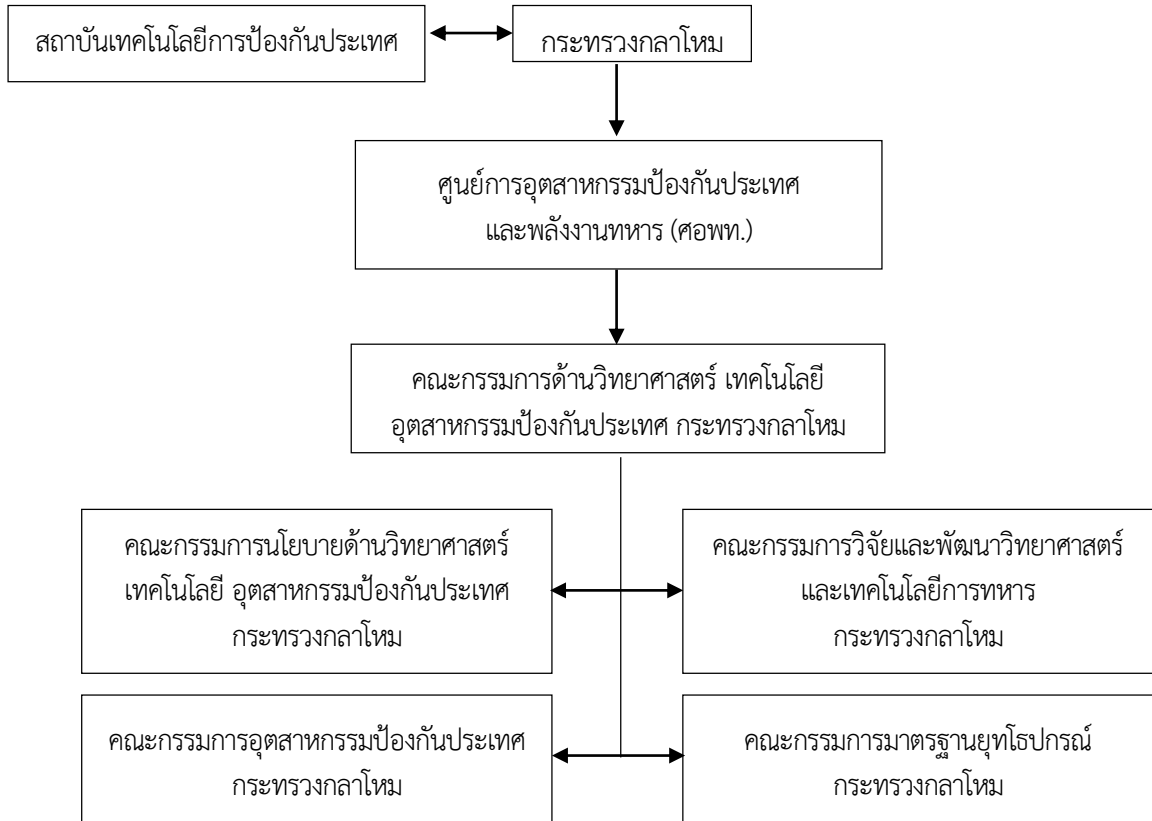
๓. คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม (กอป.กท.) มี รองปลัดกระทรวงกลาโหม (รับผิดชอบสายงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ) เป็นประธานกรรมการ และ รองเจ้ากรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม เป็นกรรมการและเลขานุการ

๔. คณะกรรมการมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ กระทรวงกลาโหม (กมย.กท.) มี รอง ปลัดกระทรวงกลาโหม (รับผิดชอบสายงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ) เป็น ประธานกรรมการ และ ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานทางทหาร กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม เป็นกรรมการและเลขานุการ

หน่วยงานที่ดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม คือ **สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)** โดยมีภารกิจ ดำเนินการวิจัยโครงการขนาดใหญ่ด้านยุทธโธปกรณ์ที่ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง การวิจัยและพัฒนาจากระดับองค์ความรู้ที่มีอยู่ไปสู่ระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ของกระทรวงกลาโหม ตลอดจนพัฒนายุทธโธปกรณ์ต้นแบบตามความต้องการของเหล่าทัพ ซึ่งบริหารและดำเนินกิจการโดยคณะกรรมการบริหารสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม เสนาธิการทหาร เสนาธิการเหล่าทัพ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๔ ท่าน และมีผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยี ป้องกันประเทศ เป็นกรรมการและเลขานุการ

นอกจากนี้ยังมีโรงงานของภาคเอกชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของ เอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีกรมการอุตสาหกรรมทหารฯ เป็นผู้พิจารณาในขั้นต้น และคณะกรรมการกำหนด มาตรฐานยุทธโธปกรณ์ (กมย.กท.) และคณะกรรมการควบคุมและพัฒนาอุตสาหกรรม (คพอท.) เป็นผู้ พิจารณานุญาตให้จัดตั้ง หรือต่อใบอนุญาต ทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธ สำหรับ ราชการทหาร และตำรวจ

แผนภาพที่ ๓-๑ ผังการจัดกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

บทบาทและโครงสร้างองค์กรรับผิดชอบหลัก

๑. ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร (Defense Industry and Energy Center : DID)

วิสัยทัศน์ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร บริหารจัดการงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร อย่างทันสมัย มีประสิทธิภาพ และมุ่งสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

ภารกิจ มีหน้าที่ส่งเสริม วางแผน อำนวยความสะดวก ประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร รวมทั้งพิจารณาและเสนอความเห็นในด้านการอุตสาหกรรมทหารและการพลังงานทหารให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงกลาโหมและปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารเป็นผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ใช้กรอบของแผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งแผนดังกล่าวได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน ๖ ปี คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะร่วมให้การสนับสนุนและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้เกิดความพร้อมในการป้องกันในประเทศ

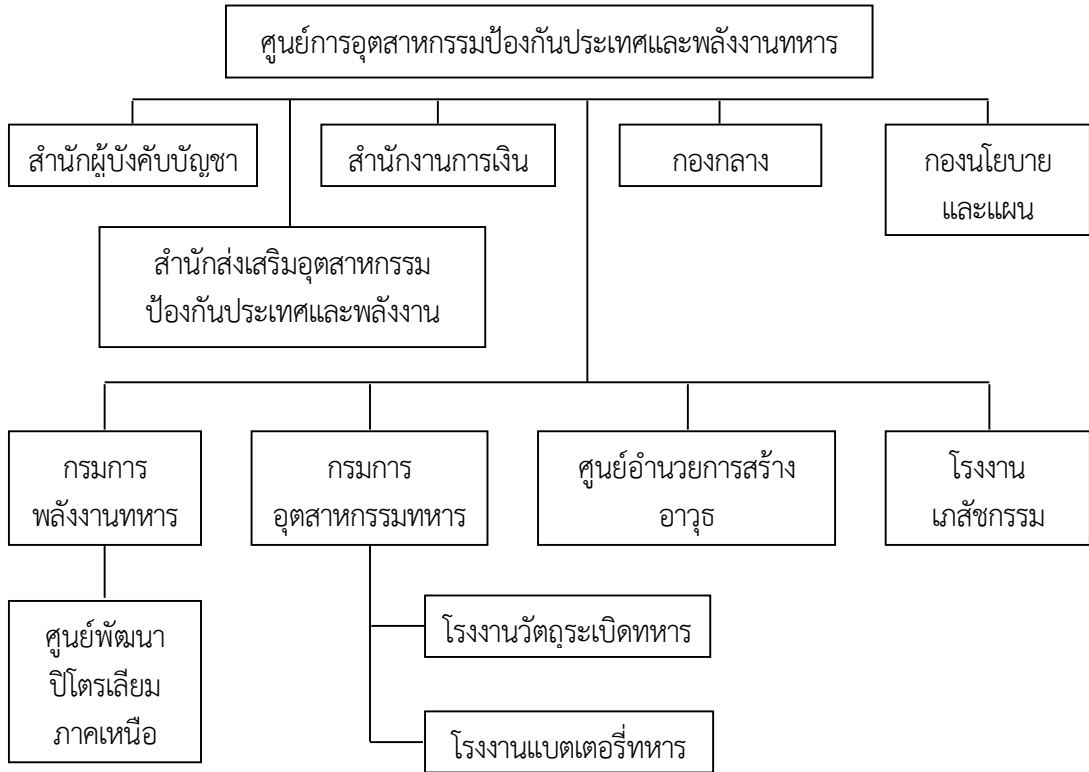
๒. ให้นำหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นในการวางแผนปฏิบัติการ อำนาจการ ประสานงาน สนับสนุน และบูรณาการการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โครงสร้าง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีความทันสมัยไว้ภายในประเทศ การส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การขายผลิตภัณฑ์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่าง กระทรวงกลาโหม กับหน่วยงานอื่นของภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มประเทศอาเซียนหรือมิตรประเทศ

การจัดส่วนราชการ

ปัจจุบันศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร (ศอพท.) มีหน่วยขึ้นตรง ๔ หน่วย ได้แก่ กรมการอุตสาหกรรมทหาร (อท.ศอพท.) กรมพลังงานทหาร (พท.ศอพท.) ศูนย์อำนวยการการสร้างอาวุธ (ศอว. ศอพท.) และ โรงงานเภสัชการทหาร (รภท.ศอพท.)

แผนภาพที่ ๓-๒ ผังการจัดศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

โดยมีกรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นองค์กรหลักที่สนับสนุน พัฒนา และควบคุมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการพึ่งพาตนเอง ทั้งในยามปกติและยามสงคราม ซึ่งมีภารกิจในการวางแผนและดำเนินการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับราชการทหาร ตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม โดยประสานงานกับกระทรวงอื่น เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการอุตสาหกรรมที่จะเป็นปัจจัยใช้ในการทหาร ควบคุมและส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กรมการอุตสาหกรรมทหารฯ มีการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบจากกระทรวงกลาโหม ดังนี้

๑. การส่งเสริมและควบคุมกิจการที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนจัดตั้งโรงงานทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธ สำหรับราชการทหารและตำรวจ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระทางการผลิตของทางราชการ ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยการออกใบอนุญาตให้เอกชนจัดตั้งโรงงานทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธ ซึ่งมีภาคเอกชนได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงงานผลิตอาวุธแล้วรวม ๘ บริษัท

๒. การควบคุมยุทธภัณฑ์ กรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ เป็นหน่วยดำเนินการ รับมอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยุทธภัณฑ์ ดังนี้

ก. พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ ดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาการส่งออกใบอนุญาตให้ผู้บังคับบัญชาลงนามการอนุญาตส่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ตลอดจนควบคุมและกำกับดูแลผู้ได้รับอนุญาตเกี่ยวกับยุทธภัณฑ์ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตและที่กฎหมายกำหนดต่อยุทธภัณฑ์ควบคุมที่ครอบคลุมถึงอาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวะ สารรังสี หรือสารเคมี หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้

ข. พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พุทธศักราช ๒๕๕๕ ดำเนินการในการพิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับการส่งออกไปหรือการส่งผ่านไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์ และสิ่งที่ใช้ในการสงครามในส่วนที่กระทรวงกลาโหมรับผิดชอบสำหรับในส่วนของการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งผลิตภัณฑ์ของโรงงานเอกชนที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหมและผลิตภัณฑ์ที่ระบุให้ต้องขออนุญาตจากคณะรัฐมนตรีนั้นคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้กระทรวงกลาโหมแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำผลการพิจารณาแต่ละครั้งเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ โดยให้ถือว่าคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบ ซึ่งผลของการนี้ทำให้โรงงานสามารถส่งออกผลิตภัณฑ์ไปขายยังต่างประเทศได้ทันเวลา และตามความต้องการของลูกค้า

ค. พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พุทธศักราช ๒๕๔๐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พุทศักราช ๒๕๓๘) ดำเนินการตรวจสอบและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการขออนุญาตมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิดของรัฐวิสาหกิจและส่วนราชการอื่น ๆ เว้นทหารและตำรวจ ให้กับคณะกรรมการ และคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พุทธศักราช ๒๕๔๐

๓. การให้บริการการขออนุมัติตั้งโรงงานทำอาวุธ การต่ออายุใบอนุญาต การส่งหรือนำเข้า วัตถุ หรืออาวุธเข้ามาในราชอาณาจักร การขอเปิดดำเนินการผลิตอาวุธ ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

๒. สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นองค์การมหาชน ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีนว่าการกระทรวงกลาโหมไทย มีภารกิจในการดำเนินการวิจัยโครงการขนาดใหญ่ด้านยุทธภัณฑ์ที่ต้องใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง ทำการวิจัยและพัฒนาจากระดับองค์ความรู้ที่มีอยู่ไปสู่ระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ของกระทรวงกลาโหม ตลอดจนพัฒนายุทธภัณฑ์ต้นแบบตามความต้องการของเหล่าทัพ

วิสัยทัศน์ เป็นผู้นำการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้ก้าวไปสู่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศในอนาคต สามารถแข่งขันรวมทั้งลดการพึ่งพาหรือนำเข้ายุทธโปกรณ์จากต่างประเทศ และสร้างรายได้ให้กับประเทศในด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ภารกิจ

๑. สายงานวิจัย มีหน้าที่ในการวิจัย ออกแบบ จำลอง พัฒนา ผลิตภัณฑ์แบบ ทดสอบ ทดลอง กำหนดมาตรฐาน เชื่อมต่อระบบ ติดตั้ง แนะนำและฝึกอบรมการใช้งาน รับและถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงบริหารและจัดเก็บองค์ความรู้ ตามแผนงานที่ฝ่ายบริหารโครงการกำหนด นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในการสนับสนุนความรู้ด้านเทคนิคให้แก่หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคสาธารณะอีกด้วย จำนวนเจ้าหน้าที่ในสายงานนี้เป็นนักวิจัย วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ทั้งหมด และนับประมาณได้ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด

๒. สายงานบริหารโครงการ มีหน้าที่จัดทำและนำเสนอแผนแม่บทการวิจัยพัฒนา ยุทธโปกรณ์ให้สภากลาโหมพิจารณา ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับหน่วยผู้ใช้ถึงความต้องการและประเด็นการวิจัยพัฒนาต่างๆ ทำการบริหารงานโครงการ การตลาด การหารายได้ การเสนองบประมาณ โครงการ การบริหารผลผลิตและกำหนดตัวชี้วัดของโครงการ รวมถึงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนธุรกิจของ สทป. ในระยะยาวโดยร่วมมือกับกองทัพ ภาควิชาการ และภาคเอกชน การทำงานของสายงานนี้เป็นการทำงานร่วมกันเป็นทีม แบบ Matrix ที่อาศัยความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่อีกสองสายงานเป็นหลัก เจ้าหน้าที่ในสายงานนี้เป็นนักบริหารโครงการมืออาชีพ วิศวกร นักประสานงาน และนักพัฒนากลยุทธ์ คิดเป็นประมาณจำนวนเป็นร้อยละ ๑๐ ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด

๓. สายงานบริหารและสนับสนุน มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติงาน บริหารงบประมาณ การเงิน การบัญชี การพัสดุ ธุรกิจ การจัดซื้อจัดจ้าง การทรัพยากรบุคคล การประชาสัมพันธ์ การรักษาความปลอดภัย งานกฎหมาย และงานระบบสารสนเทศ เจ้าหน้าที่ในสายงานนี้เป็นผู้มีประสบการณ์ตามสาขาวิชาชีพ นับประมาณจำนวนเป็นร้อยละ ๒๐ ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด

๔. สายงานองค์ความรู้และการเผยแพร่ มีหน้าที่จัดการความรู้ในองค์กร เผยแพร่ความรู้สู่สังคม โดยการจัดทำวารสาร Dtech มีการจัดหลักสูตรระยะสั้น และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ร่วมกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เจ้าหน้าที่ในสายงานนี้เป็นนักจัดการความรู้ นักวิชาการ และกองบรรณาธิการวารสาร Dtech

โดยมีศูนย์ความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นศูนย์ข้อมูลความรู้ด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศให้แก่กระทรวงกลาโหม เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และเป็นศูนย์กลางในการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศทางด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีป้องกันประเทศไปสู่สาธารณชน

กระบวนการขับเคลื่อนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ภูมิภาคเอเชีย เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนโลก ทั้งด้านการลงทุน และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีประเทศจีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ รวมทั้งอาเซียน เป็นหัวใจหลักของการขับเคลื่อน ด้วยประชากรรวมกว่า ๓.๕ พันล้านคน และ GDP คิดเป็น ๓๒% ของ GDP โลก ประเทศไทย เป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมต่อกับกลุ่มเศรษฐกิจในทวีปเอเชีย จากเหนือสู่ใต้ ตั้งแต่จีนลงสู่อินโดนีเซีย จากตะวันออกมายังตะวันตกตั้งแต่เวียดนามเข้าไปจนถึงเมียนมา และเป็นจุดยุทธศาสตร์ของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC ในด้านการผลิต การค้า การส่งออกและการขนส่ง ทั้งยังอยู่กึ่งกลางระหว่างประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว ประเทศไทย จึงเป็นตำแหน่งที่ดีที่สุดของการลงทุนในอาเซียน เพื่อเชื่อมเอเชียและเชื่อมโลก โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) เป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ ไทยแลนด์ ๔.๐ ด้วยการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ต่อยอดความสำเร็จมาจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกหรือ Eastern Seaboard ซึ่งดำเนินมาตลอดกว่า ๓๐ ปีที่ผ่านมา โดยในครั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) มีเป้าหมายหลักในการเติมเต็มภาพรวมในการส่งเสริมการลงทุนซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและทำให้ เศรษฐกิจของไทยเติบโตได้ในระยะยาว โดยในระยะแรกจะเป็นการยกระดับพื้นที่ในเขต ๓ จังหวัดคือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ให้เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเพื่อรองรับการขับเคลื่อน เศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพผ่านกลไกการบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกโดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor) หรือ EEC เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมติคณะรัฐมนตรีในพ.ศ. ๒๕๕๘ ตั้งอยู่บริเวณในชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของอ่าวไทยซึ่งถือเป็นพื้นที่ทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ครอบคลุมพื้นที่สามจังหวัดได้แก่จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในระเบียงเศรษฐกิจนี้มีมูลค่าราว ๑๔% ของทั้งประเทศไทย **สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก** (ชื่อย่อ: สกพอ.) หน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลภายใต้การบังคับบัญชาของ นายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกให้เป็นระบบและโดยสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กระบวนการขับเคลื่อนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จัดตั้งขึ้นเมื่อวันอังคารที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามมาตรา ๑๔ ของ **พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑** แทนที่สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ที่ถูกยุบไปโดยมีเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด เป็นหน่วยงานขับเคลื่อนโดยมี อำนาจและหน้าที่

ตามมาตรา ๑๕ ดังต่อไปนี้

๑. รับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการนโยบาย
๒. เสนอแนะคณะกรรมการนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒
๓. ศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้นจากการกำหนดและการดำเนินการตามนโยบาย แผนและมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก รวมตลอดทั้ง แนวทางหรือมาตรการป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยาผลกระทบดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการนโยบาย
๔. กำกับ ติดตาม และรายงานความคืบหน้าในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกต่อคณะกรรมการนโยบายอย่างน้อยทุกสามเดือน
๕. จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อทราบ
๖. ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นไปตามนโยบาย แผน และมาตรการที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด
๗. ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการกำหนดเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ
๘. ลงทุนหรือร่วมลงทุนกับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อการประกอบกิจการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ
๙. ตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบกิจการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ
๑๐. กู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายในกิจการของสำนักงาน
๑๑. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่ คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ตามมาตรา ๑๐ กำหนดให้มี **คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก** ประกอบด้วย

๑. นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ
๒. รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ
๓. กรรมการโดยตำแหน่งประกอบด้วย
  - ๓.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
  - ๓.๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
  - ๓.๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
  - ๓.๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
  - ๓.๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
  - ๓.๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - ๓.๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
  - ๓.๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

- ๓.๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
- ๓.๑๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
- ๓.๑๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ๓.๑๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- ๓.๑๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
- ๓.๑๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
- ๓.๑๕ ผู้อำนวยการ สำนักงบประมาณ
- ๓.๑๖ เลขาธิการ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ๓.๑๗ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- ๓.๑๘ ประธานกรรมการ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- ๓.๑๙ ประธาน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- ๓.๒๐ ประธานสมาคมธนาคารไทย

๔. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

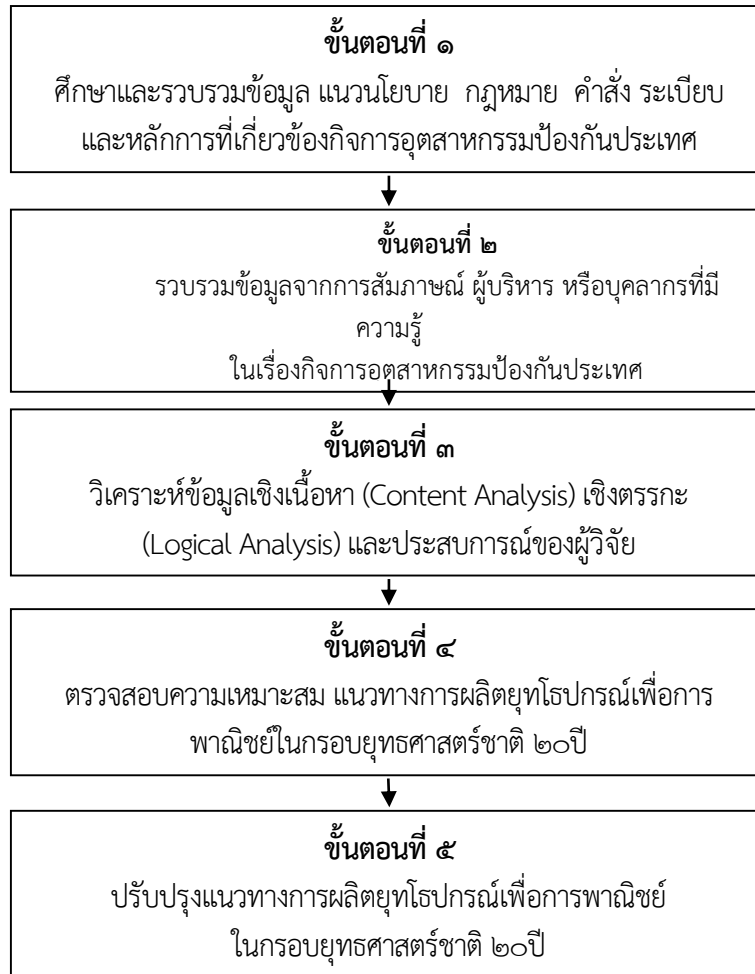
ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้หรือความเชี่ยวชาญอันจะเป็นประโยชน์แก่การกำหนดนโยบายและการดำเนินการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวนไม่เกินห้าคน

๕, เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นกรรมการและเลขานุการ

กระบวนการขับเคลื่อนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกตามที่กล่าวมา เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาพิเศษในการขยายการลงทุนสู่พื้นที่และชุมชน เพื่อสร้างรายได้และพัฒนาภาคตะวันออกได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศไทยก้าวขึ้นสู่ระดับประเทศพัฒนาในอนาคต

กระบวนการกำหนดแนวการปรับปรุงกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

แผนภาพที่ ๓-๓ กระบวนการและขั้นตอนการวิจัย

เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยกับต่างประเทศ

๑. รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

การวิเคราะห์การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้ครอบคลุม สมบูรณ์ มีความเป็นสากล ต้องศึกษารูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศด้วย โดยเฉพาะรูปแบบอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศในเอเชีย ซึ่งมีแนวความคิด และวัฒนธรรมใกล้เคียงกันดังนี้

๑.๑ รูปแบบของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

ในกระทรวงกลาโหมสาธารณรัฐเกาหลี เมื่อกองทัพมีความต้องการยุทธโศปกรณ์หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดหาจะเป็นผู้ตอบสนอง โดยเริ่มต้นจากการวิจัยและพัฒนาชิ้นใหม่หรือสั่งซื้อจากต่างประเทศ ซึ่งสรุปได้ ๓ วิธี ดังนี้

๑.๑.๑ การวิจัยและพัฒนา

จะได้รับการพัฒนาดำเนินการเป็นลำดับแรก ซึ่งเป็นการสนองต่อนโยบายของประเทศที่จะส่งเสริมความสามารถในด้านวิจัยและพัฒนา ขั้นตอนในการดำเนินการจะเริ่มจากคัดเลือกบริษัทเอกชนในประเทศเพื่อออกแบบ พัฒนา ผลิต และทดสอบยุทธโศปกรณ์ที่กองทัพต้องการ นโยบายนี้ไม่เพียงแต่จะมีการส่งเสริมความสามารถในการวิจัยและพัฒนา ยังเป็นการกระตุ้นฐาน การผลิต อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยทั่วไปหน่วยงาน ADD (Agency for Defense Development) จะเป็นผู้ดำเนินการถ้าเป็นโครงการของรัฐบาล แต่มีบางโครงการเอกชนจะเป็นผู้ดำเนินการภายใต้สัญญาและการกำกับดูแลของรัฐบาล

สรุปว่ารัฐบาลเกาหลีจะส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาร่วมทุนในการสนองต่อ ความต้องการยุทธโศปกรณ์

เมื่อการวิจัยและพัฒนาในประเทศไม่สามารถดำเนินการได้ จะพัฒนาโดยร่วมมือกับมิตรประเทศ วิธีนี้จะสนองต่อความต้องการในด้านยุทธโศปกรณ์ ยังสามารถรับเทคโนโลยีใหม่เข้ามาประเทศด้วย ความร่วมมือดังกล่าวจะลดค่าใช้จ่าย เพราะว่าผู้ร่วมมือต้องร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในด้านวิจัยและพัฒนา

๑.๑.๒ การผลิตที่มีการใช้เทคโนโลยี

นโยบายของเกาหลีจะส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยี และความสามารถในการผลิตในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การดำเนินการนี้เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๗๐ โดยรัฐบาลได้สั่งให้เอกชนผลิตชิ้นส่วน M16, เครื่องขับไล่ F-16 และ ฮ.UH-60 ในการดำเนินการ ณ ประเทศเกาหลี เอกชนได้รับความชำนาญและความสามารถไม่เพียงแต่สนองความต้องการของเหล่าทัพ ยังสามารถขยายตลาดไปต่างประเทศได้

อีกสองวิธีก็คือการผลิตร่วมกันและการผลิตชิ้นส่วน ในการผลิตร่วมกัน ประเทศที่ร่วมมือจะผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ และในท้ายสุดจะมีบริษัทเอกชน ๑ บริษัท เป็นผู้ประกอบชิ้นส่วน เหล่านี้ภายในประเทศ

๑.๑.๓ การจัดซื้อจัดหาจากต่างประเทศ

การจัดซื้อจากต่างประเทศจะซื้อผ่านรัฐบาลต่อรัฐบาล (G to G) หรือซื้อโดยตรงจากบริษัทต่างประเทศ ทั้ง ๒ วิธีนี้ จะได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีน้อยมาก ถึงแม้ในการซื้อบางครั้งจะมีเงื่อนไขในการถ่ายทอดเทคโนโลยีอยู่บ้าง

สาธารณรัฐเกาหลี มีสมาคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเกาหลี (Korean Defense Industry Association: KDIA) ซึ่งเป็นสมาคมอิสระ มีภารกิจดังนี้

๑.๑.๓.๑ ดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ระหว่างภาครัฐและเอกชนโดยมีบริษัทเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ขึ้นทะเบียนกับสมาคมไว้ ๑๔๐ บริษัท โดยสิทธิและความสะดวกที่บริษัทสมาชิกได้รับคือ ทางสมาคมจะดำเนินการหาตลาดและพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดให้บริษัทเป็นตัวแทนของประเทศในการขายผลิตภัณฑ์

๑.๑.๓.๒ เป็นผู้ออกใบอนุญาตให้กับบริษัทในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ให้กับต่างประเทศ หรืออนุญาตให้ซื้อวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ แต่การทำสัญญาถือเป็นหน้าที่ของบริษัทกับบริษัท สมาคม ๆ มีหน้าที่เพียงพิจารณาและอนุญาตให้ค้าขายได้เท่านั้น

๑.๒ รูปแบบของประเทศสิงคโปร์

กระทรวงกลาโหมสิงคโปร์ มีหน่วยงานอิสระ คือ Defence Science and Technology Agency (DSTA) มีหน้าที่ นำแผนของกระทรวงมาทำให้เป็นผล เช่น วิจัย พัฒนา ออกแบบ อาวุธยุทธโศภรณ์ จัดหาทรัพยากร เจ้าหน้าที่ในการผลิต, พิจารณาแบบอาวุธยุทธโศภรณ์ ในตลาดโลกว่าชนิดใดเหมาะสมกับกองทัพมากที่สุด มีอำนาจตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ ในการลงนามทำสัญญาดำเนินการในรายละเอียดร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน กับภายในและต่างประเทศในนามรัฐบาล

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของสิงคโปร์ มีบริษัทที่เป็นหัวใจในการดำเนินงาน คือ บริษัท Holding Company ชื่อ Singapore Technologies เป็นการร่วมทุนระหว่างประเทศ มีบริษัทในเครือมากกว่า ๑๐๐ บริษัท ซึ่งบริษัทหลักที่รับผิดชอบในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศคือ Singapore Technologies Engineering มีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๗,๕๐๐ คน ในจำนวนนี้ ๒,๐๐๐ คน เป็นวิศวกร Singapore Technologies Engineering ยังแบ่งออกเป็นบริษัทย่อยรับผิดชอบด้านต่าง ๆ คือ Aerospace, Automotive, Electronics, Ordnance (Chartered Industries) และ Precision Engineering ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะถือหุ้นใหญ่ในบริษัทที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเหล่านี้ บริษัทก็ยังอยู่ในฐานะแบบเอกชน ซึ่งบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหาร บางบริษัทจะอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ บริษัททั้งหมดนี้ใช้แรงงานมากกว่า

๑๕,๐๐๐ คน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเหล่านี้มีใช้สนับสนุนต่อความต้องการของกองทัพสิงคโปร์ แต่ยังคงสนองต่อความต้องการของตลาดต่างประเทศด้วย เช่น สหรัฐอเมริกา และประเทศไทย

รัฐบาลสิงคโปร์มีแผนที่จะพัฒนาความทันสมัยของประเทศต่อไป อุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายในประเทศมีส่วนสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ความสามารถในด้าน เทคโนโลยี การผลิต และการบำรุงรักษา เพื่อสนับสนุนความต้องการในด้านเทคโนโลยีของกองทัพ สิงคโปร์

๑.๓ รูปแบบของประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

มี “นโยบายเรียกชดเชยเพื่อความเสมอภาค (Offset Policy)” ที่ กำหนดให้ประเทศที่ขายอาวุธให้กับมาเลเซียต้องถ่ายทอดเทคโนโลยี และทำการลงทุนในมาเลเซีย โดยกำหนดให้ประเทศที่ขายอาวุธให้กับมาเลเซียต้องทำการค้าต่างตอบแทน (Counter Trade) เป็น มูลค่าไม่น้อยกว่า ๕๐% ของเงินที่มาเลเซียจ่ายไป โดยมีเป้าหมายที่ ๑๐๐% และครึ่งหนึ่งของมูลค่า เหล่านี้ต้องเป็นการให้ Offset ต่อมาเลเซีย

การส่งเสริมให้มี “การจับคู่ทางธุรกิจ (Business Matching)” หรือ “การรับ ช่วงการผลิต (Subcontracting)” ระหว่างบริษัทของมาเลเซียและบริษัทต่างชาติ มีการพัฒนาอย่าง ถูกต้อง การสนับสนุนจากภาครัฐ การมีแผนแม่บทการพัฒนาที่ชัดเจน การเรียกชดเชย Offset การเปิด โอกาสให้บริษัทเอกชนของมาเลเซียเข้าร่วมอย่างเต็มที่ ผลักดันให้มาเลเซียก้าวข้ามจากอุตสาหกรรม รับจ้างผลิตไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้นวัตกรรม (Innovative Industry)

มีการจัดตั้ง “DEFENCE INDUSTRY DIVISION (DID)” เพื่อช่วยเหลือและ พัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายในประเทศมาเลเซีย พิจารณาการเพิ่มขีดความสามารถใน ด้านเทคโนโลยีใหม่ผ่านนโยบาย OFFSET POLICY และพิจารณาตัดสินใจในเรื่องการส่งเสริม อุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภายในและร่วมมือกับมิตรประเทศ รวมถึงดูแลบริษัทที่ดำเนินกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศในมาเลเซีย

มี “คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมาเลเซีย (MALAYSIA INDUSTRY COUNCIL FOR DEFENCE : MIDES)” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารงานด้านอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศในภาพรวมของประเทศ และพิจารณาเทคโนโลยีที่จำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศของมาเลเซีย และสนับสนุนด้านการตลาดต่างประเทศให้กับอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศของมาเลเซีย

งานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือ “สำนักงานวิจัยวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (STRIDE, KAJANG) (รัฐสลังงอร์)” เป็นหน่วยงานคล้าย สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์การจัดตั้งเพื่อพิจารณา เทคโนโลยีมาใช้กับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

สรุปการเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ ตามตารางที่ ๓-๑

ตารางที่ ๓-๑ เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ

ประเทศ	เกาหลี	สิงคโปร์	สหพันธรัฐ มาเลเซีย	ไทย
องค์กรในกิจการ อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ	KDIA	DSTA	MIDES	DID
บทบาทองค์กร	ประสาน ส่งเสริม การตลาด	นโยบาย ส่งเสริม การตลาด	นโยบาย ส่งเสริม การตลาด	หน้าที่เฉพาะ เงินทุนหมุนเวียน อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ
การดำเนินการ ทางธุรกิจ	อิสระ	อิสระ	อิสระ	มีข้อจำกัด
ผลิตภัณฑ์	เทคโนโลยี ระดับกลาง	เทคโนโลยี ระดับกลาง	เทคโนโลยี ระดับพื้นฐาน	เทคโนโลยี ระดับพื้นฐาน
การส่งออก	ส่งออก	ส่งออก	ส่งออก	ไม่มีการส่งออก

๒. ปัจจัยความสำเร็จ ในพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของต่างประเทศ

ตารางที่ ๓-๒ ปัจจัยความสำเร็จ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของต่างประเทศ

หัวข้อ	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	มาเลเซีย
มีนโยบายระดับชาติสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	นโยบายพึ่งพาตนเอง	นโยบายทางการทูต และยุทธศาสตร์ Total Defense	นโยบายผลักดันจากรับจ้างผลิตเป็น Innovative Industry
รัฐมีมาตรการสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยเฉพาะ	<ul style="list-style-type: none"> - ออกกฎหมาย อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ, แผนปรับปรุงกองทัพ และกฎหมายภาษีป้องกันประเทศ - จัดสรรงบประมาณมาใช้ในการวิจัยและพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐดำเนินการด้านการตลาดเพื่อส่งเสริมการขายอาวุธไปสู่ต่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้นโยบาย Offset Policy, Counter Trade และ Business Matching - เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนของมาเลเซียเข้ามามีส่วนร่วม
กท. มีนโยบายรวมการจัดการยุทธโศปกรณ์ระดับกระทรวง	<ul style="list-style-type: none"> - มีสำนักบริหารการจัดซื้อจัดหายุทธโศปกรณ์กลาโหมเกาหลีใต้ (Defense Acquisition Program Administration : DAPA) 	<ul style="list-style-type: none"> - มีหน่วยงานจัดหาแบบรวมการ Defence Science and Technology Agency :DSTA” 	-
แหล่งที่มาของยุทธโศปกรณ์ทางทหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ผลิตเอง - การวิจัยและพัฒนา - ร่วมมือกับภาคเอกชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ซื้อเทคโนโลยี - การวิจัยและพัฒนา - ร่วมมือกับภาคเอกชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ซื้อเทคโนโลยี - การวิจัยและพัฒนา
มีสถาบันวิจัยนอกระบบราชการ ด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - มีสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ชื่อ Agency for Defense Development หรือ ADD) 	<ul style="list-style-type: none"> - มีสถาบันวิจัยพัฒนาระดับกระทรวง ชื่อ Defense Science Organization หรือ DSO 	<ul style="list-style-type: none"> - มีสำนักงานวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ชื่อ “STRIDE”
โรงงานผู้ผลิตยุทธโศปกรณ์ภายในประเทศให้กองทัพ	เอกชน	เอกชน	เอกชน ควบคุมโดยคณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (MIDES)

โดยสรุปแล้ว การดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของประเทศที่ ประสบผลสำเร็จ จะมุ่งไปสู่การพัฒนาให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการโดยอิสระ รัฐมีบทบาทเป็นผู้ กำหนดนโยบายและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้กับองค์กรรัฐหรือภาคเอกชน **มีคณะกรรมการที่สามารถกำหนดนโยบาย และดำเนินการทางธุรกิจโดยอิสระ ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม** ใช้ ศักยภาพของภาครัฐ สนับสนุนภาคเอกชน เช่น ทูบ เทคโนโลยี ความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ ประสิทธิภาพการเตรียมการให้สามารถแปรเปลี่ยนเป็นอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ เพราะ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศนั้นจำเป็นต้องใช้การลงทุนที่สูง และใช้เทคโนโลยีค่อนข้างมาก เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าในการนำไปใช้ในเรื่องความมั่นคง หรือปกป้องทรัพยากร ของประเทศนั้น ๆ จึงจะเห็นว่าเป็นตลาดที่กว้างและมีการแข่งขันสูง ประเทศที่เจริญแล้วจึงใช้จุดแข็ง ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนมาเกื้อกูลและชดเชยกัน โดยคำนึงถึงความคล่องตัว และความเป็นอิสระ เป็นหลัก โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชาติด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อก้าวไปสู่ เป้าหมายที่ต้องการ

ปัญหาของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

ผลจากการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จะพบว่า สถานการณ์เกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศของไทยนั้น ได้มีการพัฒนามาแล้วเป็นเวลานานโดยภาครัฐและในระยะหลังนั้น ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมด้วยมากขึ้นตามลำดับ แต่กลับขาดความต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะมีนโยบายระดับชาติ สนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประเทศไทยมีนโยบายการพึ่งพาตนเอง โดยมีแผน แม่บทด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ตั้งแต่ ปี ๒๕๔๒ (ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี ๔๐) ตั้งเป้างบประมาณวิจัยและพัฒนา ของชาติ ร้อยละ ๑ ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายใน ปี ๒๕๕๐ แต่ไม่ประสบความสำเร็จ รัฐบาลไม่ให้ความสำคัญของการลงทุนด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี กระทั่งวงกลาโหม มีนโยบายรวมการจัดการจัดหายุทธโปกรณ์ระดับกระทรวง แต่ในทาง ปฏิบัติปรากฏว่าไม่มีนโยบายการจัดการจัดหาแบบรวมการ มีการปฏิบัติและโครงสร้างการจัตรองรับ เฉพาะภายในราชนาวีไทย โดยส่วนใหญ่แหล่งที่มาของยุทธโปกรณ์ทางทหาร กองทัพจัดหาอาวุธ ยุทธโปกรณ์จากแหล่งผลิตในประเทศ ในร้อยละที่ต่ำมาก มีสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) เป็นสถาบันวิจัยนอกระบบราชการ แต่ยังไม่สามารถดำเนินการต่อเนื่องไปสู่การผลิตเชิง อุตสาหกรรม เนื่องจากข้อจำกัดทางกฎหมาย ไม่มีแผนจัดหายุทธโปกรณ์ที่ผลิตจากในประเทศ ระยะยาว (มากกว่า ๒ ปี) เนื่องจากขาด หลักการ/แนวคิดการรวบรวมในทางปฏิบัติ ทำให้ขาด การกำหนดมาตรฐานยุทธโปกรณ์แบบรวมการ ไม่มีระบบการจัดการแบบรวมการ จึง ไม่มี การบูรณาการการผลิต (ความซ้ำซ้อนของการผลิต/ต่างเหล่าต่างผลิต) และทำให้ภาคเอกชน ไม่สามารถวางแผนการลงทุน (แผนพัฒนาขีดความสามารถฯ มีชั้นความลับ) ผู้ใช้/เหล่าทัพ เป็นผู้ กำหนดมาตรฐานยุทธโปกรณ์แต่ฝ่ายเดียว อาจใช้กีดกันผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ การวิจัยพัฒนา เพื่อนำไปสู่สายการผลิตเชิงอุตสาหกรรม มีอุปสรรค เนื่องจากความไม่แน่นอนของความต้องการ ของผู้ใช้/กองทัพ และการกำหนดขีดความสามารถและความต้องการทางทหารเป็นแบบ Bottom up

(ผู้ใช้/กองทัพ ปรับเปลี่ยนได้ง่าย) ภาคเอกชน ไม่มีความเชื่อมั่นในการลงทุน เพื่อสร้างนวัตกรรม และพัฒนาผลิตภัณฑ์ และ/หรือเข้ามาร่วมลงทุนกับภาครัฐ เพราะไม่มีนโยบายที่แน่ชัด และขาดความมีส่วนร่วม

ทั้งนี้บริบทของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย มีสถานการณ์สำคัญคือ ผู้บริหาร ขาดวิสัยทัศน์และเมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารระดับสูง การดำเนินงานในการส่งเสริมฯ ก็เปลี่ยนแปลงไปตามตัวบุคคล ประกอบกับการขาดการพัฒนา การพัฒนายุทธโศปกรณ์ไม่ตรงต่อความต้องการของเหล่าทัพ ขาดมาตรฐานของยุทธโศปกรณ์ การขาดนักวิจัย และที่สำคัญที่สุดสำหรับปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศนั้น ประกอบด้วย การขาดนโยบายที่ชัดเจนและสอดคล้องกันทั้งระบบ เนื่องจากการพัฒนา การแสวงหาตลาด และการสร้างองค์ประกอบของความเข้มแข็งในอุตสาหกรรมประเภทนี้นั้น จะต้องประสานกันทั้งประเทศ มิใช่เป็นเรื่องความรับผิดชอบของกระทรวงกลาโหมเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักนายกรัฐมนตรี และองค์การอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น การกำหนดนโยบายสาธารณะในเรื่องนี้จึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ที่มีต่อความมั่นคงแห่งชาติโดยรวมเป็นสำคัญ

การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของ เอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ และข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ **ปัญหาที่สำคัญ** ในการร่วมกันบริหารจัดการ กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ตารางที่ ๓-๓ ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประเด็นสำคัญ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	หมายเหตุ
๑. การลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดงบประมาณในการสั่งซื้อแบบต่อเนื่อง - ไม่มีงบประมาณในการวิจัย / น้อยมาก - งบประมาณในการลงทุนพัฒนาไม่ต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดความเชื่อมั่นในการลงทุน - ลงทุนต่อยอดในเทคโนโลยีขั้นสูง ไม่คุ้มค่า 	
๒. การบริหารงาน	<ul style="list-style-type: none"> - มุมมองที่จะต้องควบคุมตรวจสอบภาคเอกชน - คณะกรรมการ มากแต่ไม่สามารถผลักดันให้เป็นรูปธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - มุมมองในแง่ธุรกิจ - ไม่มีส่วนร่วมกำหนดทิศทางกับภาครัฐ 	
๓. การตลาด	มียอดเฉพาะในส่วนของเหล่าทัพและส่วนราชการ	ต้องการขยายตลาดไปต่างประเทศ	
๔. ผลประโยชน์	มุ่งหาผลประโยชน์จากภาคเอกชน	มุ่งแสวงหากำไร	- ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ชาติ
๕. โครงสร้าง และการบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีความเหมาะสม - ไม่มีองค์กรกลางในการส่งเสริม เชื่อมโยงกับภาคเอกชน - ไม่มีการกำหนดมาตรฐาน - การบริหารจัดการ งบประมาณที่ไม่มีประสิทธิภาพ 	มีความเหมาะสมแต่ติดขัดในกฎระเบียบของภาครัฐ	
๖. นโยบายการสั่งซื้อ	- ไม่แน่นอน	ต้องการความแน่นอนในการวางแผนการผลิต	

หรืออาจสรุปเป็นปัญหาที่จะต้องร่วมกันหาทางแก้ไขนำไปสู่บทสรุปต่อไปคือ

๑. เรื่องของการลงทุน (ภาคเอกชนขาดความเชื่อมั่นในการลงทุน และภาครัฐขาดงบประมาณที่ต่อเนื่อง)

๒. การบริหารงานที่แตกต่างกันระหว่างภาครัฐ กับภาคเอกชน

๓. ข้อจำกัดทางด้านการตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

๔. การถูกแสวงหาผลประโยชน์ทั้งจากภาครัฐ และภาคเอกชน

๕. รูปแบบโครงสร้างและการบริหารจัดการ และขั้นตอนการปฏิบัติยังมีความไม่เหมาะสม

๖. การดำเนินนโยบายของภาครัฐในเรื่องความต้องการผลิตภัณฑ์ (การสั่งซื้อ) มีความไม่แน่นอนและต่อเนื่อง

สรุป

ข้อมูลที่ได้ ได้นำเสนอถึงความเป็นมาและแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ผ่านมา ซึ่งแต่ละห้วงเวลาจะมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น โดยในระยะแรกการผลิตยุทธโศปกรณ์ ต่างๆ เป็นภาระของฝ่ายราชการทหารโดยเฉพาะ แม้ระยะต่อมาได้มีภาคเอกชนเข้ามาร่วมกระบวนการผลิตมากขึ้น แต่ยังมีอุปสรรคสำคัญหลายประการในอดีต เช่น กฎหมาย ระเบียบคำสั่ง หรือแนวทางการกำหนดนโยบายของรัฐบาลชุดก่อนๆ ยังขาดความชัดเจน โครงสร้างของคณะกรรมการที่กำกับดูแลนโยบาย และการปฏิบัติในบริบทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยที่ไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ไม่สามารถตอบโจทย์ หรือผลักดันอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้ก้าวเดินได้ รวมทั้งปัญหาในด้านอื่นๆ ซึ่งในบทต่อไป ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ในปัจจุบัน การเปรียบเทียบโครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ การแสวงหาคัดเลือก และพัฒนาตามแนวทางนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกรวมทั้งเสนอแนะยุทธศาสตร์ในแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

บทที่ ๔

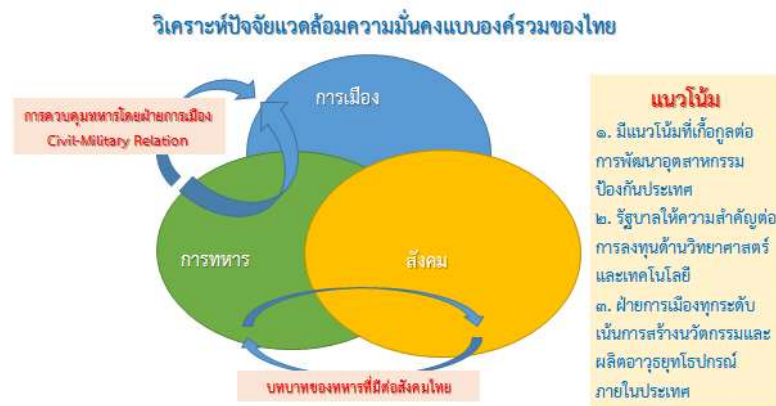
การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม ในครั้งนี้ดำเนินการโดยศึกษาถึงความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ เพื่อกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรมมีความเหมาะสม วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค กำหนดแนวทางการสนับสนุนภาคเอกชนของไทยให้มีขีดความสามารถในการผลิตและจำหน่ายให้แก่ผู้ใช้ภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการรับรองมาตรฐานสากล เพื่อให้ภาคเอกชนภายในประเทศของประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ตลอดจนศึกษาแนวทางการสนับสนุนจากภาครัฐของโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เหมาะสมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีสาระสำคัญและรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑. วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค
๒. ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการพัฒนาไปสู่การผลิตโดยภาคเอกชน
๓. เขตเศรษฐกิจพิเศษกับการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
๔. ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
๕. การกำหนดแนวทางการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ประเทศไปสู่เชิงพาณิชย์ที่เหมาะสม
๖. สรุป

วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค

๑. วิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมความมั่นคงแบบองค์รวมของไทยในปัจจุบัน แผนภาพที่ ๔-๑ วิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมความมั่นคงแบบองค์รวมของไทย

แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ต้องวิเคราะห์จากปัจจัยพื้นฐานของประเทศไทย ที่ส่งผลกระทบต่อสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และสังคมจิตวิทยา ซึ่งจะเกื้อหนุน ผลักดัน ตอบโจทย์ การพัฒนาต่าง ๆ ของประเทศได้ ปัจจัยความสำเร็จที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เป็นรูปธรรม มีอยู่ ๕ ประเด็นหลักประกอบด้วย

๑. การบูรณาการการผลิต การรวมการจัดหายุทโธปกรณ์ที่ผลิตใน กระทรวงกลาโหม และกำหนดรายการยุทโธปกรณ์ที่ให้ภาคเอกชนภายในประเทศเป็นผู้ผลิต

๒. รายการยุทโธปกรณ์ที่ได้รับต้นแบบวิจัยไปทดลองใช้งานแล้วเป็นไปตามมาตรฐาน ให้กำหนดเป็นรายการจัดหาภายในประเทศ

๓. ร่วมกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางด้านมาตรฐานของ กระทรวงกลาโหม

๔. กำหนดแนวทางในการตั้งโรงงานประกอบหรือผลิตชิ้นส่วนอะไหล่ของยุทโธปกรณ์ที่สำคัญร่วมกับมิตรประเทศ พร้อมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีขีดความสามารถในการพัฒนา การปฏิบัติ บำรุงยุทโธปกรณ์ที่ประจำการในไทยและภูมิภาค

๕. ควบคุม ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ ภาคเอกชนและโรงงานของภาครัฐอื่น ๆ ทั้งในเรื่อง การวิจัย การตลาด และแหล่งเงินทุนหลักการ/ แนวคิดการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของไทยจะต้องเริ่มจากอุปสงค์ ความต้องการจัดหายุทโธปกรณ์ของไทยจากภายในประเทศ และ จากต่างประเทศ จากผู้ผลิตภาครัฐ และภาคเอกชนภายในประเทศ สิ่งสำคัญคือ คุณภาพผลิตภัณฑ์ ต้องมีมาตรฐานกลาง ที่ส่งเสริมผู้ผลิต และให้ผู้ใช้มี

ความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ การให้อำนาจ/การควบคุม พ.ร.บ. ให้อำนาจการตลาด/การขาย มาตรการจูงใจ/ส่งเสริมภาคเอกชนในระดับชาติ ยกเว้นอากรนำเข้า, ยกเว้นภาษีค่าใช้จ่ายด้านวิจัยพัฒนา, ส่งเสริมการลงทุน การบริหารจัดการ แผน/ยุทธศาสตร์ในทุกๆระดับ ที่คำนึงถึงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

สาเหตุในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่สำคัญอย่างยิ่งของการเจริญเติบโต และการพัฒนาของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ ข้อจำกัดในการขายของโรงงาน/บริษัท ที่จะต้องขายให้แก่ทหาร ตำรวจ หรือส่วนราชการเท่านั้น กฎ ระเบียบ ยังไม่ขยายผลหรือเอื้ออำนวยให้ขายกับภาคเอกชน จึงทำให้การตลาดมีความแคบ ซึ่งรวมถึงอุปสรรคด้านทัศนคติที่สั่งสมมานานตามวัฒนธรรมแบบไทยระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ดังนั้นปัญหาอุปสรรคที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีดังนี้

๑. โครงสร้างที่ไม่มีฝ่ายขาย และงบประมาณสำหรับการขาย ในการดำเนินการของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เริ่มต้นจากการสั่งซื้อ หลังจากนั้น หน่วยงานราชการที่มีโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จะดำเนินการกรรมวิธี เพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ และนำส่งมอบให้กับผู้สั่งซื้อ เป็นการครบวงจร

จุดเริ่มต้นของการดำเนินการอยู่ที่ “ใบสั่งซื้อ” ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญ ที่จะทำให้อุปสงค์ของการผลิตเริ่มต้นได้ การตลาดถูกจำกัดตามวัตถุประสงค์ของระเบียบเงินกองทุน คือ ต้องขายให้กับเหล่าทัพ หรือส่วนราชการ และการกำหนดมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ของกองทัพ ผลิตภัณฑ์บางชนิดสามารถจำหน่ายให้เฉพาะเหล่าทัพ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเท่านั้น สำหรับตลาดต่างประเทศนั้น การดำเนินการทางด้านการตลาดไม่สามารถให้เอกชนเป็นผู้แทนขายได้โดยตรง

๒. ข้อจำกัดที่ขายให้ได้เฉพาะ ทหาร และตำรวจ

อุปสรรคที่สำคัญอย่างยิ่งของการเจริญเติบโตและการพัฒนาของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ ข้อจำกัดในการขายของโรงงาน/บริษัทเหล่านี้ ซึ่งจะต้องขายให้แก่ทหาร ตำรวจ หรือส่วนราชการเท่านั้น กฎ ระเบียบ ยังไม่ขยายผลหรือเอื้ออำนวยให้ขายกับภาคเอกชน จึงทำให้การตลาดมีความแคบ การผลิตน้อยทำให้ต้นทุนสูง ราคาขายสูงตาม ไม่สามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ และมีผลต่อการวิจัย พัฒนา คุณภาพของผลิตภัณฑ์ เพราะความต้องการมีไม่มากพอที่จะดำเนินการวิจัยพัฒนา

จากสาเหตุในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหมในเรื่องแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เป็นรูปธรรมของ กระทรวงกลาโหม และร่วมพิจารณามาตรการจูงใจและการขยายโอกาสการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเอกชน ผลการสัมมนาและการสัมภาษณ์ คือ

๑. ภาคเอกชนเห็นว่าการจัดแผนความต้องการจัดหา สป.๕ จากหน่วยผลผลิตของ กท. และผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ ระยะ ๕ ปี จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาครัฐและภาคเอกชน

๒. เสนอให้แก้ไขกฎหมายที่ กท. รับผิดชอบเกี่ยวกับการออกใบอนุญาต เช่น การครอบครอง, การนำเข้า-ส่งออก และการประกอบกิจการโรงงานผลิตอาวุธ โดยขอให้ระยะเวลาจากเดิมมีอายุ ๑ ปี เป็นมีอายุ ๓ ปี

๓. การส่งเสริม จะสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีความเข้มแข็งในขั้นต้น โดยผลักดันกลุ่มอุตสาหกรรม อาวุธ, กระจก และวัสดุระเบิด และกลุ่มยานยนต์ของภาคเอกชน เข้าเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และการจัดทำแผนการพัฒนาเป็นการนำร่องให้ภาครัฐส่งเสริมผลผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการพาณิชย์ ทั้งนี้การบูรณาการภายในกลุ่มภาคเอกชนด้วยกันเองเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งภาคเอกชนแต่ละกลุ่มจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายจัดสรรขอบเขตงานตามความสามารถให้สอดคล้องกัน เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนในภาพรวมของประเทศ

๔. ด้านความร่วมมือภาครัฐและเอกชน มีความเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักมาตรฐานของ กท. เพื่อเป็นองค์กรกลางในการกำหนดมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ โดยเฉพาะรายการที่ผลิตและใช้ร่วมกันตั้งแต่ ๒ เหล่าทัพขึ้นไปทั้งนี้ในปี ๒๕๖๐ จะจัดตั้งสำนักมาตรฐานทางทหารของ วท.กท. เพื่อทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการขององค์กรกลางดังกล่าว ซึ่งได้แก่คณะกรรมการมาตรฐานยุทธโธปกรณ์กลาโหม (กมย.กท.) โดยลำดับแรก จะทำการกำหนดมาตรฐานกลางของกระสุน ดินส่งกระสุน และองค์ประกอบ ที่ทุกฝ่ายให้การยอมรับสามารถใช้ได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ เข้าประเมินและให้การรับรองมาตรฐานของหน่วยผลิตทั้งภายใน กท. และภาคเอกชน เพื่อให้หน่วยใช้ซึ่งได้แก่กองทัพมีความเชื่อมั่นและใช้คุณลักษณะเฉพาะดังกล่าวเพื่อดำเนินกรรมวิธีจัดหา และเมื่อผู้ผลิตสามารถปรับปรุงคุณภาพและส่งออกต่างประเทศได้ จะกำหนดมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ให้สูงขึ้นต่อไป

๒. วิเคราะห์ปัจจัยปัญหาและอุปสรรคแนวทางแก้ปัญหอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไทย

จากการศึกษาการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกองทัพไทย ซึ่งกำหนดให้ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก จะมีเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงกลาโหม คือ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ได้มาจากการดำเนินงานของคณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๑๙๕/๒๕๕๒ ดังนี้

๒.๑ คณะกรรมการนโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร มี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารเป็น กรรมการและเลขานุการ

๒.๒ คณะกรรมการบริหารงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงาน ทหาร มี ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็น ประธานกรรมการ และเสนาธิการศูนย์การอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นกรรมการและเลขานุการ

๒.๓ คณะกรรมการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มี รอง ปลัดกระทรวงกลาโหมเป็น ประธานกรรมการ (รับผิดชอบสายงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร)และเสนาธิการกรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศและพลังงานทหารเป็นกรรมการและเลขานุการ และมีหน่วยงานกึ่งราชการที่อยู่ในการ กำกับดูแลของ กระทรวงกลาโหม ที่ดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ

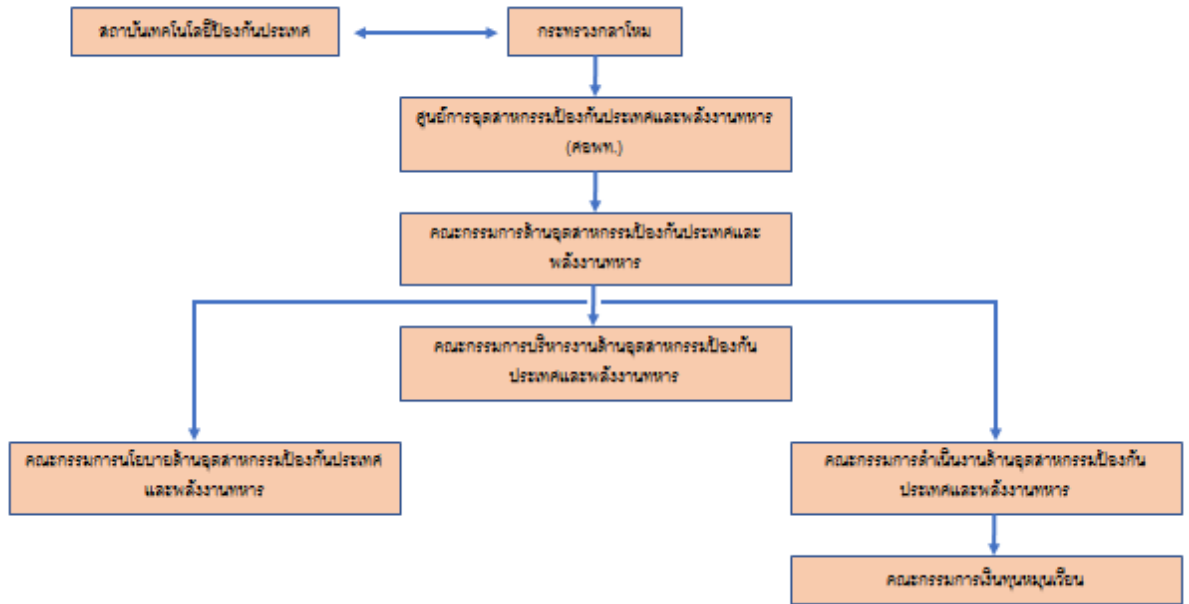
สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นองค์การมหาชน ไทย ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมไทย มีภารกิจในการดำเนินการวิจัย โครงการขนาดใหญ่ด้านยุทธโศปกรณ์ที่ต้องใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง ทำการวิจัยและ พัฒนาจากระดับองค์ความรู้ที่มีอยู่ไปสู่ระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ของ กระทรวงกลาโหม ตลอดจนพัฒนายุทธโศปกรณ์ต้นแบบตามความต้องการของเหล่าทัพ

คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ปลัดกระทรวง กลาโหม เสนาธิการทหาร เสนาธิการเหล่าทัพ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๔ ท่าน และ ผู้อำนวยการ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ที่แต่งตั้งตามพระราชบัญญัติการ บริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ.๒๕๕๘ ในการพิจารณาบริหารโครงการต่าง ๆ และปฏิบัติตามระเบียบ กระทรวงกลาโหมว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

โรงงานของภาคเอกชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของ เอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ จะมี กรมการอุตสาหกรรมทหารฯ เป็นผู้พิจารณาในขั้นต้น และมี คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ (กมย.กท.) และคณะกรรมการควบคุมและพัฒนา อุตสาหกรรม (คพอท.) เป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้จัดตั้ง หรือต่อใบอนุญาต ทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธ สำหรับราชการทหาร และตำรวจ

แผนภาพที่ ๔-๒ โครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

การดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล และความต่อเนื่องของนโยบายลงมาสู่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เข้าสู่คณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร และถึงเหล่าทัพ มีประเด็นศึกษาที่สามารถเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างในเรื่องการบริหารงาน กับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในประเทศ และรูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศที่มีความแตกต่างทางด้านโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน กล่าวคือ ในระดับนโยบายของรัฐ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะดำรงความมุ่งหมาย และมีความชัดเจนในเรื่องอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแบบกว้าง ๆ คณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร เพียงนำแนวนโยบายมาแปร และกำหนดหนทางปฏิบัติอีกชั้นตอนหนึ่ง ซึ่งหนทางปฏิบัตินั้นก็เกิดจากการศึกษาความเป็นไปได้ โดยยึดถือเหล่าทัพเป็นหลัก ขณะเดียวกัน ผู้แทนเหล่าทัพที่เป็นคณะกรรมการก็ไม่สามารถตัดสินใจหรือตกลงใจอะไรได้ ต้องนำข้อยุติไปทำข้อพิจารณาเสนอให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาตกลงใจอีกครั้งหนึ่ง

ดังนั้นจะเห็นว่า การผลักดันนโยบาย ซึ่งในการจัดตั้งหรือสนับสนุนงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในช่วงเริ่มต้นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำรงความมุ่งหมาย ผลักดันนโยบายถึงผู้ปฏิบัติที่ตกลงใจได้โดยตรง รวมทั้งให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง มีเอกภาพ และทิศทางเดียวกัน จึงจะทำให้ประสบผลสำเร็จ

การดำเนินการตามนโยบายและความต่อเนื่องของนโยบายของรัฐบาลลงมาสู่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เข้าสู่คณะกรรมการ ฯ และถึงเหล่าทัพ มีประเด็นที่น่าศึกษาแตกต่างจากโครงสร้างการบริหารนิคมอุตสาหกรรมมาตาพุด กล่าวคือ ในระดับนโยบายของรัฐ

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ที่จะดำรงความมุ่งหมายและมีความชัดเจนโดยตรงในเรื่องอุตสาหกรรมป้องกันประเทศนั้น ส่วนใหญ่เป็นภาพรวมโดยทั่วไป จากนั้น คณะกรรมการ ฯ จึงนำแนวนโยบายมาแปร และกำหนดเป็นหนทางปฏิบัติอีกขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งหนทางปฏิบัตินั้นก็เกิดจากการศึกษาความเป็นไปได้ โดยยึดถือเหล่าทัพเป็นหลัก ขณะเดียวกัน ผู้แทนเหล่าทัพที่เป็นคณะกรรมการไม่สามารถ ตัดสินใจ ต้องนำข้อยุติไปทำข้อพิจารณาเสนอเหล่าทัพอีกครั้งหนึ่ง

โดยทั่วไปแล้ว การจะผลักดันนโยบายใด ๆ ให้เกิดผลปฏิบัติจริง จำเป็นต้องมีการสนับสนุนอย่างจริงจัง อย่างมีเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเริ่มต้นอย่างงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่การผลักดันนโยบาย ในการจัดตั้งหรือสนับสนุนงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จะต้องดำรงความมุ่งหมาย มีการผลักดันนโยบายจนถึงผู้ปฏิบัติที่มีอำนาจตกลงใจโดยตรง รวมทั้งให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง อย่างมีเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามรูปแบบของการดำเนินการดังกล่าว

ข้อจำกัดของโรงงานในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม คือ ไม่สามารถให้บริการแบบครบวงจร (One Stop Service) ไม่สามารถรวมโรงงานเพื่อสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการจัดระเบียบ กำหนด มาตรฐานต่าง ๆ ได้และข้อจำกัดของโรงงานเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ นั้น จะเป็นเรื่องของความมั่นคงของประเทศ ตลอดจนอุปสรรคจาก กฎ ระเบียบของภาครัฐ ที่มีรายละเอียดซับซ้อน จนบางครั้งอาจมีผลกระทบกับการวางแผนของบริษัท ในการค้าขายกับระบบโลกาภิวัตน์ได้

การดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของประเทศที่ประสบผลสำเร็จ จะมุ่งไปสู่การพัฒนาให้เอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการโดยอิสระ มีหน่วยงานกลางของรัฐเป็นผู้กำหนดนโยบาย เชื่อมโยงและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้กับองค์กรรัฐหรือภาคเอกชนในด้านการผลิต ตลาด และการวิจัย โดยใช้ศักยภาพของภาครัฐ สนับสนุนภาคเอกชน เช่น ทุน เทคโนโลยี ความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ ประสิทธิภาพการเตรียมการให้สามารถแปรเปลี่ยนเป็นอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ เพราะผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศนั้นจำเป็นต้องใช้การลงทุนที่สูง และใช้เทคโนโลยีค่อนข้างมาก เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าในการนำไปใช้ในเรื่องความมั่นคง หรือปกป้องทรัพยากรของประเทศนั้น ๆ จึงจะเห็นว่าเป็นตลาดที่กว้างและมีการแข่งขันสูง ประเทศที่เจริญแล้วจึงใช้จุดแข็งทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนมาเกื้อกูลและชดเชย กัน โดยคำนึงถึงความคล่องตัว และความเป็นอิสระเป็นหลัก โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชาติด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

๓. วิเคราะห์กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

โดยสรุปแล้ว การดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของประเทศที่ประสบผลสำเร็จ จะมุ่งไปสู่การพัฒนาให้เอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการโดยอิสระ รัฐมีบทบาทเป็นผู้กำหนดนโยบายและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้กับองค์กรรัฐหรือภาคเอกชน มีคณะกรรมการที่สามารถกำหนดนโยบาย และดำเนินการทางธุรกิจโดยอิสระ ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ใช้ศักยภาพของภาครัฐ สนับสนุนภาคเอกชน เช่น ทุน เทคโนโลยี ความคล่องตัวในการบริหารเชิง

ธุรกิจ ประสิทธิภาพการเตรียมการให้สามารถแปรเปลี่ยนเป็นอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ เพราะผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศนั้นจำเป็นต้องใช้การลงทุนที่สูง และใช้เทคโนโลยีค่อนข้างมาก เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าในการนำไปใช้ในเรื่องความมั่นคง หรือปกป้องทรัพยากรของประเทศนั้น ๆ จึงจะเห็นว่าเป็นตลาดที่กว้างและมีการแข่งขันสูง ประเทศที่เจริญแล้วจึงใช้จุดแข็งทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนมาเกื้อกูลและชดเชยกัน โดยคำนึงถึงความคล่องตัว และความเป็นอิสระเป็นหลัก โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชาติด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

แนวทางการแก้ปัญหาการพัฒนาไปสู่การผลิตโดยภาคเอกชน

วิวัฒนาการของการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐ เพื่อให้มีการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน โดยเริ่มขึ้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕-๒๕๑๙) ได้มีการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยขึ้น เพื่อพัฒนาสถาบันทางการเงิน รูปแบบการบริหาร กำหนดให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ ภาครัฐกำกับดูแลตามกฎหมาย ธนาคารพาณิชย์เพิ่มวงเงินกู้ยืมแก่เกษตรกรในอัตราส่วนของเงินกู้ยืมทั้งหมดสูงขึ้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) บทบาทของสถาบันเอกชนได้ขยายตัวมากขึ้น สถาบันธุรกิจเอกชน ๓ องค์กร คือ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย, สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย ได้จัดตั้งองค์กรร่วมเป็นการถาวร ในรูปแบบของคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.) ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนต่างประเทศและรัฐบาล และในปี ๒๕๒๔ รัฐบาลโดยการนำของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ขึ้นโดยมี นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ทั้งนี้ได้มีแนวทางที่สำคัญคือ เพื่อที่จะสนับสนุนให้สถาบันเอกชนมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และให้มีระบบประสานงานกันระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน ให้กระชับมากขึ้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (๒๕๒๕-๒๕๒๙) ได้มีนโยบายที่กำหนดให้รัฐต้องพัฒนาสถาบันธุรกิจเอกชน ให้เป็นองค์กรที่สำคัญ โดยจะมอบหมายความรับผิดชอบ รวมทั้งอำนาจหน้าที่บางส่วนของรัฐแก่สถาบันธุรกิจเอกชน เป็นผู้ดำเนินการเพื่อเป็นการแบ่งเบาความรับผิดชอบของรัฐ และได้เกิดโครงการร่วมระหว่างภาครัฐกับเอกชน ซึ่งพร้อมจะดำเนินการได้ เช่น การประหยัดการใช้พลังงานในสาขาอุตสาหกรรม การส่งเสริมตลาดต่างประเทศสำหรับสินค้าออก การส่งเสริมตลาดของธุรกิจการท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนให้สถาบันธุรกิจเอกชนปรับปรุงขีดความสามารถในการบริการ เพื่อสนองตอบความรับผิดชอบที่จะเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ได้มีการมอบหมายให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการในกิจการบางส่วน อันเป็นการเพิ่มความสะดวกและความคล่องตัวแก่ผู้มาใช้บริการ ได้แก่ การหักบัญชีธนาคารพาณิชย์ ในกรณีเสียค่าบริการสาธารณะ เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ตลอดจนการให้เอกชนเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพสินค้า หรือรับรองคุณภาพสินค้า เป็นต้น

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (๒๕๓๐-๒๕๓๔) ได้มีแนวทางการปรับปรุงกลไกการให้บริการของรัฐ และการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการ ในกิจการ

บางส่วนของภาครัฐบาล ได้ออกนโยบายการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน โดยมีแนวทาง ให้รัฐต้องลดบทบาทด้านการลงทุนของรัฐ และสนับสนุนเอกชนลงทุนแทน เท่าที่จะทำได้ โดยยึดหลักการแข่งขันเสรี และความเป็นธรรมแก่สังคม นอกจากนี้รัฐจะส่งเสริมให้เอกชน เข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในกระบวนการบริหารเศรษฐกิจ เช่น การมอบความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่บางส่วน ให้กับองค์กรภาคเอกชน และการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุน และบริหารงาน รัฐวิสาหกิจตามรายละเอียดในแผนรัฐวิสาหกิจ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ (๒๕๓๕-๒๕๓๙) ได้มีนโยบายเพิ่มบทบาทการดำเนินงานร่วมกับภาคเอกชน โดยกำหนดรูปแบบในการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน ในการร่วมพัฒนารัฐวิสาหกิจ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการซึ่งเดิมรัฐทำในลักษณะผูกขาดแต่ผู้เดียว เช่น การให้เอกชนตรวจสอบสภาพรถยนต์แทนภาครัฐ การร่วมทุนดำเนินการ การทำสัญญาว่าจ้างเอกชน เพื่อดำเนินกิจกรรมบางอย่างของรัฐวิสาหกิจ หรือทำสัญญาจ้างเอกชนมาบริหารงานของรัฐวิสาหกิจ ตลอดทั้งการเปิดโอกาสให้เอกชนมาลงทุนและบริหารในโครงการใหม่ ๆ ของรัฐวิสาหกิจ โดยมีเงื่อนไขให้ทำการโอนสิทธิ์ให้กับรัฐ เมื่อสิ้นสุดสัญญา นอกจากนี้ได้กำหนดแนวทางให้ปรับขนาดและโครงสร้างองค์กรภาครัฐ ให้มีขนาดกะทัดรัด โดยใช้มาตรการเสริมต่าง ๆ เช่น การจ้างเหมาเอกชนในงานบางเรื่อง เพื่อลดภาระของราชการ และจำนวนข้าราชการและลูกจ้างให้น้อยลง

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (๒๕๔๐-๒๕๔๔) ได้มีแนวทางปรับบทบาทของระบบราชการจากการตรวจสอบ ควบคุม เป็นการกำกับดูแล ส่งเสริม พร้อมทั้งลดบทบาท ในการดำเนินกิจกรรมของภาครัฐ เพื่อส่งเสริมให้ภาคประชาชนและภาคเอกชน เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ลดขนาดระบบราชการโดยจำกัดการขยายตัวของหน่วยราชการและตรึงกำลังคนภาครัฐ พร้อมทั้งเร่งรัดการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ทั้งภารกิจ บุคลากร และขั้นตอน การทำงาน ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่เป็นอยู่อย่างจริงจัง สนับสนุนให้ภาคเอกชน มีบทบาทเพิ่มขึ้นในการลงทุนด้านบริการ การศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านบริการ โครงสร้างพื้นฐาน อย่างเต็มศักยภาพ ฯลฯ โดยให้เป็นการแข่งขันโดยเสรีที่คำนึงถึงประโยชน์ด้านคุณภาพ และราคา บริการที่เหมาะสมต่อผู้ใช้บริการเป็นหลักแทนผลประโยชน์ตอบแทนที่เอกชนให้แก่รัฐ นอกจากนี้ให้มีการทบทวน ข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและระเบียบที่เปิดโอกาส หรือเพิ่มบทบาทภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินแผนงานโดยการปรับกฎระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่ล้าสมัย ให้สนับสนุนส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิภาพอีกด้วย

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (๒๕๔๕-๒๕๔๙) ในส่วนของยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอย่างเป็นขั้นตอน โดยให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านการปรับองค์กรและการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี การสนับสนุนบทบาทการลงทุนของภาคเอกชน ที่คำนึงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการเพื่อลดภาระการลงทุนภาครัฐ และเป็นทางเลือกให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพดีขึ้น

ขณะเดียวกัน ก็มีการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลโครงสร้างพื้นฐานรายสาขาให้ได้มาตรฐาน ทั้งในด้านคุณภาพและอัตราค่าบริการ เพื่อให้การแปรรูปรัฐวิสาหกิจเกิดความเป็นธรรมต่อผู้ให้และใช้บริการ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนร่วม

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) แนวคิดหลักภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาของประเทศในอนาคต ตลอดทั้งการทบทวนผลการพัฒนาและสถานะของประเทศ ได้สะท้อนถึงปัญหา เรื่องโครงสร้างการพัฒนาของประเทศที่ไม่สมดุล ไม่ยั่งยืน และอ่อนไหวต่อผลกระทบจากความผันผวนของปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวหันมาทบทวนกระบวนทัศน์การพัฒนาในทิศทางที่พึ่งตนเองและมีภูมิคุ้มกันมากขึ้น โดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อการพัฒนาประเทศให้สามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงในกระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จำเป็นต้องสร้างความแข็งแกร่งของระบบ และโครงสร้างต่าง ๆ ภายในประเทศ ให้อยู่บนหลักธรรมาภิบาลและประชาธิปไตย โดยบูรณาการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและทุกระดับ กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาให้ทั่วถึงเป็นธรรม โดยต้องดำเนินการรักษาและเสริมสร้างความมั่นคงควบคู่ไปด้วย อันจะสนับสนุนให้การบริหารจัดการประเทศสู่ดุลยภาพ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง นำไปสู่สันติสุขและความยั่งยืน

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ บนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) สาระสำคัญของ "แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒" ดังนี้ สาระสำคัญของกรอบรูปแบบและเค้าโครงเบื้องต้นของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จะสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว ๒๐ ปี ในลักษณะของการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ระยะยาวลงสู่การปฏิบัติในช่วงเวลา ๕ ปี โดยมีวิสัยทัศน์ สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน กรอบวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข กรอบหลักการของการวางแผนที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน รัฐบาลมีนโยบายในการสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเร่งสร้างสังคมที่มีคุณภาพ โดยการขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ตลอดจนการวางแผนการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในระยะยาว ครอบคลุมถึงการพัฒนาระบบสุขภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การสร้างความมั่นคง มั่งคั่งทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นสิ่งสำคัญที่ประเทศจะต้องมีทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวที่ชัดเจน โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง เพื่อผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศที่มุ่งสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ในอนาคต สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศในระยะ ๕ ปี จะยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับก่อนหน้า เพื่อให้การพัฒนาในทุกมิติมีการบูรณาการบนทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล รวมถึงมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี สอดคล้องกับภูมิสังคม การพัฒนาทุกด้าน มีดุลย

ภาพ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และระบบนิเวศน์ มีความสอดคล้อง เกื้อกูล และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยการพัฒนาในมิติหนึ่งต้องไม่ส่งผลกระทบต่อมิติอื่นๆ รวมทั้งต้องมุ่งเน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” สร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนาคนทุกวัยให้เป็น คนดี คนเก่ง มีศักยภาพ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทั้งในภาคการผลิตและภาคบริการเพื่อสร้างความเข้มแข็ง มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมนำไปสู่การสร้างสังคมที่พึงปรารถนา รวมถึงมีจิตอนุรักษ์ รักษา ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องและเหมาะสม

จะเห็นว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ ๓ ปี ๒๕๑๖ เป็นต้นมา รัฐได้เริ่มกำหนดแนวทางให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมในกิจการของภาครัฐ และมีการวิวัฒนาการมาตามลำดับ ในส่วนของภาคเอกชนได้ก่อให้เกิดองค์กรร่วมถาวร เช่น คณะกรรมการร่วมภาคเอกชน 3 สถาบัน (กกร.) และจัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ (กรอ.) ในส่วนของภาครัฐได้มีการปรับปรุงกลไกภาครัฐให้เอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชน กำหนดนโยบายประสานความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้าดำเนินการในกิจการซึ่งเดิม รัฐทำในลักษณะผูกขาดแต่ผู้เดียว มีการปรับองค์กรภาครัฐและจ้างเหมาเอกชนในบางงาน และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ ได้มีแนวทางปรับบทบาทของระบบราชการจากการตรวจสอบ ควบคุม เป็นการกำกับ ดูแล ส่งเสริม พร้อมทั้งลดบทบาทในการดำเนินกิจกรรมของภาครัฐ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้น นอกจากนี้ให้มีการทบทวนปัญหาและข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและระเบียบที่เปิดโอกาส หรือเพิ่มบทบาทภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมให้กว้างขวางขึ้น

โดยสรุปแล้วกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่พึงปรารถนา คือ

๑. สร้างหลักประกันในความมั่นคงด้านการทหาร ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งในภาวะปกติและภาวะสงคราม
๒. ลดการสูญเสียงบประมาณรายจ่าย ในการซื้อยุทธปัจจัยจากต่างประเทศ
๓. ลดบทบาทในการดำเนินกิจกรรมของภาครัฐ ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชน โรงงานของภาครัฐอื่น ๆ เข้ามามีบทบาทมากขึ้น
๔. เพิ่มรายได้จากการขายยุทธภัณฑ์ หากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยมีความเจริญก้าวหน้าและทันสมัย

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือ สศช. (Office of the National Economics and Social Development Council) หรือ สภาพัฒน์ เป็นหน่วยงานราชการ ภายในส่วนสังกัดของสำนักงานรัฐมนตรี มีหน้าที่ จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงระยะเวลา 5 ปี และวิเคราะห์ ประเมินแผนงานและโครงการพัฒนาของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการ ติดตามผลการดำเนินงาน ของบริษัทเอกชนในโครงการที่มีการลงทุนหรือมีทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป ตาม

พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 หน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย จากคณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีโดยเฉพาะ เช่น เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการพิเศษ อาทิ คณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก คณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ ซึ่งคณะกรรมการเหล่านี้มีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และเมื่อ วันที่ ๒๒ ม.ค. ๒๕๖๒ ครม. เห็นชอบศึกษารายละเอียดรูปแบบการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน (Southern Economic Corridor - SEC) ใน 4 จังหวัดภาคใต้ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอ เพื่อเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และต้นแบบการพัฒนาศูนย์ความเจริญภูมิภาค

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (Industrial Estate Authority of Thailand ชื่อย่อ IEAT : กนอ.) เป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม ก่อตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๙ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาและจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม จัดพื้นที่สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมให้เข้าร่วมกันอย่างมีระบบและมีระเบียบ และเป็นกลไกของภาครัฐในการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมออกไปสู่ภูมิภาค ในวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ แทน ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ที่ถูกยกเลิก การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมส่งเสริมและสนับสนุนเอกชนหรือองค์กรของรัฐจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม
๒. จัดให้มีและให้บริการในระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ซึ่งจำเป็นแก่การประกอบอุตสาหกรรม
๓. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนลงทุนและให้บริการในระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ซึ่งจำเป็นแก่การประกอบอุตสาหกรรม
๔. จัดให้มีระบบและการจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกันและบรรเทาอุบัติภัยจากอุตสาหกรรม
๕. อนุญาต อนุมัติ การประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรมและจัดให้ได้เพิ่มเติมซึ่งสิทธิประโยชน์ สิ่งจูงใจ และการอำนวยความสะดวกแก่การประกอบอุตสาหกรรม

นิคมอุตสาหกรรม หมายถึง เขตพื้นที่ดินซึ่งจัดสรรไว้สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปอยู่รวมกันอย่างเป็นสัดส่วน ประกอบด้วย พื้นที่อุตสาหกรรม สิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ โรงกำจัดน้ำเสียส่วนกลาง ระบบป้องกันน้ำท่วม ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ นอกจากนั้นยังประกอบด้วย บริการอื่นที่จำเป็น อาทิ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ธนาคาร ศูนย์การค้า ที่พักอาศัยสำหรับคนงาน สถานีบริการน้ำมัน เป็นต้น

ศูนย์เทคโนโลยีเพื่อความมั่นคงของประเทศและการประยุกต์เชิงพาณิชย์

ศูนย์เทคโนโลยีเพื่อความมั่นคงของประเทศและการประยุกต์เชิงพาณิชย์ หรือ National Security and Dual-Use Technology Center (NSD) จัดตั้งขึ้นโดย สวทช. เพื่อขับเคลื่อน New S-Curve ที่ ๑๑ การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐ และพัฒนานวัตกรรมรับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตามที่ความมั่นคงของประเทศ ถูกกำหนดให้เป็นประเด็นสำคัญหนึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) โดยมีเป้าหมายสำคัญในเรื่องการสร้างความปลอดภัย ปลอดภัย พร้อมรับมือภัยพิบัติและภัยคุกคามในทุกรูปแบบ อีกทั้งรัฐบาลมีนโยบายผลักดันให้อุตสาหกรรมเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เป็น S-Curve ตัวที่ ๑๑ รับผิดชอบในการส่งเสริมและวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีสองทาง (Dual-Use) ที่สามารถนำไปใช้งานได้ทั้งในการกิจด้านความมั่นคงและภาคพลเรือนทั่วไปเชิงพาณิชย์ เพื่อให้เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานวิจัย พัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อความมั่นคงของประเทศ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

เขตเศรษฐกิจพิเศษกับการบริหารจัดการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

พระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือที่เรียกกันว่า “พ.ร.บ. อีอีซี” กฎหมายฉบับนี้ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศครั้งใหญ่ สิ่งที่น่าสนใจปรากฏอยู่ในคำปรารภซึ่งกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการตรากฎหมายนี้ว่าเป็นไปเพื่อ “พัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกให้เป็นระบบและโดยสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” โดยคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้กำหนดให้ ‘อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ’ เป็นหนึ่งใน ‘กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ’ ซึ่งมีจำนวน ๑๒ กลุ่ม โดยอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศอยู่ในอันดับที่ ๑๑ ทั้งนี้ อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศเป็นโครงสร้างพื้นฐานและหลักประกันทางด้านความมั่นคง ของประเทศต่อความพร้อมรบของกองทัพ

การดำเนินงานเพื่อพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษนั้นจะเริ่มต้นจากการจัดทำแผนนโยบาย แผนภาพรวมเพื่อการพัฒนา ตลอดจนแผนต่าง ๆ เช่น แผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เป็นต้น ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบาย หลังจากนั้น สำนักงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการจัดทำ “แผนผัง” การใช้ประโยชน์ที่ดินและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคให้เป็นไปตามแผนข้างต้น ซึ่งเมื่อแผนผังดังกล่าวได้รับการอนุมัติแล้วจะมีผลให้ผังเมืองที่ใช้บังคับอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ อยู่ก่อนแล้วจะถูกยกเลิกไป และกรมโยธาธิการและผังเมืองจะต้องจัดทำผังเมืองใหม่ให้สอดคล้องกับแผนผังนั้น นโยบาย แผนภาพรวม และแผนผังที่ถูกประกาศใช้แล้วย่อมผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติตาม การจัดตั้ง “เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ” เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง รวมทั้งอุตสาหกรรมอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้การประกอบกิจการในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็วมากขึ้น เป็นต้นว่ากำหนดให้

อำนาจในการอนุมัติ อนุญาต ให้ความเห็นชอบ รับจดทะเบียน หรือรับแจ้งตามกฎหมาย ๘ ฉบับ (เช่น กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองบางเรื่อง รายละเอียดของกฎหมายต่างๆ และสิทธิประโยชน์ โดยหากมองจาก พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จะพบว่า พื้นที่โซนอีอีซีได้มีกฎหมายแยกออกมาจากกฎหมายปกติเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการต่างๆ หากกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้แสวงหาประโยชน์จากสิทธิประโยชน์เหล่านี้ จะทำให้กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยมีความก้าวหน้าและมั่นคงต่อไป

ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑. มุมมองของภาครัฐ มองว่าทิศทางการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศของประเทศไทย มีการเปิดกว้างมากขึ้น เนื่องจากรัฐบาลได้ยกเรื่อง การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้เป็นวาระสำคัญทั้งในระดับ นโยบายของกระทรวงสู่ ระดับยุทธศาสตร์ ของประเทศ นับตั้งแต่กระบวนการ ต้นน้ำ คือ การวิจัยและพัฒนา จนกระทั่งไปสู่กระบวนการปลายน้ำ คือ ภาคการผลิต อุตสาหกรรม เพื่อการผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๒. มุมมองของภาคเอกชน มองว่าปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนคือ

๒.๑ ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายภาครัฐ

๒.๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยังไม่ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในเชิงพาณิชย์เท่าที่ควร

๒.๓ ภาครัฐควรพิจารณาจัดซื้อยุทธโปกรณ์จากภาคเอกชน ภายในประเทศเป็นอันดับแรก ดังนั้นภาครัฐจึงควรให้ความสำคัญกับการสร้าง กรอบความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน และปรับปรุงระเบียบต่างๆ ให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในเชิงพาณิชย์มากขึ้น

๓. มุมมองของภาคการศึกษา มองว่าเทคโนโลยีที่ใช้สำหรับพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีหลายระดับ ซึ่งภาคการศึกษาในประเทศไทย ยังไม่มีความพร้อมในการพัฒนาเทคโนโลยีระดับสูงมากนัก เพราะเป็นเทคโนโลยีที่ลงทุนสูง และต้องใช้เวลาในการพัฒนา ดังนั้นความเป็นไปได้ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาคการศึกษาของไทย ควรเริ่มจากเทคโนโลยีระดับพื้นฐานก่อน ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ผลิตจาก วัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรตลอดจนแรงงานในท้องถิ่น มีการทดลอง และปรับปรุงแก้ไขด้วยตนเอง และปรับให้เหมาะสมกับการใช้งานในพื้นที่ เช่น ในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น

การกำหนดแนวทางการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ประเทศไปสู่เชิงพาณิชย์ที่เหมาะสม

การกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เป้าหมายสุดท้าย คือ

“กท. ผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เฉพาะรายการที่จำเป็นเพื่อพึ่งพาตนเอง อย่างยั่งยืน ภายใต้การบริหารงานที่เหมาะสม และควบคุม ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนและโรงงานของภาครัฐอื่น ๆ “

จากการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม การศึกษายุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในบริบทของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ นโยบาย Thailand 4.0 ของรัฐบาล ตลอดจนแผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๓ นั้น ซึ่งจะทราบทิศทาง หลักการในการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การปรับปรุงระบบงานในสายงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และนโยบายของกระทรวงกลาโหม ในการศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยเหมาะสม ตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน โดยวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรคที่อาจบั่นทอนมิให้การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ จะเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยีป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน ประกอบด้วย หน่วยงานด้านนโยบาย หน่วยงานด้านบริหาร และหน่วยงานด้านการปฏิบัติ การจัดลำดับความเร่งด่วนของโครงการ การจัดทำหลักการและแนวทางการจัดทำโครงการวิจัยและพัฒนาการทหาร การกำหนดกลไกในการขับเคลื่อนและบริหารจัดการ รวมทั้ง การบูรณาการงานวิจัยและบริหารจัดการด้านงบประมาณและการติดตามและประเมินผลโครงการ ตลอดจนกำหนดให้มีการทบทวนปรับปรุงยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ทุกๆ วงรอบ อย่างน้อย ๒ ปี หรือเมื่อสถานการณ์ด้านความมั่นคงมีการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญ

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยในปัจจุบันยังมีขนาดเล็ก บริษัทที่มีอยู่ก็เป็นเพียงการสนับสนุนกองทัพในการรับซ่อมบำรุง หรือผลิตผลิตภัณฑ์อุปกรณ์ป้องกันประเทศขนาดเล็กเท่านั้น อีกทั้ง โรงงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมก็มีขีดความสามารถเพียงการซ่อมแซมยุทโธปกรณ์เสียส่วนใหญ่ โดยในการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจะมีคณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานอยู่หลายคณะ กำกับดูแล โดยคณะกรรมการดังกล่าวมีองค์ประกอบเพียงหน่วยราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม ไม่มีภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการพิจารณา กำหนดทิศทาง นโยบาย เพื่อตอบสนองการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีการ

ขยายตัวมากขึ้นตามสถานการณ์โลกที่ทวีความขัดแย้งสูงขึ้นในปัจจุบัน ทั้งความขัดแย้งในด้านผลประโยชน์แห่งชาติ ความขัดแย้งระหว่างชนชาติ และความขัดแย้งทางการเมือง จึงทำให้ภาคเอกชนมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมถึงประชาคมอาเซียนจะทวีความสัมพันธ์ทางด้านการทหารมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ระบบเศรษฐกิจของไทยเป็นระบบเปิด มีการติดต่อเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกที่นำมาสู่ความเสี่ยง ในหลายเรื่องจึงต้องพยายามสร้างหลักประกัน ภูมิคุ้มกันหรือสามารถที่จะบริหารความเสี่ยงมากขึ้น ซึ่งก็ถือว่าเป็นหลักสำคัญหลักหนึ่งของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวันนี้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เป็นโอกาสและมีศักยภาพที่จะสร้างและพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจและ ต่อความมั่นคง ซึ่งขณะนี้หลายประเทศก็ได้หันมาให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากขึ้น

จากสาเหตุดังกล่าวจึงเห็นว่าสาเหตุหนึ่งเกิดจากคำถามที่ว่า ทำไมภาคเอกชนถึงลงทุนในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่น้อยนิด เมื่อเปรียบเทียบกับศักยภาพทางด้านอุตสาหกรรมของภาคเอกชนในส่วนภาคการผลิตอุตสาหกรรมปัจจุบันมีสัดส่วนร้อยละ ๓๙ - ๔๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน

ดังนั้นหากได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบของ คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงาน ให้มีองค์ประกอบ นโยบาย ขอบเขต อำนาจหน้าที่ ที่กว้างขึ้น ชัดเจนเป็นรูปธรรม มิใช่มีเพียงหน่วยงานของกระทรวงกลาโหมเท่านั้น ซึ่งที่ผ่านมาจะเป็นมุมมองทางด้านความมั่นคงเพียงด้านเดียว ขาดมุมมองทางด้านภาคเอกชน ซึ่งเป็นมุมมองที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยอาจมีองค์ประกอบเพิ่มเติมจากกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมภายใต้สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรม หน่วยงานวิจัยภาครัฐและเอกชน องค์กรมหาชน มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะหากภาคเอกชนลงทุนเมื่อไร เศรษฐกิจของประเทศจะเจริญอย่างมั่นคง รวมทั้งเทคโนโลยีจะก้าวหน้าทำให้ประเทศสามารถพึ่งพาตนเองและยืนอยู่บนขาของตนเองได้ ลดความเสี่ยงทางด้านความมั่นคงในเรื่องของภารกิจของการดูแลป้องกันประเทศได้ และที่สำคัญยิ่งขยายไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

จากผลการวิจัยของ พลโท อนิรุจน์ มัสโอติ ได้เสนอการจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อดำเนินการตอบสนองต่อนโยบายคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ และเป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างโรงงานส่วนราชการและภาคเอกชน เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง

โดยกำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ภาคเอกชนภายในประเทศของประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของ องค์กรกลาง ให้เป็นกลไกเชิงนโยบาย (Policy Board) ที่มีบทบาทในการชี้แนะทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมากขึ้นของประเทศมากขึ้น จากเดิมที่มีลักษณะเป็นกลไกประสานงานการพัฒนา โดยมีหน่วยงานในกระทรวงกลาโหม กลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมภายใต้สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หน่วยงานวิจัยภาครัฐและเอกชน

องค์การมหาชน มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยมีหน่วยงานในกระทรวงกลาโหม กลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมภายใต้สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หน่วยงานวิจัยภาครัฐและเอกชน องค์การมหาชน มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการสนับสนุนภาคเอกชนของไทย ให้มีขีดความสามารถในการผลิตและจำหน่ายให้แก่ผู้ใช้ภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการรับรองมาตรฐานสากล ต้องวิเคราะห์จากปัจจัยพื้นฐานของประเทศไทย ที่ส่งผลกระทบต่อสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และสังคม จิตวิทยา ซึ่งจะเกื้อหนุน ผลักดัน ตอบโจทย์ การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของประเทศได้ ปัจจัยความสำเร็จที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เป็นรูปธรรม มีอยู่ ๕ ประเด็นหลักประกอบด้วย

๑. การบูรณาการการผลิต การรวมการจัดหายุทโธปกรณ์ที่ผลิตใน กระทรวงกลาโหม และกำหนดรายการยุทธโธปกรณ์ที่ให้ภาคเอกชนภายในประเทศเป็นผู้ผลิต

๒. รายการยุทธโธปกรณ์ที่ได้รับต้นแบบวิจัยไปทดลองใช้งานแล้วเป็นไปตามมาตรฐาน ให้กำหนดเป็นรายการจัดหาภายในประเทศ

๓. ร่วมกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางด้านมาตรฐานของ กระทรวงกลาโหม

๔. กำหนดแนวทางในการตั้งโรงงานประกอบหรือผลิตชิ้นส่วนอะไหล่ของยุทธโธปกรณ์ ที่สำคัญร่วมกับมิตรประเทศ พร้อมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีขีดความสามารถในการพัฒนา การปฏิบัติ บำรุงยุทธโธปกรณ์ที่ประจำการในไทยและภูมิภาค

๕. ควบคุม ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ ภาคเอกชนและโรงงานของภาครัฐอื่น ๆ ทั้งในเรื่อง การวิจัย การตลาด และแหล่งเงินทุนหลักการ/ แนวคิดการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของไทยจะต้องเริ่มจากอุปสงค์ ความต้องการจัดหายุทธโธปกรณ์ของไทยจากภายในประเทศ และ จากต่างประเทศ จากผู้ผลิตภาครัฐ และภาคเอกชน ภายในประเทศ สิ่งสำคัญคือ คุณภาพผลิตภัณฑ์ ต้องมีมาตรฐานกลาง ที่ส่งเสริมผู้ผลิต และให้ผู้ใช้มีความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ การให้อำนาจ/การควบคุม พ.ร.บ. ให้อำนาจการตลาด/การขาย มาตรการ จูงใจ/ส่งเสริมภาคเอกชนในระดับชาติ ยกเว้นอากรนำเข้า, ยกเว้นภาษีค่าใช้จ่ายด้านวิจัยพัฒนา, ส่งเสริมการลงทุน การบริหารจัดการ แผน/ยุทธศาสตร์ในทุกๆระดับ ที่คำนึงถึงการพัฒนาและส่งเสริม อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหม ในเรื่องการจัดตั้งองค์กรเพื่อกำหนดและรับรองมาตรฐานของยุทธโธปกรณ์เห็นว่าการจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อกำหนดและรับรองมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ ซึ่งในระยะแรกองค์กรกลางจะ กำหนดมาตรฐานในระดับเท่าที่จำเป็นและผู้ใช้สามารถใช้ได้อย่างปลอดภัย ทั้งนี้เฉพาะรายการที่ผลิตและใช้ร่วมกันตั้งแต่ ๒ เหล่าทัพขึ้นไปก่อน เช่น ก.ปล.ขนาด ๕.๕๖ มม. และกระสุนขนาด ๓๐ มม. เมื่อผู้ผลิตสามารถปรับปรุงคุณภาพและส่งออกต่างประเทศได้องค์กรกลางจึงเพิ่มบทบาทและ กำหนดมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ให้สูงขึ้น

แนวทางการปรับปรุงทางการผลิตอาวุธยุทธโปกรณ์ประเทศที่เหมาะสมเป็นรูปธรรม

เป้าหมายสุดท้ายกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือให้ ผู้ผลิตภาคเอกชน และ/หรือภาคเอกชนที่รัฐถือหุ้น เป็นผู้ผลิตสู่เชิงพาณิชย์ หน่วยงานรัฐไม่เป็นผู้ผลิตเป็นเพียงกำกับดูแลด้านนโยบาย สนับสนุน ส่งเสริม โดยมีขั้นตอนในการกำหนดแนวทาง ดังนี้

๑. เป้าหมายที่ ๑ พัฒนาโรงงานใน กระทรวงกลาโหม ให้มีประสิทธิภาพ มีมูลค่าเพิ่ม มีกำไร เพื่อให้ภาคเอกชนมีความคุ้มค่าในการร่วมลงทุน และสามารถแปรรูปโรงงาน กระทรวงกลาโหมเป็นของภาคเอกชนได้ในที่สุด

๑.๑ เพิ่มอุปสงค์ให้โรงงานใน กระทรวงกลาโหม ผลิตยุทธโปกรณ์ ได้เต็มขีดความสามารถ

๑.๑.๑ บูรณาการ/รวมการ/ยุบรวม โรงงานที่ผลิตยุทธโปกรณ์แบบเดียวกัน และที่กองทัพมีความจำเป็นต้องใช้งาน (รวมการจัดหา)

๑.๑.๒ เพิ่มความต้องการจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพ และของภาครัฐอื่นๆ จากในประเทศ กำหนดยุทธโปกรณ์ที่สามารถผลิตภายในประเทศไว้ในแผนพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ

๑.๑.๓ หาดตลาดในประเทศและต่างประเทศ

๑.๒ วิจัยพัฒนากระบวนการผลิต และ/หรือวิจัยพัฒนายุทธโปกรณ์ในสายการผลิตให้มีเทคโนโลยีสูงขึ้น ที่ตอบสนองความต้องการกองทัพ เพื่อเพิ่มมูลค่าและประสิทธิภาพของโรงงานใน กระทรวงกลาโหม

๒. เป้าหมายที่ ๒ หน่วยวิจัยของ กระทรวงกลาโหม ลงทุนวิจัยพัฒนายุทธโปกรณ์ร่วมกับภาคเอกชนภายในประเทศ ที่โรงงานใน กระทรวงกลาโหม ไม่มีขีดความสามารถผลิต แต่เป็นความต้องการของกองทัพ(แผนพัฒนาขีดความสามารถฯ) เพื่อนำไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม และขายในประเทศและต่างประเทศ

๓. เป้าหมายที่ ๓ จัดตั้งสำนักงานมาตรฐานยุทธโปกรณ์ระดับกระทรวง เพื่อกำหนด และ รับรอง มาตรฐานฯ ที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ แต่ต้องสร้างและยืนยันความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้/เหล่าทัพ ในด้านความปลอดภัยของยุทธโปกรณ์ที่ผลิตภายในประเทศ

๔. เป้าหมายที่ ๔ การรวมการจัดหายุทธโปกรณ์ ในระดับกระทรวง

๕. เป้าหมายที่ ๕ การจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถกองทัพ ที่คำนึงถึงการพัฒนา และส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๕.๑ กระบวนการวิจัยและพัฒนาที่นำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ สทป.

๕.๒ ผลงานวิจัยของ ศอว.ศอพท. ที่ผ่านมาตรฐานของเหล่าทัพ และทดลองผลิตเพื่อนำไปทดลองใช้งาน

๖. การจัดทำ พ.ร.บ. ให้อำนาจหน่วยผลิตของกระทรวงกลาโหม และ พ.ร.บ. ให้อำนาจหน่วยงานวิจัยของกระทรวงกลาโหม ในการทำการตลาดและขายผลิตภัณฑ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

จากการวิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และโครงสร้างอุตสาหกรรมของต่างประเทศ รวมถึงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการสัมมนา สามารถพิจารณาแนวการผลิทยุทธภัณฑ์เพื่อการพาณิชย์ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี เพื่อจะได้กำหนดกระบวนการพัฒนาไปสู่การผลิตโดยภาคเอกชน เป็นดังนี้

๑. โครงสร้างขององค์กรกลางในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

๒. พิจารณาตั้ง ปรับปรุงหน่วยงานที่สามารถรับผิดชอบการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศร่วมกับภาคเอกชนทั้ง ในด้านการตลาด การผลิต ได้อย่างแท้จริง

๓. กระทรวงกลาโหมผลักดันและส่งเสริมให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะส่งเสริมให้เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) อย่างเป็นทางการร่วมกับ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และศูนย์เทคโนโลยีเพื่อความมั่นคงของประเทศและการประยุกต์เชิงพาณิชย์ เพื่อให้เหล่าทัพสามารถ พึ่งพาตัวเองได้ทั้งในยามปกติและสงคราม การส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหมต้องดำเนินการ ๓ ด้าน ได้แก่

๓.๑ การเปิดเสรีให้ภาคเอกชนขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอาวุธให้กระทรวงกลาโหมได้ง่ายขึ้น โดยปัจจุบันถ้าโรงงานใดไม่ขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานผลิตอาวุธก็ผลิตขึ้นส่วนส่งให้โรงงานผลิตอาวุธไม่ได้ ซึ่งขึ้นส่วนบางอย่างใช้ได้ทั้งการผลิตสินค้าทั่วไป และสินค้าที่เป็นอาวุธทำให้โรงงานเหล่านี้เข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ยาก เพราะการขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานผลิตอาวุธมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ดังนั้นควรปรับขั้นตอนการให้ขึ้นทะเบียนง่ายขึ้นขึ้นส่วนใดที่เอกชนทำได้ควรเปิดให้ผลิต ส่วนผลิตภัณฑ์ใดมีอันตราย เช่นกระสุน หรือวัตถุระเบิด ควรดำเนินการขึ้นทะเบียนอย่างเข้มงวด

๓.๒ กระทรวงกลาโหมควรสนับสนุนให้ทุกกองทัพทำงานวิจัยเพื่อผลิตสินค้าที่ขายได้ ไม่ใช่ทำการวิจัยแล้วเก็บไว้ ซึ่งไม่เกิดผลในการผลิต เพื่อทดแทนการนำเข้า รวมทั้งควรนำผลงานวิจัยมาเปิดให้ภาคเอกชนนำไปผลิต หรือร่วมผลิตกับเอกชน เพื่อต่อยอดผลการวิจัยเป็นยุทธภัณฑ์ต่างๆ ป้อนให้กับกองทัพทดแทนการนำเข้า “ทุกกองทัพมีผลการวิจัยอาวุธและยุทธภัณฑ์จำนวนมาก แต่ไม่นำมาต่อยอดเป็นการผลิตสินค้า ดังนั้นรัฐควรนำผลวิจัยเหล่านี้มาเปิดเสรีให้ภาคเอกชนนำไปผลิต โดยไม่ติดลิขสิทธิ์ของหน่วยงานและบุคคลในกองทัพ เพื่อผลิตสินค้าป้อนให้กับกองทัพและการส่งออก”

๓.๓ กำหนดสัดส่วนการใช้อาวุธยุทธภัณฑ์ที่ผลิตภายในประเทศ โดยในแต่ละปีกองทัพไทยนำเข้าอาวุธยุทธภัณฑ์จำนวนมาก และมีราคาแพง (ซึ่งเป็นจุดโจมตีของประชาชนและ

นักการเมือง) ซึ่งหากใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ ราคาจะต่ำกว่าสินค้านำเข้าไม่น้อยกว่า ๕๐% กระทรวงกลาโหมควรจะทยอยเพิ่มสัดส่วนการใช้สินค้าภายในประเทศ อาจจะเริ่มต้นในปี ๒๕๖๓ จาก ๓๐% เพิ่มเป็น ๔๐% และ ๕๐% ในปีต่อไป ซึ่งหน่วยทหารควรจัดหำนำเข้าจากผู้ผลิตภายในประเทศ เริ่มตั้งแต่ยุทโธปกรณ์ที่ไม่ซับซ้อน เช่น เสื้อเกราะ หมวกกันกระสุน หน้ากากกันแก๊สพิษ รองเท้าทหาร อุปกรณ์เดินป่า โดรน ปืนประจำกาย รถหุ้มเกราะ ซึ่งไทยก็มีศักยภาพผลิตเองได้ในราคาต่ำกว่าการนำเข้า “กำลังซื้อของกองทัพไทยมีจำนวนมากที่สามารถผลักดันให้เกิดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ไม่ยาก โดยปีงบประมาณ ๒๕๖๓ กระทรวงกลาโหมได้รับงบประมาณ ๒.๓ แสนล้านบาท หากใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ ๓๐% ก็จะมีจำนวนกว่า ๗ หมื่นล้านบาท ซึ่งช่วยให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเข้มแข็ง และต่อยอดสู่การพัฒนาผลิตอาวุธที่มีมูลค่าสูงขึ้น ทำให้พึ่งพาตัวเองได้”

ทั้งนี้ แม้ว่าอาวุธยุทโธปกรณ์บางส่วนจะใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและมีราคาแพงมาก แต่มีหลายส่วนที่ใช้เทคโนโลยีไม่สูงและผู้ประกอบการไทยผลิตได้ เช่น เสื้อกันกระสุน หมวกกันกระสุน หน้ากากกันแก๊สพิษ ส่วนอาวุธที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น **ขีปนาวุธนำวิถี รถถัง ปืนใหญ่ อัตรจรวด** ก็ไม่ยากที่ไทยจะผลิตได้ เพราะทุกวันนี้ทุกโรงงานก็สั่งซื้อเครื่องจักรที่ผลิตอาวุธเหล่านี้ได้หมดเพียงแต่ต้องเปิดโอกาสให้คนไทยได้ผลิตยุทโธปกรณ์ขนาดเล็กก่อน เช่น **กระสุน ระเบิด ลูกปืนใหญ่ ปืนใหญ่ จรวด** จากนั้นให้ต่อยอดสู่การผลิตอาวุธขนาดใหญ่ หรือใช้เทคโนโลยีสูง และตั้งเป้าให้ไทยเป็นฐานการผลิตอาวุธของภูมิภาคนี้เหมือนการตั้งเป้าให้ไทยเป็นดีทรอยของเอเชียในการผลิตรถยนต์ รัฐบาลควรดึงดูดการลงทุนให้บริษัทผลิตอาวุธชั้นนำเข้ามาตั้งฐานการผลิตภายในประเทศ และสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี ดึงให้ผู้ผลิตไทยเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิต แบบที่ได้ส่งเสริมการผลิตรถยนต์จนผลิตรถยนต์ในประเทศได้ การที่ไทยจะเริ่มต้นอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทำได้ เพราะไทยมีอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนที่หลากหลาย ดังนั้นการต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศจึงไม่ยาก ซึ่งมีหลายประเทศที่ไปสู่ผู้ผลิตอาวุธชั้นนำ เช่น เกาหลีใต้ ก็ได้ต่อยอดจากอุตสาหกรรมที่มีอยู่ไปสู่ประเทศผู้ผลิตอาวุธที่มีคุณภาพสูงส่งไปขายทั่วโลก

สรุป

สรุปแล้วสำหรับงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตามแผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๓ เน้นให้เกิดรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนากระบวนการผลิตในการใช้ในราชการและชายในเชิงพาณิชย์ เพื่อสนับสนุนงานด้านความมั่นคงและลดภาระงบประมาณในการนำเข้ามาจากต่างประเทศ จากการรวบรวมข้อมูล นโยบาย “พื้นที่เขตส่งเสริมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” หรืออีอีซี ย่อมเป็นแนวคิดที่ดีในการส่งเสริมเศรษฐกิจให้กับประเทศ ซึ่งในทุกนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจย่อมมีทั้งข้อดี ข้อเสีย ผู้ที่ได้รับประโยชน์ และผู้ที่เสียประโยชน์ สิ่งสำคัญ คือ สิ่งที่ภาครัฐยอมเสียไป ได้ผลกลับคืนมาคุ้มค่าหรือไม่ และมีการวางแผนปิดจุดอ่อนอย่างรอบคอบอย่างน้อยแค่ไหน เพื่อให้เป็นประโยชน์กับท้องถิ่นและประเทศได้มากที่สุด ยิ่งกว่านั้นหากมีการบูรณาการภายใต้การทำงานร่วมกัน

ของ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และศูนย์เทคโนโลยีเพื่อความมั่นคงของประเทศและการประยุกต์เชิงพาณิชย์ ครั้นนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะจัดทำยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ พิจารณายุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เฉพาะในรูปแบบของเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งภาคเหนือ (NEC) และภาคใต้ (SEC) ภายใต้รูปแบบการบริหารและสิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับอีอีซี เพื่อเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และต้นแบบการพัฒนา ศูนย์ความเจริญภูมิภาค กนอ. วางเป้าพื้นที่โมเดลการลงทุนอุตสาหกรรมการแพทย์ขนาดใหญ่ครบวงจรในพื้นที่อีอีซี พร้อมสร้างโอกาสในเวที “การเชื่อมโยงอุตสาหกรรม และ แสดงเทคโนโลยีขึ้นส่วนอุตสาหกรรม และในการส่งเสริม S-Curve ใหม่ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านการป้องกันประเทศและความมั่นคง สวทช. โดย ศูนย์ NSD จะทำหน้าที่สนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนาให้เป็นรูปธรรมในการผลักดันและขับเคลื่อนให้เกิด S-Curve ใหม่ที่ ๑๑ ซึ่งจะเน้นเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (Defense) ในเรื่องอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสองทาง ซึ่งคาดจะเป็นตลาดที่มีศักยภาพและขนาดใหญ่มากในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีหรืออุปกรณ์ที่ใช้ปกป้องชีวิตทรัพย์สินของประชาชน ทั้งจากภัยคุกคามทางธรรมชาติ ภัยจากโจร ซึ่งหากบูรณาการได้อย่างเป็นรูปธรรม **อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ** จะเป็นรากฐานสำคัญที่จะสร้างความมั่นคงและสนับสนุนให้ประเทศพัฒนาไปสู่ ‘ประเทศที่พึ่งพาตัวเองได้’ ในที่สุด โดยปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศนี้มี ๔ ประเด็นหลัก คือ

๑. การบูรณาการการผลิต และการรวมการจัดหายุทโธปกรณ์ที่ผลิตในกระทรวงกลาโหม และกำหนดรายการยุทธโธปกรณ์ที่จะให้ภาคเอกชนภายในประเทศเป็นผู้ผลิต

๒. การเสนอรายการยุทธโธปกรณ์ที่กองทัพได้รับต้นแบบไปวิจัยและทดลองใช้งานและสำเร็จตามวัตถุประสงค์และกำหนดเป็นรายการที่จะจัดหาจากในประเทศ ในโครงการจัดหายุทธโธปกรณ์ของกองทัพหรือในแผนพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ

๓. การร่วมกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางที่เป็นผู้กำหนดและรับรองมาตรฐานยุทธโธปกรณ์เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ หากจะให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน จำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐต้องริบดำเนินการแก้ไข อย่างเป็นรูปธรรม จริงใจ จึงจะทำให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเจริญก้าวหน้าเป็นสาขาหนึ่งที่จะสร้างความมั่นคงให้ประเทศไทยต่อไป

๔. การผลักดันและส่งเสริมให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) อย่างเป็นรูปธรรม หรือในนิคมอุตสาหกรรมอื่นที่มีในปัจจุบัน หรือในอนาคต โดยบูรณาการประสานกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และศูนย์เทคโนโลยีเพื่อความมั่นคงของประเทศและการประยุกต์เชิงพาณิชย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดันเศรษฐกิจอุตสาหกรรมด้วยการผลักดันประเทศไปสู่ ‘เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม’ ต่อไป

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรมนี้ เป็นการการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในลักษณะการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้วิจัย โดยศึกษาวิเคราะห์ รูปแบบ และลักษณะการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนของประเทศไทย และต่างประเทศบางประเทศ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร บริษัท/โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ และข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาสาเหตุ หรือปัจจัยที่เป็นปัญหา เพื่อกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรมยั่งยืนต่อไป ดังนี้

สรุป

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่าจากการวิเคราะห์ข้อมูล และรูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยและต่างประเทศ ทำให้ได้รับรู้หลักการ และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พร้อมทั้งแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ คือ

๑. โครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยที่ผ่านมาจะมีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ

๑.๑ การดำเนินงานโดยภาคเอกชนภายในประเทศเอง ตามนโยบายของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธสำหรับราชการทหาร และตำรวจ โดยการขออนุญาตจัดตั้งโรงงานขึ้นในประเทศ ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (ปัจจุบันตราเป็นพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐) นับตั้งแต่นั้นมา ภาคเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเรื่อยมา และมีเอกชนได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงงาน ๆ แล้วจำนวน ๘ บริษัท ปัจจุบันปิดกิจการไปแล้ว ๑ บริษัท นอกจากนี้ ยังมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาคเอกชนอีกประมาณ ๖๐ บริษัท ซึ่งส่วนมากเป็นบริษัทที่รับซ่อมแซม ปรับปรุง หรือผลิตยุทธโศปกรณ์ทางทหารบางประเภท เช่น วัตถุระเบิด เชื้อปะทุ กระสุนปืน รถยนต์นั่งกันกระสุน ยานพาหนะช่วยรบ เสื้อเกราะป้องกันกระสุน แอมโมเนียมไนเตรต ไนโตรเซลลูโลส รวมถึง

อุตสาหกรรมต่อและซ่อมเรือ ซึ่งบริษัทเหล่านี้ส่วนมากยังไม่มีขีดความสามารถสูงพอที่จะส่งออกสินค้าหรือแข่งขันในตลาดสากลได้

๑.๒ การดำเนินงานโดยส่วนราชการกระทรวงกลาโหม โรงงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในสังกัดกระทรวงกลาโหม มีจำนวน ๔๘ โรงงาน โดยอยู่ในสังกัดของกองทัพบก ๒๑ โรงงาน กองทัพเรือ ๗ โรงงาน กองทัพอากาศ ๑๒ โรงงาน กองบัญชาการกองทัพไทย ๑ โรงงาน และสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๘ โรงงาน จะมีทั้งในส่วนของแต่ละทัพที่ตั้งโรงงานขึ้นมาผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เอง และในส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการเงินทุนหมุนเวียน ที่ดำเนินการในลักษณะของการใช้โรงงานของแต่ละทัพ หรือโรงงานของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นฐานการผลิต เช่น โครงการลูกระเบิดยิงจากเครื่องยิงลูกระเบิด ขนาด ๖๐ มิลลิเมตร และ ๘๑ มิลลิเมตร ใช้โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารบก เป็นฐานการผลิต โครงการประกอบลูกปืนต่อสู้อากาศยาน ขนาด ๓๗ มิลลิเมตร ใช้ โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารเรือ โครงการลูกระเบิดอากาศ (ชนิดฝึก) ใช้โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารอากาศ โรงงานผลิตอาวุธของศูนย์อาวุธ โรงงานผลิตแบตเตอรี่ทหาร เป็นต้น

๒. ปัจจัยที่จะสนับสนุน ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในการผลิตยุทโธปกรณ์

๒.๑ ปัจจัยสนับสนุน

๒.๑.๑ นโยบายการขับเคลื่อนให้อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ ให้อุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมาย หรือ S - Curve ลำดับที่ ๑๑ และ พรบ. เทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมุ่งให้เกิดการลงทุนเพื่อสร้างอนาคต บนพื้นฐานความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศที่มีอยู่

๒.๑.๒ นโยบายของกระทรวงกลาโหม ให้เร่งรัดการส่งเสริมและต่อยอดการวิจัยพัฒนา และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยการหาแนวทางการบูรณาการในการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อมุ่งสู่การผลิตใช้ในราชการ การสร้างมาตรฐานทางทหาร ลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ และพัฒนาต่อยอดไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์

๒.๑.๓ ความตื่นตัว และท่าทีของกองทัพที่เปลี่ยนไป ในเรื่องอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีทิศทางที่ดีขึ้น

๒.๒ ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรค

๒.๒.๑ การผลักดันนโยบายกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มีผลในทางปฏิบัติ ที่ยังไม่สามารถสนองตอบในการบริหาร ประสานงาน กำกับดูแล และนำผลการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง เช่น มติสภากลาโหม ครม. นำไปปฏิบัติ (อาจเป็นเพราะกองทัพไม่ยอมรับในคุณภาพและไม่อุดหนุน/สั่งซื้อน้อย)

๒.๒.๒ กฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานกับภาคเอกชน หรือการบริหารงานเชิงธุรกิจ ยังเป็นกรอบที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินงาน ขั้นตอนการดำเนินการทางด้านเอกสารกับภาครัฐมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้เวลาในการดำเนินการมาก บางครั้งทำให้กระทบกับแผนการผลิตของโรงงาน

๒.๒.๓ ทิศนคติ แนวคิด มุมมองระหว่างภาครัฐและเอกชน ยังขาดมองภาพของผลประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ภาครัฐยังมีมุมมองในแง่ของส่วนราชการที่จะต้องควบคุม ตรวจสอบ กำกับดูแลภาคเอกชนเป็นหลัก ส่วนภาคเอกชนจะมองในแง่เชิงธุรกิจมิติเดียว ทำให้การประสานงาน ความเข้าใจที่จะประสานประโยชน์ให้เกื้อกูลทั้งสองฝ่าย เพื่อจะนำไปสู่ผลประโยชน์ของชาติเป็นส่วนรวม ยังเป็นความขัดแย้งกันอยู่ที่ไม่อยู่ในฐานะ win-win ของทั้งสองฝ่าย

๒.๒.๔ ข้อจำกัดด้านการตลาด คือ มีตลาดเฉพาะในส่วนของแต่ละทัพลำสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่วนราชการพลเรือน ซึ่งเป็นตลาดที่มีความแคบ มีการสั่งซื้อน้อยทำให้การผลิตมีต้นทุนสูง บางครั้งไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคากับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ การส่งเสริมทางด้านการตลาดทำได้อย่างจำกัด การผลิต การเก็บรักษา การขาย และการส่งมอบผลิตภัณฑ์ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดซึ่งเป็นข้อดี แต่ก็ทำให้บริษัท/โรงงานมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้ความก้าวหน้าในการปรับปรุงพัฒนา ไม่ขยายผลไปสู่เป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

๒.๒.๕ การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ยังไม่สามารถเป็นจุดศูนย์รวมพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก หรือกระตุ้นให้เอกชนมีความตื่นตัว เสมือนเป็นนิวเคลียสที่จะดึงดูดการลงทุนที่เป็นอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมหลัก เพื่อให้เกิดการผลิตวัสดุภายในประเทศ ลักษณะของอุตสาหกรรมขนาดย่อม ซึ่งจะเป็นฐานที่แข็งแกร่งภายในประเทศในการระดมสรรพกำลังทางทหารต่อไป

๒.๒.๖ ภาคเอกชนยังขาดแหล่งทุน เนื่องจากการทำอุตสาหกรรมอาวุธมีการลงทุนค่อนข้างสูง จึงทำให้จากสภาพคล่องในการลงทุน

๒.๒.๗ กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ทหารดำเนินการ มีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ทำให้การดำเนินกิจการไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร ประกอบกับโรงงานของทหารในปัจจุบันเสมือนยังไม่สามารถตอบสนองอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างเต็มที่ ซึ่งปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ งบประมาณที่ได้รับในการผลิตมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถขยายกำลังการผลิต ได้เต็มขีดความสามารถ อีกทั้ง ไม่ได้ได้รับความสนใจในการวิจัยและพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ทำให้ผู้ซื้อไม่มีความเชื่อถือในคุณภาพ ขาดการยืนยันหรือยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐด้วยกัน การกำหนดตลาดหรือการวางแผนการผลิตในอนาคตจึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก และไม่สามารถพยากรณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. แนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย อย่างเป็นรูปธรรม

๓.๑ แผนที่นำทาง Roadmap

ขั้นตอนที่ ๑ ปฏิรูป โดยจะศึกษาแนวทางการจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในพื้นที่ที่กำหนด รวมทั้งศึกษาแนวทางและจัดตั้งหน่วยธุรกิจนำร่องโครงการที่มีศักยภาพในและนอกพื้นที่เป็น Supply Chain และต่อยอดผลงานวิจัยและพัฒนา หรือผลิตภัณฑ์ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เหล่าทัพ หน่วยงานของรัฐ และ

ภาคเอกชน ที่มีศักยภาพหรือขีดความสามารถ ให้สามารถดำเนินการในเชิงพาณิชย์ได้ ตามลำดับความเร่งด่วนที่กำหนด

ขั้นตอนที่ ๒ ส่งเสริมความเข้มแข็ง โดยตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในพื้นที่ที่กำหนด ซึ่งจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น จัดตั้งหน่วยธุรกิจ โดยการร่วมทุนกับเอกชนทั้งภายในและต่างประเทศ ทั้งในและนอก สำหรับโครงการตามแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีศักยภาพและขีดความสามารถในการดำเนินการ โดยเน้นเพื่อตอบสนองความต้องการใช้งานภายในประเทศ รวมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ในการร่วมทุนกับภาคเอกชนเพื่อขยายฐานการผลิตออกไปต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ ๓ ส่งผ่านสู่เอกชน ลดสัดส่วนการลงทุนหรือถอนการลงทุนในหน่วยธุรกิจ รวมทั้งขยายฐานการผลิตหรือส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศไปประเทศ ทั้งนี้อาจจัดตั้งหน่วยธุรกิจ หรือแต่งตั้งผู้แทนสำหรับกิจการที่มีศักยภาพและขีดความสามารถในการดำเนินการ หรือร่วมทุน ร่วมวิจัยกับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

ขั้นตอนที่ ๔ ความยั่งยืน ภาคเอกชนใช้ศักยภาพสนับสนุนให้กระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพพึ่งพาตนเองด้านยุทธโศปกรณ์ได้ ทั้งในยามปกติและยามสงคราม

๓.๒ แนวทางการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคเอกชน

ขั้นตอนที่ ๑ ปฏิรูป การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในพื้นที่ที่กำหนด จัดตั้งหน่วยธุรกิจนำร่องโครงการที่มีศักยภาพในและนอกพื้นที่ที่เป็น Supply Chain และต่อยอดผลงานวิจัยและพัฒนา หรือผลิตภัณฑ์ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เหล่าทัพ หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชน ที่มีศักยภาพหรือขีดความสามารถ ให้สามารถดำเนินการในเชิงพาณิชย์ได้

ขั้นตอนที่ ๒ ส่งเสริมความเข้มแข็ง โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ในการลงทุน โดยการร่วมทุนกับเอกชนทั้งภายในและต่างประเทศ สำหรับโครงการตามแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีศักยภาพและขีดความสามารถในการดำเนินการ โดยเน้นเพื่อตอบสนองความต้องการใช้งานภายในประเทศ รวมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ในการร่วมทุนกับภาคเอกชนเพื่อขยายฐานการผลิตออกไปต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ ๓ ส่งผ่านสู่เอกชน ลดสัดส่วนการลงทุนของภาครัฐ รวมทั้งขยายฐานการผลิตหรือส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ หรือร่วมทุน ร่วมวิจัยกับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

ขั้นตอนที่ ๔ ความยั่งยืน การได้รับความเชื่อถือ เชื่อมั่นจากนานาชาติ ในมาตรฐานและประสิทธิภาพของอาวุธยุทธโศปกรณ์ที่ไทยผลิตได้ สามารถส่งออกและแบ่งปันเชิงพาณิชย์ในระดับสากล

๓.๓ แนวทางการส่งเสริมที่ภาครัฐบาลควรดำเนินการ ได้แก่

๓.๓.๑ แนวทางการส่งเสริมภาคเอกชน

การดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของประเทศที่ประสบผลสำเร็จ จะมุ่งไปสู่การพัฒนาให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการโดยอิสระ รัฐบาลมีบทบาทเป็นผู้กำหนดนโยบายและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้กักบังค์กรรัฐหรือภาคเอกชน มีคณะกรรมการที่สามารถกำหนดนโยบาย และดำเนินการทางธุรกิจโดยอิสระ ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ใช้ศักยภาพของภาครัฐ สนับสนุนภาคเอกชน เช่น ทุน เทคโนโลยี ความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ ประสิทธิภาพการเตรียมการให้สามารถแปรเปลี่ยนเป็นอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ เพราะผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศนั้นจำเป็นต้องใช้การลงทุนที่สูง และใช้เทคโนโลยีค่อนข้างมาก เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าในการนำไปใช้ในเรื่องความมั่นคง หรือปกป้องทรัพยากรของประเทศนั้น ๆ จึงจะเห็นว่าเป็นตลาดที่กว้างและมีการแข่งขันสูง ประเทศที่เจริญแล้วจึงใช้จุดแข็งทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนมาเกื้อกูลและชดเชยกัน โดยคำนึงถึงความคล่องตัว และความเป็นอิสระเป็นหลักโดยคำนึงถึงประโยชน์ของชาติด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

ดังนั้นแนวทางส่งเสริมให้ภาคเอกชน เป็นฐานการผลิตด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อสามารถดำเนินธุรกิจได้พร้อมกับสามารถไปสู่การแข่งขันในระดับมาตรฐานสากลได้คือ

๓.๓.๑.๑ จัดตั้งองค์กรกลางเพื่อดำเนินการตอบสนองต่อนโยบายคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ และเป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างโรงงานส่วนราชการและภาคเอกชน เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยแบ่งเป็น ๕ ส่วน คือ

๓.๓.๑.๑.๑ ส่วนสนับสนุนเงินทุน

๓.๓.๑.๑.๒ ส่วนการตลาดในประเทศ และต่างประเทศ

๓.๓.๑.๑.๓ ส่วนกำหนดมาตรฐานยุโรปกรณี (กลาง)

๓.๓.๑.๑.๔ ส่วนการวิจัยและพัฒนา

๓.๓.๑.๑.๕ ส่วนเทคโนโลยี

๓.๓.๒ กระทรวงกลาโหมควรสนับสนุนให้เหล่าทัพทำงานวิจัย รวมทั้งควรนำผลงานวิจัยมาเปิดให้ภาคเอกชนนำไปผลิต หรือร่วมผลิตกับเอกชน เพื่อต่อยอดผลการวิจัยเป็นยุโรปกรณีต่างๆป้อนให้กับกองทัพทดแทนการนำเข้า

๓.๓.๓ กำหนดสัดส่วนส่วนอาวุธยุโรปกรณี ที่ผลิตภายในประเทศ กระทรวงกลาโหมควรกำหนดนโยบายเพิ่มสัดส่วนการใช้สินค้าภายในประเทศอาจจะเริ่มต้นในปี ๒๕๖๓ จาก ๓๐% เพิ่มขึ้นเป็น ๔๐% และ ๕๐% ในปีต่อไป ซึ่งเหล่าทัพควรจัดหาจากผู้ผลิตภายในประเทศ เริ่มตั้งแต่ยุโรปกรณีที่ไม่ซับซ้อน เช่น เสื้อเกราะ หมวกกันกระสุน หน้ากากกันแก๊สพิษ อุปกรณ์เดินป่า โดรน ปืนประจำกาย รถหุ้มเกราะ ซึ่งไทยก็มีศักยภาพผลิตเองได้ในราคาต่ำกว่าการนำเข้า

๓.๓.๔ ภาครัฐควรดึงดูดให้บริษัทผลิตอาวุธชั้นนำ เข้ามาลงทุนตั้งฐานการผลิตภายในประเทศ และสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี ดึงให้ผู้ผลิตไทยเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิต การที่ไทยจะเริ่มต้นอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างก้าวหน้าและเป็นรูปธรรมสามารถทำได้ เพราะไทยมีอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนที่หลากหลาย ดังนั้นการต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศจึงไม่ยาก ซึ่งมีหลายประเทศที่ไปสู่ผู้ผลิตอาวุธชั้นนำ เช่น เกาหลีใต้ ก็ได้ต่อยอดจากอุตสาหกรรมที่มีอยู่ไปสู่ประเทศผู้ผลิตอาวุธที่มีคุณภาพสูงส่งไปขายทั่วโลก

๓.๓.๕ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือ การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้เป็นจุดเริ่มต้นการผลิต และชิ้นส่วนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่หลากหลาย เป็น Supply Chain โดยเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้เริ่มต้นผลิตยุทธโธปกรณ์ขนาดเล็กก่อน เช่น **ปืนพก กระสุน ระเบิด ลูกปืนใหญ่ปืนใหญ่ จรวด โดรน** เป็นต้น แล้วจึงให้ต่อยอดสู่การผลิตอาวุธขนาดใหญ่หรือใช้เทคโนโลยีสูง พื้นที่ดังกล่าวควรเป็นพื้นที่แบบปิด ทำให้การรักษาความปลอดภัยและการป้องกันเชิงรุกทางสาธารณสุขสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในกรณีมีวิกฤติเช่น การระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้อุตสาหกรรมดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

๓.๓.๖ การจัดตั้งมูลนิธิอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำดอกผลส่งเสริมสนับสนุนสถาบันหรือหน่วยงานที่กระทรวงกลาโหมจัดตั้งขึ้น โดยให้ความช่วยเหลือ การศึกษาวิชาการต่างๆ การวิจัยและพัฒนา วิเคราะห์และทดสอบ การส่งเสริมการขายและการตลาด ในทางอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ อาทิเช่น จัดหาเครื่องมือ เครื่องจักรในการฝึกหัดทำงานให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โรงงานในความควบคุมของกระทรวงกลาโหมที่ขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องจักร ให้เงินอุดหนุนในการฝึกอบรมทักษะแก่ข้าราชการหรือลูกจ้างทั้งของกระทรวงกลาโหม และผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓.๓.๗ ลดข้อจำกัด เพื่อให้ภาคเอกชนขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอาวุธ ให้กระทรวงกลาโหมได้ง่ายขึ้น เพราะปัจจุบันถ้าผู้ประกอบการรายใดไม่ขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานผลิตอาวุธ ก็จะไม่สามารถผลิตชิ้นส่วนส่งให้โรงงานผลิตอาวุธได้ ซึ่งชิ้นส่วนบางอย่างใช้ได้ทั้งการผลิตสินค้าทั่วไป และสินค้าที่เป็นส่วนประกอบของอาวุธทำให้โรงงานเหล่านี้เข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ยาก ควรปรับให้มีการดำเนินการขึ้นทะเบียนให้ง่ายขึ้น และขึ้นส่วนใดที่เอกชนทำได้ควรเปิดโอกาสให้มีการผลิต เว้นสินค้าที่มีอันตราย เช่น กระสุน หรือวัตถุระเบิด ควรควบคุมอย่างเข้มงวด

ข้อเสนอแนะ

ปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จ การดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม จะประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ได้ จะต้องมียุทธศาสตร์และเงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้

๑. โครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม ควรให้“คณะกรรมการนโยบายเทคโนโลยีป้องกันประเทศ” เป็นกลไกหลักในลักษณะ Super Bond เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในรูปแบบของคณะกรรมการระดับชาติที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นประธานและ องค์กรประกอบกรมการฯ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงกลาโหม และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ และผู้แทนภาคเอกชน โดยมีผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศเป็นเลขานุการ

๒. กำหนดนโยบายที่ชัดเจนและต่อเนื่องอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ภาคเอกชนเกิดความมั่นใจที่จะมาลงทุนหรือร่วมดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓. ควรกำหนดนโยบายให้กองทัพ ต้องซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ที่ผลิตได้ในประเทศ และผ่านมาตรฐานการรับรองก่อน หากจำเป็นที่ต้องจัดหาจากต่างประเทศ ต้องกำหนดให้อาวุธยุทโธปกรณ์ที่จะนำเข้ามาต้องมีชิ้นส่วนที่ผลิตได้ภายในประเทศ 30-50% เพื่อส่งเสริมการผลิตภายในประเทศ

๔. พิจารณาบททวนแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่างๆ ที่เป็นอุปสรรค รวมทั้งการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ต่างๆ ของ BOI เช่น มาตรการด้านภาษี เพื่อกระตุ้นให้ภาคเอกชนมีความตื่นตัว และสร้างแรงจูงใจในการลงทุน

๕. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอย่างจริงจัง โดยการจัดตั้งศูนย์วิจัยด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อตั้งนักวิชาการ สร้างองค์ความรู้ และทักษะในการพัฒนานวัตกรรมโดยเน้นการวิจัยตามความต้องการของตลาดหรือผู้ใช้งานและอาจใช้รูปแบบ C & D (Copy Development) เพื่อความรวดเร็วในการพัฒนา มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเองเพื่อความมั่นคง และนำผลงานเข้าสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม สร้างความเข้มแข็ง และยั่งยืน

๖. การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศที่มีบทบาททั้งการวิจัยพัฒนา และการส่งเสริมการผลิต รวมทั้งการขยายในเชิงพาณิชย์

๗. ผลัดดันบทบาทของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศในการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศร่วมกับภาคเอกชน ทั้งในด้านการวิจัย ผลิต และการตลาดให้ได้อย่างแท้จริง ด้วยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของภาคเอกชนที่มีอยู่ให้เป็น Flag Ship อาทิเช่น ชัยเสรีเม็ททอลแอนด์รับเบอร์ จำกัด ซึ่งมีจุดแข็ง เป็นผู้ผลิต ออกแบบ พัฒนาผลิตภัณฑ์ คิดค้นระบบ ยุทโธปกรณ์หลายประเภท เช่น ตี้นตะขาบ รถถัง ล้อรถถัง ชิ้นส่วนยางติดเหล็ก ข้อต่อสายพาน ล้อกดสายพาน และผลิตรถเกราะ จนเป็นธุรกิจที่ได้รับความไว้วางใจจาก กระทรวงกลาโหม

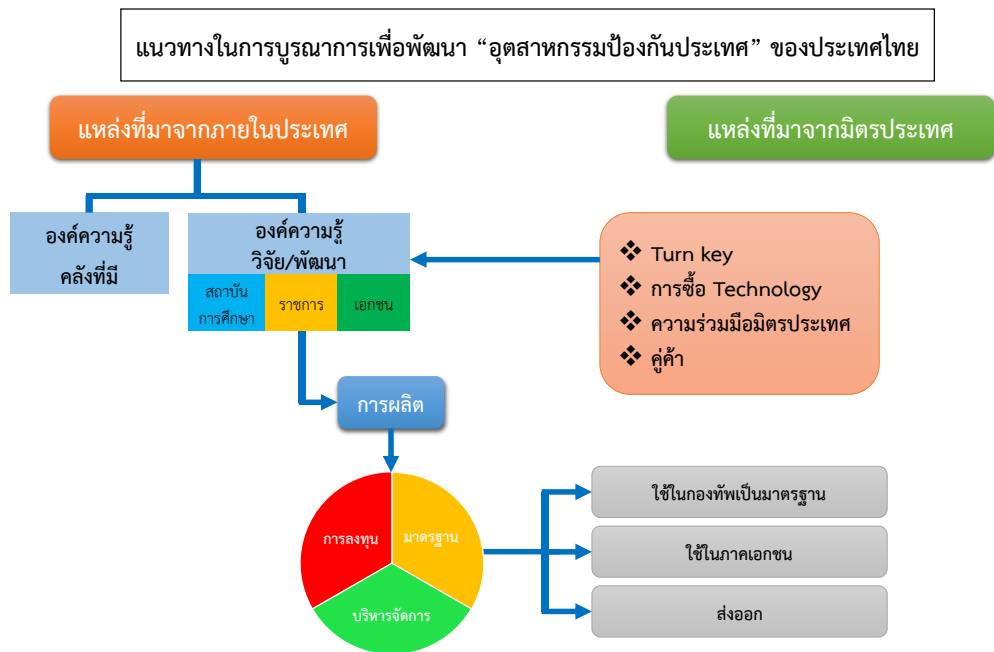
๘. การกำหนดรายการยุทโธปกรณ์ที่กองทัพได้รับต้นแบบจากการวิจัย และผลิตจนได้รับการรับรองมาตรฐานไปทดลองใช้งานแล้ว มีความพึงพอใจบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นรายการที่จะจัดหาจากในประเทศตามโครงการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพ เพื่อลดภาระงบประมาณในการนำเข้าจากต่างประเทศ

๙. ส่งเสริมบทบาทของเอกอัครราชทูต หรือทูตพาณิชย์ไทยในประเทศต่างๆ นอกจากการพัฒนาความสัมพันธ์แล้ว ควรเป็นผู้แทนรัฐบาลนำเสนอขีดความสามารถ และสร้างความสนใจให้กับกองทัพมิตรประเทศ เพื่อขยายตลาดในภูมิภาคต่างๆ สร้างรายได้ให้กับประเทศ

๑๐. ภูมิรัฐศาสตร์ของไทย และการส่งเสริมของรัฐบาล มีส่วนสำคัญในการจูงใจให้กับประเทศต่างๆ สนใจที่จะเข้ามาลงทุน เช่น ประเทศจีน สาธารณรัฐเช็ก โปรตุเกส เป็นต้น ดังนั้นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนา และส่งเสริมศักยภาพคนด้วยการฝึกอบรมทักษะของแรงงานภายในประเทศ เพื่อรองรับการลงทุนในอนาคต

๑๑. จัดตั้งศูนย์บูรณาการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมทั้งข้อมูลการวิจัยและนวัตกรรม ให้มีลักษณะบูรณาการและเชื่อมโยง เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน

แผนภาพที่ ๕-๑ แนวทางในการบูรณาการ

ความต้องการอาวุธยุทโธปกรณ์ของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาในเอเชียมีอยู่เป็นปริมาณมหาศาล อันเนื่องมาจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในประเทศเหล่านั้นประกอบกับความขัดแย้งทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ผลประโยชน์แห่งชาติ และการแข่งขันทางด้านกำลังรบส่งผลให้ความต้องการยุทโธปกรณ์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจในเอเชียซึ่งมีการจัดซื้อยุทโธปกรณ์อย่างมากมาย ในส่วนของประเทศไทยก็มีขีดความสามารถในการผลิตยุทโธปกรณ์ประเภทต่างๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งหากได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังทั้งการสนับสนุนจากรัฐบาลและการแก้ไขกฎหมายที่ล้าสมัย อุตสาหกรรมยุทโธปกรณ์จะนำรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก และในขณะเดียวกันก็จะมีส่วน

สนับสนุนอย่างสำคัญต่อการป้องกันประเทศโดยการพึ่งพาตนเองตามนโยบายของรัฐบาล หากกระทรวงกลาโหมมีความจริงใจ และต้องการให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเริ่มต้นอย่างเป็นรูปธรรม ควรเริ่มต้นจากกำลังซื้อของกองทัพไทยซึ่งมีงบประมาณจำนวนมากที่สามารถผลักดันให้เกิดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ไม่ยาก โดยปีงบประมาณ ๒๕๖๓ กระทรวงกลาโหมได้รับงบประมาณ ๒.๓ แสนล้านบาท หากใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ ๓๐% ก็มีจำนวนกว่า ๗ หมื่นล้านบาท ซึ่งช่วยให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเข้มแข็ง และต่อยอดสู่การพัฒนาผลิตอาวุธที่มีมูลค่าตามมา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สาเหตุ / อุปสรรค และกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม ในภาพรวม โดยได้วิเคราะห์ถึงโครงสร้างของคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ องค์กรกลางที่เหมาะสมที่สามารถประสานหน่วยงานทั้งภายในกองทัพ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน ตลอดจนสามารถกำหนดนโยบายให้ชัดเจนต่อเนื่อง รวมทั้งผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตหลักให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืน หรือวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมของเขตประกอบการอุตสาหกรรมเฉพาะ เขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้ภาคเอกชนมั่นใจที่จะลงทุนในพื้นที่ ดังนั้น หากมีผู้ที่สนใจในเรื่องนี้ อาจจะทำการวิจัยในเรื่องโครงสร้างขององค์กรกลาง หรือรูปแบบที่เหมาะสมของเขตประกอบการอุตสาหกรรมเฉพาะ เขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยเจาะลึกในรายละเอียด ความเป็นไปได้ของโครงสร้างดังกล่าว เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุดในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิต อาวุธยุทโธปกรณ์เชิงพาณิชย์ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

ภาณุพล บรรณกิจไศภณ , พลโท. “แนวทางการส่งเสริมพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบนพื้นฐานของภาคเอกชนภายในประเทศ.” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๙.

คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ,สำนักงาน. “กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ.” เอกสารประกอบการบรรยาย. ตุลาคม ๒๕๔๙.

ดำรงศักดิ์ ฐุสรานนท์, พันเอก. “ความหมายของยุทธศาสตร์”, วารสารยุทธศาสตร์ปริทัศน์. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๓๗).

ศุภชัย พิศิษฐวานิช. “เงินทุนหมุนเวียน”, วารสารเสนาธิปัตย์. (กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๒๙).
หน้า ๕ - ๖.

อุทัย ชินวัตร, พลเอก. “แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย”. เอกสารประกอบการบรรยาย วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. ๒๕๔๔.

ภาคผนวก

ผนวก ก รายชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์

๑. ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ จำนวน ๘ คน

๑.๑ คุณศรีสมบัติ มานู	กรรมการ บริษัท ไทยอามส์ จำกัด
๑.๒ คุณศุภชัย เอื้อวิทยา	กรรมการ บริษัท ใช้เอ็กซ์โพลซีฟส์ จำกัด
๑.๓ คุณวิเชียร บุญสุริยกิจจา	กรรมการ บริษัท บูลเล็ทมาสเตอร์ จำกัด
๑.๔ คุณสง่า เกียงคำ	กรรมการ บริษัท เนแรค แอมมูนิชั่น จำกัด
๑.๕ คุณอภิชาติ สมุทรเสน	กรรมการ บริษัท อัสพรธณ เอ็กซ์โพลซีฟ จำกัด
๑.๖ คุณธรรชชาติ สุขทวี	กรรมการ บริษัท ธรรชชาติ จำกัด
๑.๗ คุณกิตติศาสตร์ สิทธิประศาสน์	กรรมการ บริษัท รอยัล แอมมูนิชั่น จำกัด
๑.๘ คุณวิชิต ตรียกุล	ประธาน บริษัท พี.วี.เอ็กซ์โพลซีฟ (ไทยแลนด์) จำกัด

๒. ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จำนวน ๓ คน

๒.๑ พลโท เอกชัย หาญพูนวิทยา	เจ้ากรม การอุตสาหกรรมทหาร ฯ
๒.๓ พลตรี กิติ ปัทมานนท์	รองเจ้ากรมกรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ
๒.๕ พลอากาศตรี รักชาติ พันธุ์ชาติ	ผู้ทรงคุณวุฒิ กองบัญชาการกองทัพไทย

๓. ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จำนวน ๒ คน

๓.๑ พลเอก ฐิตินันท์ ธีญญศิริ	อดีตผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร
๓.๒ พลโท จักรกริช จันทร์มะ	อดีตเสนาธิการ กรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ

ผนวก ข แบบการสัมภาษณ์

ข้าราชการในสังกัด กระทรวงกลาโหม , ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และ
พลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และ ผู้บริหาร
บริษัท / โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐

๑. บริบทของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในปัจจุบันกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ท่านคิดเห็น
เช่นไร
๒. ปัญหาของการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเชิงพาณิชย์ในปัจจุบัน
๓. แนวคิดในการแก้ปัญหาของการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยให้มีขีด
ความสามารถในการผลิตและจำหน่ายให้แก่ผู้ใช้ภายในประเทศและต่างประเทศ
๔. กฎหมายและระเบียบในปัจจุบัน ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกัน
ประเทศ และควรมีวิธีแก้ไขอย่างไร
๕. แนวโน้มและทิศทางในอนาคตของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของโลก
๖. ประเทศคู่แข่งในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
๗. ปัจจัยหลักที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย
๘. แนวทางการขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่จะ
ช่วยผลักดันให้ภาคเอกชนสามารถเป็นฐานการผลิตด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับ
กระทรวงกลาโหม เพื่อมีเป้าหมายที่จะยกระดับธุรกิจกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในประเทศ
ไทยให้กลายเป็นเขตเศรษฐกิจระดับโลก ท่านคิดว่าควรมีแนวทางอย่างไร
๙. ข้อเสนอแนะ

ผนวก ค คำสั่งกระทรวงกลาโหม

คำสั่งกระทรวงกลาโหม

(เฉพาะ)

ที่ ๔๓๕/๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม

เพื่อให้การดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหมและการบริหารความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมกับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) จึงได้ดำเนินการดังนี้

๑. ยกเลิกคำสั่งดังต่อไปนี้

๑.๑ คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๓๗/๕๗ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการทหาร กระทรวงกลาโหม

๑.๒ คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๔๑๔/๕๖ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหม กับ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)

๑.๓ คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๑๙๕/๕๒ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑.๔ คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๗๗/๔๘ ลงวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ กระทรวงกลาโหม

๒. แต่งตั้งคณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ดังนี้

๒.๑ คณะกรรมการนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม

๒.๒ คณะกรรมการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการทหาร กระทรวงกลาโหม

๒.๓ คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม

๒.๔ คณะกรรมการมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ กระทรวงกลาโหม

๓. คณะกรรมการนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
กระทรวงกลาโหม

๓.๑ องค์ประกอบ

- ๓.๑.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ประธานกรรมการ
๓.๑.๒ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม กรรมการและ

เลขานุการ

๓.๒ อำนาจหน้าที่

๓.๒.๑ พิจารณากำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของกระทรวงกลาโหม

๓.๒.๒ พิจารณากำหนดนโยบายการเสริมสร้างความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยี และกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อให้ได้รับ
ประโยชน์ร่วมกัน

๓.๒.๓ พิจารณากำหนดนโยบายเกี่ยวกับมาตรฐานยุโรปกรณ์ และสิ่งอุปกรณ์
ที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมถึงการวิจัยและพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
ให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของเหล่าทัพและเพื่อการส่งออก

๓.๒.๔ พิจารณากำหนดนโยบายในการแปรสภาพกิจการอุตสาหกรรมป้องกัน
ประเทศที่พร้อม เหมาะสม และจำเป็น สู่อำนาจดำเนินการโดยภาคเอกชน หรือการร่วมทุนกับภาคเอกชน
ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๔. คณะกรรมการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการทหาร
กระทรวงกลาโหม “กท.กท.”

๔.๑ องค์ประกอบ

- ๔.๑.๑ รองปลัดกระทรวงกลาโหม ประธานกรรมการ
(รับผิดชอบสายงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ)
๔.๑.๒ รองเจ้ากรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม กรรมการและ

เลขานุการ

๔.๒ คณะที่ปรึกษา คณะกรรมการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
การทหาร กระทรวงกลาโหม ประกอบด้วย

- ๔.๑.๑ เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
๔.๑.๒ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี
๔.๑.๓ ผู้ว่าการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
๔.๑.๔ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
๔.๑.๕ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
และนวัตกรรมแห่งชาติ
๔.๑.๖ ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

๔.๑.๗ ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

๔.๓ อำนาจหน้าที่

๔.๓.๑ ทบทวน ศึกษา พิจารณา และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์เป้าหมายเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการทหาร ของกระทรวงกลาโหม

๔.๓.๒ พิจารณาให้ความเห็นชอบแนวทางการดำเนินงานโครงการ แผน ระเบียบ และคำสั่งเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการทหาร ของกระทรวงกลาโหม

๕. คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม “กอป.กท.”

๕.๑ องค์ประกอบ

๕.๑.๑ รองปลัดกระทรวงกลาโหม ประธานกรรมการ
(รับผิดชอบสายงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ)

๕.๑.๒ เสนาธิการศูนย์การอุตสาหกรรม กรรมการและ

เลขานุการ

ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๕.๒ อำนาจหน้าที่

๕.๒.๑ ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม

๕.๒.๒ ดำเนินการเสริมสร้างความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ได้รับประโยชน์ร่วมกัน

๖. คณะกรรมการมาตรฐานยุทธโศปกรณ์กระทรวงกลาโหม “กมย.กท.”

๖.๑ องค์ประกอบ

๖.๑.๑ รองปลัดกระทรวงกลาโหม ประธานกรรมการ
(รับผิดชอบสายงาน ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ)

๖.๑.๒ ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานทางทหาร กรรมการและ

เลขานุการ

กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม

๖.๒ อำนาจหน้าที่

๖.๒.๑ ทบทวน ศึกษา พิจารณา และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ของกระทรวงกลาโหม

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ, ชื่อ – สกุล	พลโท ธนภัทร ฌิยกุล
วัน เดือน ปีเกิด	๒๓ ตุลาคม ๒๕๐๖
การศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ วิทยาศาสตร์บัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
ประวัติการทำงาน	ผู้บังคับกองร้อยทหารปืนใหญ่ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๒๓ ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๒๓ เสนานิการกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๖ รองผู้บังคับการกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๖ นายทหารฝ่ายเสนานิการประจำพลัดกระทรวงกลาโหม รองผู้อำนวยการสำนักงานวิเทศสัมพันธ์ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม นายทหารประสานภารกิจทางทหารกับกระทรวงการต่างประเทศ ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้ช่วยหัวหน้านายทหารฝ่ายเสนานิการประจำพลัดกระทรวงกลาโหม

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม

ผู้วิจัย พลโท ธนภัทร ฌิยกุล

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๒

ตำแหน่ง ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายเสนาธิการประจำปัลลิตกระทรวงกลาโหม

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากสถานการณ์โลก ด้านความมั่นคง การเมือง สังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี และการแข่งขันทางเศรษฐกิจ เพื่อชิงความได้เปรียบ และการขยายอิทธิพล ยังคงปรากฏการขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์ของชาติ มหาอำนาจ และความขัดแย้งในภูมิภาคต่างๆ ของโลกอยู่อย่างต่อเนื่อง สถานการณ์ดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียนด้วย ดังนั้น ความพร้อมรบและอำนาจกำลังรบเปรียบเทียบระหว่างกองทัพ จึงมีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์เชิงรับของประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้จึงมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทดังกล่าว ซึ่งอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นปัจจัยสำคัญ ในการส่งเสริมความมั่นคง และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีจุดเริ่มต้นมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๖ ในสมัยของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ก่อตั้งกรมโรงงานทหารขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม คือ โรงงานผลิตแบตเตอรี่ และโรงงานแก้ว จวบจนปัจจุบันยังขาดการขับเคลื่อน และทิศทางการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม ทำให้ไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มชั้นที่ ๓ หรือ Third Tier เป็นประเทศที่มีความสามารถผลิตได้เพียงบางส่วน และเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เพื่อการซ่อมบำรุง และผลิตอาวุธได้บางประเภทเท่านั้น

ในอดีตที่ผ่านมา กองทัพไทย จึงต้องพึ่งพาการจัดหาจากต่างประเทศด้วยงบประมาณจำนวนมาก และไม่สามารถส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองและสร้างรายได้ให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศ

ปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยเฉพาะในด้านความมั่นคง และการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และมีแผนงานในการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่างๆ บนพื้นฐานความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย โดยมุ่งให้เกิดการลงทุนเพื่อสร้างอนาคตทางเศรษฐกิจ ซึ่งอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ถูกกำหนดให้เป็นอุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมาย หรือ S-Curve ลำดับที่ ๑๑ จึงเป็นโอกาสที่สำคัญให้เกิดการปฏิรูปอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย บนหลักการพึ่งพาตนเอง เร่งรัดการส่งเสริม และต่อยอดการวิจัย พัฒนา แสวงหาความร่วมมือการทำงานกับทุกภาคส่วน มุ่งสู่การผลิตใช้ในราชการ การสร้างมาตรฐานทางทหาร ลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาต่อยอดความร่วมมือกับต่างประเทศ ในการ

ลงทุน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ สามารถแบ่งปันในระดับสากล สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย
- เพื่อศึกษาปัจจัยที่จะสนับสนุน ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในการผลิตยุทโธปกรณ์
- เพื่อศึกษาหาแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย อย่างเป็นรูปธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

- ขอบเขตของเนื้อหาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในประเทศไทย และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในต่างประเทศ
- ขอบเขตประชากร สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง
- ขอบเขตเวลา กำหนดห้วงระยะเวลาการศึกษาครั้งนี้ เวลาการวิจัย ตั้งแต่ พ.ย. ๒๕๖๒ - พ.ค. ๒๕๖๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษารูปแบบนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาให้เกิด ความรู้ความเข้าใจในประเด็นปัญหาในแนวทางการผลิตยุทโธปกรณ์เพื่อการพาณิชย์โดยมีขั้นตอนการ เก็บข้อมูลดังนี้

- การรวบรวมข้อมูล
ขั้นทุติยภูมิ (secondary literature) ได้แก่ การศึกษาวรรณกรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กฎหมาย พระราชบัญญัติ ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ พระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑
ขั้นปฐมภูมิ (primary literature) ได้แก่ การศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการเจาะลึกในแนวความคิด และหลักในการปฏิบัติ และการสัมภาษณ์ เชิงลึก
- การวิเคราะห์ข้อมูล
การนำข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้ มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อหาสาเหตุ และสรุปผลเป็นกรอบแนวความคิด และข้อเสนอแนะ

๓. การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลแบบรายงานวิจัยเชิงพรรณนาและวิเคราะห์ นำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากการวิจัย

ผลการวิจัย

๑. โครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

การดำเนินการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยที่ผ่านมาจะมีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ

๑.๑ การดำเนินงานโดยภาคเอกชนภายในประเทศ ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ ภาคเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงงาน ฯ แล้ว จำนวน ๘ บริษัท นอกจากนี้ยังมีอีกประมาณ ๖๐ บริษัท ซึ่งส่วนมากเป็นบริษัทที่รับซ่อมแซม ปรับปรุง หรือผลิตยุทธโศปกรณ์ทางทหารบางประเภท เช่น วัตถุระเบิด เชื้อปะทุ กระสุนปืน รถยนต์นั่งกันกระสุน ยานพาหนะช่วยรบ เสื้อเกราะป้องกันกระสุน รวมถึงอุตสาหกรรมต่อและซ่อมเรือ ซึ่งบริษัทเหล่านี้ส่วนมากยังไม่มีความสามารถสูงพอที่จะส่งออกสินค้า หรือแข่งขันในระดับสากลได้

๑.๒ การดำเนินงานโดยส่วนราชการกระทรวงกลาโหม โรงงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในสังกัดกระทรวงกลาโหม มีจำนวน ๔๘ โรงงาน โดยอยู่ในสังกัดของกองทัพบก ๒๑ โรงงาน กองทัพเรือ ๗ โรงงาน กองทัพอากาศ ๑๒ โรงงาน กองบัญชาการกองทัพไทย ๑ โรงงาน และสำนักงานปลัด กระทรวงกลาโหม ๗ โรงงาน จะมีทั้งในส่วนของเหล่าทัพที่ตั้งโรงงานขึ้นมาผลิตอาวุธยุทธโศปกรณ์เอง และในส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการเงินทุนหมุนเวียน ที่ดำเนินการในลักษณะของการใช้โรงงานของเหล่าทัพ หรือโรงงานของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นฐานการผลิต เช่น โครงการลูกระเบิดยิงจากเครื่องยิงลูกระเบิด ขนาด ๖๐ มิลลิเมตร และ ๘๑ มิลลิเมตร ใช้โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารบก เป็นฐานการผลิต โครงการประกอบลูกปืนต่อสู้อากาศยาน ขนาด ๓๗ มิลลิเมตร ใช้ โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารเรือ โครงการลูกระเบิดอากาศ (ชนิดฝึก) ใช้โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารอากาศ เป็นต้น

๒. ปัจจัยที่จะสนับสนุน ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในการผลิตยุทธโศปกรณ์

ปัจจัยสนับสนุน

๑. นโยบายการขับเคลื่อนให้อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ ให้เป็นอุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมาย หรือ S - Curve ลำดับที่ ๑๑ และ พรบ. เทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมุ่งให้เกิดการลงทุนเพื่อสร้างอนาคต บนพื้นฐานความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศที่มีอยู่

๒. นโยบายของกระทรวงกลาโหม ให้เร่งรัดการส่งเสริมและต่อยอดการวิจัย พัฒนา และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยการหาแนวทางการบูรณาการในการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน

ที่เกี่ยวข้อง เพื่อมุ่งสู่การผลิตใช้ในราชการ การสร้างมาตรฐานทางทหาร ลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ และพัฒนาต่อยอดไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์

๓. ความตื่นตัว และท่าทีของกองทัพที่เปลี่ยนไป ในเรื่องอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีทิศทางที่ดีขึ้น

ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรค

๑ การผลักดันนโยบายกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มีผลในทางปฏิบัติ ที่ยังไม่สามารถสนองตอบในการบริหาร ประสานงาน กำกับดูแล และนำผลการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง เช่น มติสภากลาโหม ครม. นำไปปฏิบัติ (อาจเป็นเพราะกองทัพไม่ยอมรับในคุณภาพและไม่อุดหนุน/สั่งซื้อน้อย)

๒ กฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ยังเป็นกรอบที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินงาน ขั้นตอนการดำเนินการทางด้านเอกสารกับภาครัฐมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้เวลาในการดำเนินการมาก ทำให้กระทบกับแผนการผลิตของโรงงาน

๓ ทิศนคติ แนวคิด มุมมองระหว่างภาครัฐและเอกชน ยังขาดการมองภาพของผลประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ภาครัฐยังมีมุมมองในแง่ของส่วนราชการที่จะต้องควบคุม ตรวจสอบ กำกับดูแลภาคเอกชนเป็นหลัก ส่วนภาคเอกชนจะมองในแง่เชิงธุรกิจมิติเดียว ทำให้เป็นอุปสรรคในการสร้างความเข้าใจที่จะประสานประโยชน์ให้เกื้อกูลทั้งสองฝ่าย เพื่อจะนำไปสู่ผลประโยชน์ของชาติเป็นส่วนรวม

๔ ข้อจำกัดด้านการตลาด คือ มีตลาดเฉพาะในส่วนของแต่ละทัพ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่วนราชการพลเรือน ซึ่งมีการสั่งซื้อน้อยทำให้การผลิตมีต้นทุนสูง บางครั้งไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคากับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้

๕ การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ยังไม่สามารถเป็นจุดศูนย์รวมพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก หรือกระตุ้นให้เอกชนมีความตื่นตัว เสมือนเป็นนิวเคลียสที่จะดึงดูดการลงทุนที่เป็นอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมหลัก เพื่อให้เกิดการผลิตวัสดุภายในประเทศ ลักษณะของอุตสาหกรรมขนาดย่อม ซึ่งจะเป็นฐานที่แข็งแกร่งภายในประเทศในการระดมสรรพกำลังทางทหารต่อไปอีกด้วย

๖ ภาคเอกชนยังขาดแหล่งทุน เนื่องจากการทำอุตสาหกรรมอาวุธมีการลงทุนค่อนข้างสูง จึงทำให้ขาดสภาพคล่องในการลงทุน

๗ กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ทหารดำเนินการ มีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ทำให้การดำเนินกิจการไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร ประกอบกับโรงงานของทหารในปัจจุบัน เสมือนยังไม่สามารถตอบสนองอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างเต็มที่ ซึ่งปัญหาอุปสรรคที่สำคัญคือ งบประมาณที่ได้รับในการผลิตมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถขยายกำลังการผลิตได้เต็มขีดความสามารถ อีกทั้ง ไม่ได้ได้รับความสนใจในการวิจัยและพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ทำให้ผู้ซื้อไม่มีความเชื่อถือในคุณภาพ ขาดการยืนยันหรือยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐด้วยกัน การกำหนดตลาดหรือการวางแผนการผลิตในอนาคตจึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก และไม่สามารถพยากรณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. แนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยอย่างเป็นรูปธรรม

แผนที่นำทาง Roadmap

การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายในกระทรวงกลาโหม แบ่งเป็น ๓ ระยะ ๘ ขั้นตอน คือ

ระยะที่ ๑ มี ๒ ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาช่องว่างของขีดความสามารถ

ขั้นตอนที่ ๒ การศึกษาความเป็นไปได้

ระยะที่ ๒ มี ๓ ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ ๓ การวิจัยและพัฒนาต้นแบบงานวิจัย

ขั้นตอนที่ ๔ การพัฒนาต้นแบบวิศวกรรม

ขั้นตอนที่ ๕ การทดสอบประเมินค่าสุดท้าย

ระยะที่ ๓ มี ๓ ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ ๖ การพัฒนาอุตสาหกรรม

ขั้นตอนที่ ๗ การผลิตเพื่อเข้าประจำการ

และ ขั้นตอนที่ ๘ บรรลุใช้งานและการสนับสนุน

แนวทางการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับ

ภาคเอกชน

ขั้นตอนที่ ๑ ปฏิรูป การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในพื้นที่ที่กำหนด จัดตั้งหน่วยธุรกิจนำร่องโครงการที่มีศักยภาพในและนอกพื้นที่ที่เป็น Supply Chain และต่อยอดผลงานวิจัยและพัฒนา หรือผลิตภัณฑ์ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เหล่าทัพ หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชน ที่มีศักยภาพหรือขีดความสามารถให้สามารถดำเนินการในเชิงพาณิชย์ได้

ขั้นตอนที่ ๒ ส่งเสริมความเข้มแข็ง โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ในการลงทุน โดยการร่วมทุนกับเอกชนทั้งภายในและต่างประเทศ สำหรับโครงการตามแผนปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีศักยภาพและขีดความสามารถในการดำเนินการ โดยเน้นเพื่อตอบสนองความต้องการใช้งานภายในประเทศ รวมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ในการร่วมทุนกับภาคเอกชนเพื่อขยายฐานการผลิตออกไปต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ ๓ ส่งผ่านสู่เอกชน ลดสัดส่วนการลงทุนของภาครัฐ รวมทั้งขยายฐานการผลิตหรือส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ หรือร่วมทุน ร่วมวิจัยกับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

ขั้นตอนที่ ๔ ความยั่งยืน การได้รับความเชื่อถือ เชื่อมั่นจากนานาประเทศ ในมาตรฐานและประสิทธิภาพของอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ไทยผลิตได้ สามารถส่งออกและแบ่งปันเชิงพาณิชย์ในระดับสากล

แนวทางการส่งเสริมที่ภาครัฐบาลควรดำเนินการ ได้แก่

แนวทางการส่งเสริมภาคเอกชน

การดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของประเทศที่ประสบผลสำเร็จ จะมุ่งไปสู่การพัฒนาให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ โดยรัฐมีบทบาทเป็นผู้กำหนดนโยบายและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้กับองค์กรรัฐหรือภาคเอกชน มีคณะกรรมการแห่งชาติที่สามารถกำหนดนโยบาย การบริหาร และพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยอิสระ ใช้ศักยภาพของภาครัฐ สนับสนุน ภาคเอกชน เช่น เทคโนโลยี ความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ การส่งเสริมสิทธิประโยชน์ ด้านภาษีและการลงทุน

โดยมีสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศเป็นองค์กรกลาง เพื่อดำเนินการตอบสนองต่อ นโยบายคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ และเป็นตัวกลางเชื่อมโยง ระหว่างโรงงานส่วนราชการและภาคเอกชน เพื่อขับเคลื่อนภาคปฏิบัติใน ๕ ส่วนสำคัญ คือ

๑. ส่วนการวิจัยและพัฒนา
๒. ส่วนเทคโนโลยี
๓. ส่วนกำหนดมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ (กลาง)
๔. ส่วนสนับสนุนเงินทุน
๕. ส่วนการตลาดในประเทศ และต่างประเทศ

กระทรวงกลาโหมควรสนับสนุนให้เหล่าทัพทำงานวิจัย รวมทั้งควรนำผลงานวิจัยมาเปิด ให้ภาคเอกชนนำไปผลิต หรือร่วมผลิตกับเอกชน เพื่อต่อยอดผลการวิจัยเป็นยุทธโธปกรณ์ต่างๆป้อน ให้กับกองทัพทดแทนการนำเข้า

กำหนดสัดส่วนอาวุธยุทธโธปกรณ์ที่ผลิตภายในประเทศ กระทรวงกลาโหมควรกำหนด นโยบายเพิ่มสัดส่วนการใช้สินค้าภายในประเทศอาจจะเริ่มต้นในปี ๒๕๖๓ จาก ๓๐% เพิ่มเป็น ๔๐% และ ๕๐% ในปีต่อไป ซึ่งเหล่าทัพควรจัดหาจากผู้ผลิตภายในประเทศ เริ่มตั้งแต่ยุทธโธปกรณ์ที่ไม่ ซับซ้อน เช่น เสื้อเกราะ หมวกกันกระสุน หน้ากากกันแก๊สพิษ อุปกรณ์เดินป่า โดรน ปืนประจำกาย รถหุ้มเกราะ ซึ่งไทยก็มีศักยภาพผลิตเองได้ในราคาต่ำกว่าการนำเข้า

ภาครัฐควรดึงดูดให้บริษัทผลิตอาวุธชั้นนำ เข้ามาลงทุนตั้งฐานการผลิตภายในประเทศ และสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี ดึงให้ผู้ผลิตไทยเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิต การที่ไทยจะเริ่มต้น อุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างก้าวหน้าและเป็นรูปธรรมสามารถทำได้ เพราะไทยมีอุตสาหกรรม ผลิตชิ้นส่วนที่หลากหลาย ดังนั้นการต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศจึงไม่ยาก ซึ่งมีหลายประเทศ ที่ไปสู่ผู้ผลิตอาวุธชั้นนำ เช่น เกาหลีใต้ ก็ได้ต่อยอดจากอุตสาหกรรมที่มีอยู่ไปสู่ประเทศผู้ผลิตอาวุธที่มี คุณภาพสูงส่งไปขายทั่วโลก

การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือ การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้เป็นจุดเริ่มต้น การผลิต และขึ้นส่วนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่หลากหลาย เป็น Supply Chain โดยเปิดโอกาส ให้ผู้ประกอบการได้เริ่มต้นผลิตยุทธโธปกรณ์ขนาดเล็กก่อน เช่น **ปืนพก กระสุน ระเบิด ลูกปืนใหญ่ ปืนใหญ่ จรวด โดรน** เป็นต้น แล้วจึงให้ต่อยอดสู่การผลิตอาวุธขนาดใหญ่หรือใช้เทคโนโลยีสูง พื้นที่ ดังกล่าวควรเป็นพื้นที่แบบปิด ทำให้การรักษาความปลอดภัยและการป้องกันเชิงรุกทางสาธารณสุข สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในกรณีมีวิกฤติเช่น การระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้ อุตสาหกรรมดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

การจัดตั้งมูลนิธิอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำดอกผลส่งเสริมสนับสนุนสถาบันหรือหน่วยงานที่กระทรวงกลาโหมจัดตั้งขึ้น โดยให้ความช่วยเหลือการศึกษาวิชาการต่างๆ การวิจัยและพัฒนา วิเคราะห์และทดสอบ การส่งเสริมการขายและการตลาด ในทางอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ อาทิเช่น จัดหาเครื่องมือ เครื่องจักรในการฝึกหัดทำงานให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โรงงานในความควบคุมของกระทรวงกลาโหมที่ขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องจักร ให้เงินอุดหนุนในการฝึกอบรมทักษะแก่ข้าราชการหรือลูกจ้างทั้งของกระทรวงกลาโหม และผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ลดข้อจำกัด เพื่อให้ภาคเอกชนขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอาวุธ ให้กระทรวงกลาโหมได้ง่ายขึ้น เพราะปัจจุบันถ้าผู้ประกอบการรายใดไม่ขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานผลิตอาวุธ ก็ไม่สามารถผลิตชิ้นส่วนส่งให้โรงงานผลิตอาวุธได้ ซึ่งชิ้นส่วนบางอย่างใช้ได้ทั้งการผลิตสินค้าทั่วไป และสินค้าที่เป็นส่วนประกอบของอาวุธทำให้โรงงานเหล่านี้เข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ยาก ควรปรับให้มีการดำเนินการขึ้นทะเบียนให้ง่ายขึ้น และขึ้นส่วนใดที่เอกชนทำได้ควรเปิดโอกาสให้มีการผลิต เว้นสินค้าที่มีอันตราย เช่น กระสุน หรือวัตถุระเบิด ควรควบคุมอย่างเข้มงวด

ข้อเสนอแนะ ปักจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้

๑. โครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม ควรให้ “คณะกรรมการนโยบายเทคโนโลยีป้องกันประเทศ” เป็นกลไกหลักในลักษณะ Super Bond เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในรูปแบบของคณะกรรมการระดับชาติที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นประธานและ องค์กรประกอบ กรรมการฯ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงกลาโหม และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ และผู้แทนภาคเอกชนโดยมีผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เป็นเลขานุการ

๒. กำหนดนโยบายที่ชัดเจนและต่อเนื่องอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ภาคเอกชนเกิดความมั่นใจที่จะมาลงทุนหรือร่วมดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓. ควรกำหนดนโยบายให้กองทัพ ต้องซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ที่ผลิตได้ในประเทศ และผ่านมาตรฐานการรับรองก่อน หากจำเป็นที่ต้องจัดหาจากต่างประเทศ ต้องกำหนดให้อาวุธยุทโธปกรณ์ที่จะนำเข้ามาต้องมีชิ้นส่วนที่ผลิตได้ภายในประเทศ ๓๐-๕๐% เพื่อส่งเสริมการผลิตภายในประเทศ

๔. พิจารณาทบทวนแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่างๆ ที่เป็นอุปสรรครวมทั้งการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ต่างๆ ของ BOI เช่น มาตรการด้านภาษี เพื่อกระตุ้นให้ภาคเอกชนมีความตื่นตัว และสร้างแรงจูงใจในการลงทุน

๕. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอย่างจริงจัง โดยการจัดตั้งศูนย์วิจัยด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อดึงนักวิชาการ สร้างองค์ความรู้ และทักษะในการพัฒนานวัตกรรมโดยเน้นการวิจัยตามความต้องการของตลาดหรือผู้ใช้งานและอาจใช้รูปแบบ C & D (Copy Development) เพื่อความรวดเร็วในการพัฒนา มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเองเพื่อความมั่นคง และนำผลงานเข้าสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม สร้างความเข้มแข็ง และยั่งยืน

๖. การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศที่มีบทบาททั้งการวิจัย พัฒนา และการส่งเสริมการผลิต รวมทั้งการขายในเชิงพาณิชย์

๗. ผลักดันบทบาทของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศในการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศร่วมกับภาคเอกชน ทั้งในด้านการวิจัย ผลิต และการตลาดให้ได้อย่างแท้จริง ด้วยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของภาคเอกชนที่มีอยู่ให้เป็น Flag Ship อาทิเช่น บริษัท ชัยเสรี เม็ททอลแอนด์รีบเบอร์ จำกัด ซึ่งมีจุดแข็ง เป็นผู้ผลิต ออกแบบ พัฒนาผลิตภัณฑ์ คิดค้นระบบ ยุทโธปกรณ์หลายประเภท เช่น ตี้นตะขาบรถถัง ล้อรถถัง ชิ้นส่วนยางติดเหล็ก ข้อต่อสายพาน ล้อกดสายพาน และผลิตรถเกราะ จนเป็นธุรกิจที่ได้รับความไว้วางใจจาก กระทรวงกลาโหม

๘. การกำหนดรายการยุทธโธปกรณ์ที่กองทัพได้รับต้นแบบจากการวิจัย และผลิตจนได้รับการรับรองมาตรฐานไปทดลองใช้งานแล้ว มีความพึงพอใจบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นรายการที่จะจัดหาจากในประเทศตามโครงการจัดหายุทธโธปกรณ์ของกองทัพ เพื่อลดภาระงบประมาณในการนำเข้าจากต่างประเทศ

๙. ส่งเสริมบทบาทของเอกอัครราชทูต หรือทูตพาณิชย์ไทยในประเทศต่างๆ นอกจากการพัฒนาความสัมพันธ์แล้ว ควรเป็นผู้แทนรัฐบาลนำเสนอขีดความสามารถ และสร้างความสนใจให้กับกองทัพมิตรประเทศ เพื่อขยายตลาดในภูมิภาคต่างๆ สร้างรายได้ให้กับประเทศ (รองนายกดอนฯ สามารถสนับสนุนบทบาทนี้ด้วย)

๑๐. ภูมิรัฐศาสตร์ของไทย และการส่งเสริมของรัฐบาล มีส่วนสำคัญในการจูงใจให้กับประเทศต่างๆ สนใจที่จะเข้ามาลงทุน เช่น ประเทศจีน สาธารณรัฐเช็ก โปรตุเกส เป็นต้น ดังนั้นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนา และส่งเสริมศักยภาพคนด้วยการฝึกอบรมทักษะของแรงงานภายในประเทศ เพื่อรองรับการลงทุนในอนาคต

๑๑. จัดตั้งศูนย์บูรณาการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมทั้งข้อมูลการวิจัยและนวัตกรรม ให้มีลักษณะบูรณาการและเชื่อมโยง เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน